

Når systemet slipper og relationer forpligter

Christina Nielsen:

20221223

Anja Terkelsen:

20220189

Kandidat i socialt
arbejde

Aalborg universitet

København

4 Semester

Speciale

191.778 anslag inkl.
mellemrum

Vejleder: Pernelle Rose
Hansen

Maj 2025

Abstract

Title

When formal care ends, and relational obligations remain.

Background:

Previously former foster youth in Denmark and in particularly those of Greenlandic descent often face a sudden abrupt and challenging transition adulthood, marked by limited support, social inequality, and cultural alienation. Formal support typically ends at the age of 18, many young people lack stable and meaningful networks that could provide continuity and a sense of belonging. This project addresses this issue by investigating how the network initiative *SISI*, run by the organisation *Grønlandske Børn* (The Greenlandic Children's Association), functions as a culturally and relationally grounded alternative to municipal youth support.

The aim of the study:

The purpose of this thesis is to examine how the transition from being a placed youth person in the network *SISI* to adult life is experienced, and to investigate the significance of networks and relationships in this process, as seen from the perspectives of formerly placed Greenlandic youth permanent staff members and volunteers.

Methods:

This thesis employs a qualitative approach and draws on four semi-structured interviews, including three focus group interviews and one individual interview, involving a total of seven informants: one manager, two permanent staff members, two volunteers, and two former participants in the *SISI* network. The interviews were conducted in February 2025. Methodological triangulation was applied, with focus on interview data and field notes. The data analysis was carried out through meaning condensation in two phases, combining a phenomenological, inductive approach with a hermeneutic, deductive interpretation.

Conclusion:

The transition from *SISI* to adulthood is experienced as both meaningful and vulnerable, where relational support particularly through peer-to-peer engagement creates continuity, security, and cultural belonging. *SISI* acts as a caring community in which formerly placed Greenlandic youth experience recognition and develop social capital. However, the project reveals that access to this kind of support is not guaranteed, but rather dependent on luck and local resources. Without institutionalisation, such support risks remaining a privilege rather than a right. This project thus highlights the need for rights-based and sustainable communities that ensure all placed youth people have access to stable relationships and culturally grounded support during the transition to adulthood.

Keywords:

Transition to adulthood - Greenlandic care leavers - community - voluntarism - social justice - belonging - peer-to-peer - cultural identity - relational support

Characters: 2682

Indholdsfortegnelse

Abstract.....	1
Tak	7
Qujanaq	7
Læsevejledning	8
1 Indledning	9
2 Problemfelt	10
2.1 SISI - Et særligt netværk for anbragte grønlandske børn	12
2.2 Undersøgelsesfokus	13
3 Problemformulering	14
4 Begrebsafklaring	14
4.1 Anbringelse af børn og unge	14
4.2 Historisk oprids af ungestøtte	15
5 Afgræsning	16
6 Litteraturgennemgang	16
6.1 Tabel 1- Fastansatte og frivillige	17
6.2 Tabel 2- Anbragte unge	18
6.3 Eksklusionskriterier	19
6.4 Forskningsoversigt	20
6.4.1 Overgangen til voksenlivet	21
6.4.2 Opsamling	23
6.4.3 Netværkets betydning	23
6.4.4 Opsamling	23
6.4.5 Relationen til fastansatte og frivillige	24
6.4.6 Opsamling	25
7 Relation til eksisterende forskning	25
8 Videnskabsteori	25
8.1 Fænomenologi	26
8.1.1 Intentionalitet	26

8.1.2 Livsverden	26
8.1.3 Epoché og reduktion.....	26
8.2 Hermeneutikken.....	27
8.2.1 Filosofisk hermeneutik	27
8.2.2 Den hermeneutiske spiral	28
8.2.3 Horisontsammensmeltning	28
8.2.4 Hermeneutikkens betydning	28
8.3 Beskrivelser af forforståelser	28
8.4 Opsamling	29
9 Metode	30
9.1 Kvalitativ metode	30
9.2 Gatekeeperens rolle.....	31
9.3 Rekruttering af informanter	32
9.4 Præsentation af informanterne	33
9.5 Fokusgruppeinterview.....	33
9.6 Enkeltstående interview	34
9.7 Online interview	34
9.8 Semistrukerede interviewguide.....	35
9.9 Feltnoter	36
10 Anvendelse af GAI	36
11 Etik	37
11.1 Samtykkeerklæring	38
11.2 Anonymisering og opbevaring af data	38
12 Transskriberingsstrategi	39
13 Analysestrategi	40
14 Teori.....	43
14.1 Anerkendelse	43
14.2 Habitus, kapital og felt	45
14.3 Frivillighedens logik	46
14.4 Opsamling	47

15 Analyse	48
15.1 Overgangens betydningen i lyset af anerkendelse.....	49
15.1.1 Tryghed og tilhørsforhold gennem anerkendende relationer	50
15.1.2 Solidarisk anerkendelse gennem de unges deltagelse	52
15.1.3 Kulturel sårbarhed og social inklusion	53
15.1.4 Struktureret overgang	55
15.1.5 Overgangen handler ikke om alder	56
15.1.6 Overgangens vilkår	58
15.1.7 Ungestøtte og systemets grænser	61
15.1.8 Opsamling	62
15.2 Netværket som anerkendende praksis	63
15.2.1 At høre til i et anerkendende følelsesmæssigt netværk	64
15.2.2 Leg som relationel praksis og anerkendelse i børnehøjde	65
15.2.3 Kulturel identitet og solidarisk fællesskab	67
15.2.4 Kulturel anerkendende praksis	68
15.2.5 Kulturelt fællesskab og magtrelationer	69
15.2.6 Pædagogisk praksis	70
15.2.7 Struktur og deltagelse	71
15.2.8 Netværket som vedvarende retslig støtte.....	73
15.2.9 Lokal forankring og ulig adgang til netværk.....	74
15.2.10 Opsamling	77
15.3 Frivillighedens logik og relationers betydning i SISI	78
15.3.1 Når egne erfaringer bliver til omsorg.....	78
15.3.2 Roller og identitet i det frivillige arbejde	80
15.3.3 Tidsafgrænset nærvær	81
15.3.4 Frivilliguddannelse	82
15.3.5 SISI's særlige betydning for børnenes trivsel	83
15.3.6 Opsamling	84
16 Diskussion.....	84
16.1 Metodiske begrænsninger	85

16.2 Validitet	86
16.3 Diskussion og perspektivering af egne fund.....	87
16.3.1 Når fællesskab bliver et privilegium	87
16.3.2 Peer-to-peer.....	88
17 Konklusion	89
18 Litteraturliste	92

Tak

En stor tak rettes til Organisationen Grønlandske Børn og særligt SISI, for jeres velvillighed og samarbejde i forbindelse med dette speciale.

Tak til projektlederen, som har været en uundværlig støtte i koordineringen og tilrettelæggelsen af interviewene både i forhold til at finde relevante informanter og håndtere de lavpraktiske forhold, der gjorde dataindsamlingen mulig.

En særlig tak skal også lyde til alle deltagerne, de frivillige, de tidligere deltagere og de fastansatte medarbejdere i SISI for jeres åbenhed, tid og vilje til at dele jeres erfaringer. Jeres bidrag har været helt afgørende for specialets gennemførelse, og uden jer ville dette projekt ikke have kunnet lade sig gøre.

Qujanaq

Peqatigiiffik Kalaallit Meerartaat qutsavigingaarpaput, pingaartumik SISI, specialimut tamatumunnga tunngatillugu ikiuukkumatussusissinnut suleqataalluarsimanissinnullu. Suliniummik aqutsumut qujavugut, paasissutissiisussanik attuumassutilinnik pissarsiniarnermi paasissutissanik katersuinissamut periarfissanik ajornakusoortumik isumaginninnermi apersuinernik ataqatigiissaarinninnermut aaqqissuussinermullu pisariaqartinneqarlunnartumik tapersuisimasumut.

Aamma peqataasut tamaasa, kajumissutsiminnik ikiuuttut, inuusuttut angerlarsimaffiup avataanut inissitaasimasut aamma SISI-mi sulisut aalajangersimasut ammasuunerat, piffissaqarluarsimanerat misilittakkanillu avitseqatiginnikkusussimanerat immikkut qujassuteqarfigaavut. Ilissi tapersuinersi allaaserisap ingerlanneqarnissaanut aalajangiisuvoq, ilisseqanngikkaluarpallu suliniut tamanna pinngitsoorsimassagaluarpog (Oversat af Tabetha, 2025).

Læsevejledning

Denne læsevejledning har til formål at øge tilgængeligheden og sikre en sammenhængende læseoplevelse.

Specialet er udarbejdet i en projektgruppe, og derfor anvendes “vi” som pronomener.

Forkortelser introduceres ved første forekomst, fx generativ kunstig intelligens (GAI), og benyttes herefter i forkortet form, endvidere anvendes almindelige forkortelser som: fx, bl.a. og jf.

Teoretikere nævnes med fuldt navn første gang og herefter kun ved efternavn.

Empiriske citater fra informanter gengives med både *kursiv* og anførselstegn. Udeladelser markeres med tre prikker ... i henhold til akademiske retningslinjer.

Der anvendes APA 7. udgave, med sidetal og kapitelnummer ved tekstmæssige henvisninger og parentetisk citation (UC SYD, 2020).

Strukturen i specialet er understøttet af overskrifter og underoverskrifter, som bidrager til at skabe overblik og guider læseren gennem de forskellige dele af projektet. Relevante bilag henvises løbende og identificeres tydeligt (jf. Bilag 2).

1 Indledning

“Det bedste i mit liv var at starte i SISI og få det der helt specielle bånd med hinanden. Det værste var, at det sluttede, udtaler Julie mens hun endnu en gang tørrer tårerne væk og bander over, at hun lagde makeup, inden hun kom” (Larsen, 2021).

SISI er et socialt netværk for anbragte grønlandske børn og unge. Ligesom mange andre indsatser ophører tilbuddet dog, når deltagerne fylder 18 år. Dette fremhæves i en evaluering foretaget af antropolog Marianne Nøhr Larsen, hvor tidligere deltagere blandt andet beskriver deres oplevelser af overgangen til voksenlivet og tabet af støtten fra fællesskabet (Larsen, 2021). Denne oplevelse af at miste et trygt fællesskab rejser en række centrale spørgsmål: Hvad er det for en særlig metode og tilgang, SISI anvender, siden netværket formår at skabe så stærk en tilknytning blandt deltagerne? Og hvilken betydning har det for de unge, at tilbuddet ophører, netop som de står over for voksenlivets ansvar og krav? Det er med afsæt i disse indledende spørgsmål, at dette projekt undersøger SISI, et netværk under Foreningen *Grønlandske Børn* (Grønlandske Børn, 2025).

Evalueringen af SISI understreger, at det ikke blot er et tilbud, men en central del af de unges sociale netværk, et fællesskab der skaber samhørighed, tryghed og relationer, som for mange føles som familie. Som en af de unge beskriver det: *“De unge, der fortsatte i SISI, har oplevet det som et kæmpe tab og at “familien” mistede nogle af sine medlemmer. Der sker en slags opløsning, når nogle fra fællesskabet forlader gruppen” (Larsen, 2021).*

Denne oplevelse af tab og brud med fællesskabet er ikke kun en individuel erfaring, men en bredere problemstilling, der knytter sig til vilkårene for mange anbragte unge i overgangen til voksenlivet. Tidligere forskning har vist, at unge med anbringelsesbaggrund generelt befinder sig i en mere udsat position, især i overgangen fra ung til voksen, hvor de unge ofte mangler et stabilt netværk eller videre støtte (Henriksen & Nielsen, 2022). Samtidig rejser evalueringen af SISI et vigtigt perspektiv på de særlige udfordringer, som kan opstå for tidligere anbragte unge i overgangen til voksenlivet.

Ifølge FN's Børnekonvention har børn, der anbringes uden for hjemmet, ret til særlig beskyttelse og støtte. Dette indebærer, at der skal tages hensyn til den unges individuelle behov i anbringelsesforløbet (Børnerådet, u.å.). SISI har i denne sammenhæng fungeret som et fristed for mange anbragte børn og unge, et pusterum fra hverdagens udfordringer, hvor de kunne finde ro

(Larsen, 2021). Som en af de unge udtrykker det: *“SISI var et sted, hvor vi kunne få fri fra det, vi sloges med”* og *“Vi kunne hygge os så meget, vi ville... når man var i SISI, forsvandt det hele, man havde det så godt”*. En anden deltager supplerer med, hvordan SISI kunne være en kilde til håb i en ellers svær hverdag: *“Ja, og hvis man var på et lorteopholdssted, så havde man noget at glæde sig til hver anden måned”* (Larsen, 2021). Disse udtalelser understreger betydningen af trygge fællesskaber og støtteordninger, der imødekommer de unges individuelle behov, som også fremhævet i Børnekonventionen. Særligt i overgangen til voksenlivet er det vigtigt at forstå, hvordan sådanne oplevelser kan være med til at styrke de unges følelse af selvstændighed og tryghed.

Det rejser dog yderligere spørgsmål hos os: Er det socialt retfærdigt, at anbragte grønlandske unge i andre regioner ikke har adgang til lignende tilbud? Denne overvejelse har været central i vores undersøgelse, da vi ønsker at afdække, hvordan vi kan sikre, at unge ikke står alene, når de fylder 18 år. Hvad kan vi lære af SISI, og hvordan kan vi skabe vedvarende støtte, der rækker ud over myndighedsalderen? Disse spørgsmål danner grundlaget for vores projekt hvor vi har fundet motivation i netop at undersøge og klarlægge de oplevelser de unge, de fastansatte, og de frivillige oplever i overgangen fra ung til voksen med SISI som udgangspunkt.

2 Problemfelt

I Danmark anbringes årligt ca. 12.000 børn og unge uden for hjemmet (Henriksen & Nielsen, 2022). Lidt over halvdelen af anbringelserne sker i familiepleje, hvorimod ca. en tredjedel af de anbragte børn og unge bor på et af landets børne- og ungehjem. De resterende anbringelser fordeler sig på efterskoler, kostskoler, eget værelse og netværkspleje (Iversen et al., 2023).

For unge der er anbragt indtil det 18. leveår, ophører anbringelsen som udgangspunkt ved myndighedsalderen, og de kan stå overfor en pludselig overgang til et selvstændigt voksenliv, ofte uden den samme støtte og netværk som andre jævnaldrende. Overgangen til voksenlivet kan være særligt udfordrende, da tidligere anbragte unge generelt må klare sig selv tidligere end deres jævnaldrende (Henriksen & Nielsen, 2022 kap 20). Hvor unge der ikke er anbragt i gennemsnit, forlader hjemmet som 21,7-årige, flytter anbragte unge typisk fra deres anbringelsessted allerede ved det fyldte 18. år (Mørk, 2021). Denne tidlige overgang til voksenlivet betyder, at de ofte står uden den støtte og vejledning, som andre unge fortsat modtager fra deres familie. Dette kan gøre det sværere at navigere i overgangen til voksenlivet, hvilket afspejles i, at tidligere anbragte unge generelt

har lavere uddannelsesniveau, højere arbejdsløshed og større udfordringer med at opretholde stabile sociale relationer (Henriksen & Nielsen, 2022 kap 20). Derudover viser forskning, at anbragte unge i langt højere grad end deres ikke-anbragte jævnaldrende ofte oplever selvskade, selvmordsforsøg, afvigende og normbrydende adfærd samt dårligere psykisk sundhed (Lausten et al., 2020).

Den udfordrende overgang til voksenlivet er en generel problematik for tidligere anbragte unge, men ses særligt markant hos grønlandske unge, som er væsentligt overrepræsenterede i anbringelsesstatistikkerne. Ifølge VIVE er 5,6 procent af børn og unge født i Danmark med to grønlandske forældre anbragt uden for hjemmet, mens det samme kun gælder for én procent af børn født i Danmark med to danske forældre (Dahl et al., 2022). Desuden identificeres der flere risikofaktorer, som eksempelvis en højere forekomst af psykiske lidelser blandt mødrene, kriminalitet blandt fædrene samt en større andel af socialt udsatte forældre, herunder enlige forsørgere, kontanthjælpsmodtagere og forældre i misbrugsbehandling. Disse strukturelle og sociale risikofaktorer kan have betydelige konsekvenser for forældrenes muligheder for at skabe stabile opvækstvilkår. Samtidigt viser en undersøgelse af blandt andet grønlandske forældre i Danmark, at forskelle i værdier og kommunikationsformer kan skabe forståelsesvanskeligheder mellem sagsbehandlere og forældre, hvor sagsbehandlere eksempelvis kan opfatte forældrene som passive, mens forældrene selv ser en ydmyg og tilbageholdende fremtoning som et tegn på respekt (Dahl et al., 2022).

En del af denne problematik kommer til udtryk i brugen af de såkaldte forældrekompetenceundersøgelser, som anvendes bredt i vurderingen af forældres evne til at drage omsorg, også blandt grønlandske forældre. Disse undersøgelser har været genstand for kritik, da de ikke tager højde for kulturelle forskelle, og dermed kan føre til anbringelser på et fejlagtigt grundlag (Thomsen, 2024). Som konsekvens heraf har flere kommuner allerede besluttet ikke længere at benytte sig af testene. Der arbejdes på nuværende tidspunkt med at sikre ensartede retningslinjer for alle landets kommuner, selvom enkelte stadig anvender dem (Berlingske, 2024). Denne kritik af forældrekompetence undersøgelserne peger på en bredere problematik i anbringelsessystemet, hvor grønlandske unge er særligt udsatte. Beslutninger om anbringelse har vidtrækkende konsekvenser, ikke kun for den unge selv, men også for familien og den unges tilknytning til sin kultur og identitet (Henriksen & Nielsen, 2022). Når en ung fjernes fra hjemmet, indebærer det ofte store følelsesmæssige og sociale omvæltninger, da den unge skal tilpasse sig nye omgivelser, en ny hverdag, strukturer og relationer (Thomsen, 2024).

For grønlandske unge forstærkes disse udfordringer yderligere af, at anbringelsen ikke kun betyder en separation fra familien, men også kan medføre et brud med deres kulturelle ophav. Mange mister kontakten til det grønlandske sprog og traditioner, hvilket kan føre til en følelse af isolation og fremmedgørelse (SISI, u.å.). Ydermere bor anbragte unge med grønlandsk baggrund, oftere i plejefamilier end deres danske jævnaldrende og lidt sjældnere på institution. Da der er meget få grønlandske plejefamilier i Danmark, bliver de næsten udelukkende anbragt hos danske plejefamilier (Dahl et al., 2022). Valget af plejefamilie sker primært ud fra faktorer som nærhed til de biologiske forældre, muligheden for at søskende kan bo sammen og kemien mellem barnet, forældrene og plejeforældrene, mens kulturel og sproglig kontinuitet spiller en mindre rolle. Det betyder, at grønlandske børn og unge, der anbringes uden for hjemmet, kan opleve en splittelse mellem to kulturer og mangle et klart tilhørsforhold. Mange har svært ved at bevare en forbindelse til deres kultur og identitet, hvilket kan påvirke deres trivsel og udvikling (Dahl et al., 2022).

2.1 SISI - Et særligt netværk for anbragte grønlandske børn

Foreningen Grønlandske Børn er en politisk uafhængig NGO, der siden 2008 har arbejdet for at styrke grønlandske børns og unges trivsel i både Grønland og Danmark (Egede-Jensen, u.å.). Deres arbejde inkluderer forskellige indsatser som: *indsatser for hele familien*, *uddannelsesforløb for unge*, og *behandling af senfølger*, som giver børnene mulighed for at dele erfaringer, opbygge relationer og styrke deres kulturelle identitet (Grønlandske Børn, 2025).

Et af de centrale tilbud fra Foreningen Grønlandske Børn er netværksgruppen *SISI*, et netværk for grønlandske børn og unge, anbragt udenfor hjemmet. *SISI* arbejder med en række fokuspunkter som omhandler at introducere de unge til det grønlandske i et trygt og forudsigeligt miljø, at styrke deres kulturidentitet og sprog samt skabe rammer for et trygt fællesskab (Nunu, 2025). Netværksgruppen tilbyder seks årlige weekendture i Nordjylland samt en sommercamp, hvor de kan skabe venskaber, få sjove oplevelser og bearbejde de tab og udfordringer, der følger med en anbringelse uden for hjemmet (TrygFonden, 2022). Navnet *SISI*, der betyder *den trygge hule, polarræven graver til sine unger*, afspejler netværkets formål om at skabe et trygt fællesskab, hvor børnene kan udvikle deres kulturelle tilknytning og føle sig set og forstået (Grønlandske Børn, 2025). Derudover arbejdes der aktivt med børnenes livshistorier gennem narrative samtaler, som skal styrke deres forståelse af egen baggrund og anbringelse (SISI, u.å.).

SISI blev etableret i 2015 i samarbejde med Aalborg Kommune, som oplevede et konkret behov for en målrettet indsats for grønlandske børn og unge anbragt uden for hjemmet. Kommunen oplevede, at disse anbringelser ofte var præget af sammenbrud eller særlige udfordringer, og at de eksisterende tilbud ikke i tilstrækkelig grad understøttede børnenes behov. For at imødekomme denne problematik udviklede Foreningen Grønlandske Børn projekt *SISI* og sikrede finansiering de første tre år gennem Socialstyrelsen (Inuk, 2025). Siden etableringen har Aalborg Kommune været en central samarbejdspartner, men den kommunale medfinansiering har været begrænset. Finansieringen af *SISI* har primært været baseret på midler fra satspuljen samt løbende fondsansøgninger, hvor TrykFonden og Ebbefos-fonden har spillet en væsentlig rolle. I dag bidrager Aalborg Kommune primært med lokaler til netværksgruppen, mens den øvrige drift fortsat afhænger af eksterne bevillinger (Inuk, 2025).

SISI har en fast deltagergruppe på ca. 15 unge. En central del af indsatsen er inddragelsen af unge frivillige med grønlandsk baggrund, som selv har erfaring med at være anbragt og fungerer som rollemodeller gennem peer-to-peer. Disse forbilleder spiller en vigtig rolle i de unges identitetsudvikling og kan bidrage til at styrke deres kulturelle tilknytning. Dog ophører de unges tilknytning til netværket, når de fylder 18 år. For mange grønlandske unge kan dette efterlade et tomrum, da fraværet af et støttende fællesskab forstærker følelsen af kulturel isolation (*SISI*, u.å.).

2.2 Undersøgelsesfokus

SISI har haft en positiv betydning for mange anbragte grønlandske unge, men når tilbuddet ophører, står deltagerne over for en stor forandring. Evalueringen af *SISI* peger på, at mange unge oplever et tab, når netværket forsvinder, hvilket kan efterlade dem uden den samme støtte og tilhørsforhold, som de tidligere har haft (Larsen, 2021). Dette rejser spørgsmål om, hvorvidt den nuværende indsats er tilstrækkelig til at sikre en stabil overgang til voksenlivet. Derudover er *SISI* et geografisk afgrænset tilbud, hvilket betyder, at adgangen til denne støtte ikke er ens for alle, anbragte grønlandske børn i Danmark. Set i et bredere perspektiv er denne problemstilling tæt knyttet til det sociale arbejdes kerneværdier, herunder social retfærdighed, empowerment og respekt for forskellighed (Dansk Socialrådgiverforening, 2014). Overgangen fra anbringelse til voksenlivet er en sårbar periode, hvor mange unge risikerer at stå uden et stabilt netværk og tilstrækkelig støtte. Det er derfor væsentligt at undersøge, hvordan denne overgang opleves af tidligere deltagere, fastansatte og frivillige i *SISI*. Ved at belyse disse perspektiver kan projektet bidrage til en større forståelse af, hvad der gør sig gældende

i overgangen fra SISI, og hvordan fremtidige indsatser kan styrkes for at understøtte anbragte grønlandske unges vej ind i voksenlivet.

3 Problemformulering

Hvordan opleves overgangen fra anbragt ung i SISI til voksenlivet, og hvilken betydning har netværk og relationer i denne proces set fra både tidligere anbragte grønlandske unge, de fastansattes og frivilliges perspektiv?

4 Begrebsafklaring

I dette projekt anvendes begreberne *anbringelser* og *ungestøtte*, som begge er centrale inden for anbringelsesområdet. Dette afsnit har til formål at præcisere disse definitioner og forståelser. Selvom *ungestøtte* ikke direkte indgår i problemformuleringen, er det et nøglebegreb i relation til den støtte, tidligere anbragte unge modtager. En afklaring af begreberne kan dermed bidrage til en dybere forståelse af de mekanismer, der præger oplevelsen af overgangen fra SISI til voksenlivet.

4.1 Anbringelse af børn og unge

Begrebet *anbringelse* refererer til placeringen af et barn uden for hjemmet, fx på en institution eller i en plejefamilie (Ordnet, u.å.). Anbringelse er et centralt begreb i relation til overgangen fra at være anbragt barn til at leve et selvstændigt voksenliv, idet det kan have en betydelig indflydelse på de unges trivsel, udvikling og evne til at etablere en selvstændig tilværelse (Henriksen & Nielsen, 2022 kap. 1).

Formålet med en anbringelse er at sikre barnets trivsel, udvikling og beskyttelse, når det vurderes, at hjemmets rammer ikke kan imødekomme barnets grundlæggende behov (bolig og socialstyrelsen, u.å.). Anbringelsen skal tilbyde barnet en tryk, stabil og støttende opvækst, hvor der skabes de bedst mulige betingelser for barnets fysiske, psykiske og sociale udvikling. Derudover har anbringelsen til hensigt at skabe muligheder for, at barnet kan opbygge sunde relationer og udvikle de nødvendige færdigheder (bolig og socialstyrelsen, u.å.).

Baggrunden for en anbringelse varierer fra sag til sag og kan udspringe af bekymringer rejst af eksempelvis forældre, pædagoger, lærere eller andre personer i barnets netværk. En anbringelse kan

enten ske med eller uden forældrenes samtykke. Hvis det vurderes, at andre indsatser ikke kan afhjælpe de problemer, barnet oplever i hjemmet, kan en anbringelse uden for hjemmet komme på tale. Ved en anbringelse overtager plejeforældre eller pædagoger den primære omsorgsrolle (Henriksen & Nielsen, 2022 kap. 1).

4.2 Historisk oprids af ungestøtte

Der har gennem tiden eksisteret forskellige støtteordninger, som under skiftende betegnelser og i varierende udformninger, har haft som overordnet formål at støtte unge i deres overgang fra ung til voksen. Den første lovgivning om behandling af *forbryderske og forsømte børn* blev indført i 1905 og markerede, at staten for første gang fik en formel rolle i arbejdet med udsatte børn (Henriksen & Nielsen, 2022, kap. 20). I de efterfølgende årtier blev der gennemført flere reformer, der sigtede mod at forbedre forholdene for børn og unge. Efter 2. Verdenskrig skete der en markant ændring i forståelsen af udsatte børn. Tidligere blev barnet ofte set som kilden til problemet, men staten begyndte i højere grad at anerkende, at barnets udfordringer var et resultat af de problemer, der opstod i forældrenes liv. Denne ændring førte til en ny retorik og udvikling af lovgivning og støtteordninger i de følgende årtier, herunder reformerne i 1980, 1998 og 2000 (Henriksen & Nielsen, 2022, kap. 20). En anden væsentlig milepæl i udviklingen af børns rettigheder var blandt andet Danmarks tilslutning til FN's Børnekonvention i 1991. Konventionen fastslår, at børn, der midlertidigt eller varigt er frataget deres familie, har ret til særlig beskyttelse og støtte fra staten. Denne forpligtelse har haft stor betydning for udviklingen af anbringelsesområdet, herunder efterværn, idet Danmark har været juridisk og politisk bundet til at sikre, at anbragte børn og unge modtager nødvendig støtte i overgangen til voksenlivet (børnerådet, u.å.).

I 2021 blev reformen *Barnet først* vedtaget, hvilket markerede endnu et skift i forståelsen af anbringelser og støtteordninger herunder efterværn. Reformen indførte et mere børnecentreret syn, hvor barnets stemme skulle inddrages og vægtes højt i beslutningsprocesser. En væsentlig ændring af reformen var, at efterværn blev omdøbt til *ungestøtte*, hvilket afspejler et øget fokus på unges overgang til selvstændighed og samhørighed. Den formelle ændring betød, at lovgivningen om efterværn blev flyttet fra Serviceloven §76 til Barnets lov om ungestøtte §113 - §116 (Ankestyrelsen, 2024).

Ungestøtte har til hensigt at skabe et solidt fundament for personlig udvikling, sundhed, opnå selvstændighed og integration i samfundet ved at sikre, at tidligere anbragte unge får de samme

muligheder som deres jævnaldrende trods ophøret af deres anbringelse (Henriksen & Nielsen, 2022, kap. 20). Det er en støtte, der kan ydes til unge, hvor der er en forventning om, at støtten vil bidrage til en positiv udvikling. Støtten kan bl.a. bestå i tildeling af en kontaktperson og kan strække sig frem til det 23. leveår (Iversen, n.d.).

5 Afgræsning

I dette projekt har vi valgt at afgrænse undersøgelsen til unge med grønlandsk baggrund, der er anbragt i Danmark. Denne afgræsning indebærer en bevidst fokusering på en specifik gruppe og medfører, at vi udelukkende undersøger de cirka 5,6 procent af de anbragte børn og unge, der har to grønlandske forældre (VIVE, 2022b).

Vi skelner ikke mellem forskellige anbringelsessteder, herunder om de unge er anbragt på et af landets børne- og ungehjem, efterskoler, eller plejefamilier. Ligeledes skelnes der heller ikke om, hvorvidt anbringelsen er sket med eller uden samtykke af forældrene.

Yderligere har vi valgt at afgrænse vores projekt til udelukkende at undersøge foreningen Grønlandske Børns indsats *SISI*, dermed beskæftiger vi os derfor ikke med foreningens øvrige arbejde. Vi har dog i problemfeltet gjort opmærksom på, at NGO'ens indsats rækker ud over *SISI*.

For at målrette vores undersøgelse mod overgangen fra ung til voksen har vi udelukkende valgt at fokusere på unge i alderen 18 år og opefter. Vi inddrager ikke en bredere diskussion af forholdene i Grønland eller det politiske samarbejde mellem Danmark og Grønland. Selvom disse emner er væsentlige for en bredere kontekstualisering, ligger de uden for projektets formål.

6 Litteraturgennemgang

Dette afsnit redegør for den anvendte søgestrategi, som danner grundlag for projektets forskningsoversigt. Litteraturgennemgangen er udarbejdet *efter* vi har indsamlet empiri, hvilket har gjort det muligt at målrette søgningen mod de tematikker, der har været fremtrædende. Afsnittet indledes med en gennemgang af søgestrategien, hvorefter de identificerede studier præsenteres og relateres til projektets undersøgelsesfokus.

Litteratursøgningen blev indledt med en udvælgelse af søgeord baseret på problemformuleringen. Dette sikrede en direkte kobling mellem projektets fokus og den eksisterende forskning. Der blev

udarbejdet en liste over relevante danske og engelske søgetermer, hvilket dannede grundlag for en systematisk søgning i både national og international litteratur.

For at strukturere søgningen blev en PICO-inspireret model anvendt, hvor målgruppe, perspektiv, fænomen og kontekst blev defineret (KP, u.å.). Denne metodiske tilgang blev opdelt i såkaldte “*tabeller*”, som bidrog til at fastholde fokus, systematisere søgeprocessen og sikre, at alle relevante aspekter af problemformuleringen blev dækket.

Den første søgning *tabel 1* fokuserer på: *fastansatte, frivillige, oplevelser og beskrivelser af overgangen i netværksgrupper.*

Den anden søgning *tabel 2* fokuserer på: *anbragte unge, oplevelser og beskrivelser af overgangen i netværksgrupper.*

De to tabeller vil nu blive præsenteret og udfoldet enkeltvis.

6.1 Tabel 1- Fastansatte og frivillige

I den følgende tabel 1- *Fastansatte og frivillige*, præsenteres den PICO-inspirerede model, hvor de søgeord, der har dannet grundlag for vores søgninger, fremgår. Hver gruppe er udfoldet med relevante synonymer, hvilket har skærpet og målrettet søgeprocessen. Denne tilgang har bidraget til en overskuelig litteratursøgning ved at muliggøre tilføjelse og fjernelse af søgeord samt skabe ensartethed på tværs af databaserne.

Tabel 1 – PICO inspireret model over fastansatte og frivillige

Blok 1 Hvilken gruppe?	AND	Blok 2 Hvilken gruppe?	AND	Blok 3 Hvilket perspektiv?	AND	Blok 4 Hvilket fænomen?	And	Blok 5 Hvilken kontekst?
Fastansatte - <i>full-time staff</i>		Frivillige - <i>volunteers</i>		Beskrivelser - <i>Descriptions</i>		Overgang voksenlivet - <i>Transition adulthood</i>		SISI - <i>SISI</i>
OR		OR		OR		OR		OR
Medarbejder - <i>employee</i>		Peer to Peer - <i>Peer to Peer</i>		Oplevelser- <i>Experience</i>		Ungestøtte - <i>Youth support</i>		Netværksgruppe - <i>Network group</i>
OR		OR		OR		OR		
Personale - <i>Staff</i>		Hjælpere - <i>Helpers</i>		Følelser - <i>Emotions - Feeling</i>		Efterværn - <i>Aftercare</i>		Gruppe - <i>Group</i>
OR		OR		OR		OR		
Pædagog - <i>Social worker</i>		Frivillig - arbejdskraft- <i>Volunteer - staff</i>		Erfaringer - <i>Experiences</i>		Overgangsfase- <i>Transition phase</i>		Fristed - <i>Safe place</i>
OR		OR				OR		
Kontaktperson - <i>contact person</i>						Overgangsperiode - <i>Transition period</i>		Lejr - <i>Camp</i>
OR		OR				OR		
Plejefamilie - <i>Foster family</i>						Ung til voksen - <i>Young to adult</i>		Støttegruppe - <i>Support group</i>

6.2 Tabel 2- Anbragte unge

I den følgende tabel 2 - *Anbragte unge* præsenteres den PICO-inspirerede model, hvor de søgeord, der har dannet grundlag for vores søgninger, fremgår (KP, u.å.). Vi har udarbejdet denne tabel for at opnå et mere fokuseret perspektiv på anbragte unge. Strukturen følger tabel 1, men adskiller sig ved at kun omfatte én gruppe *anbragte unge*.

Tabel 2 – PICO-inspireret model over anbragte unge.

Blok 1 Hvilken gruppe?	AND	Blok 2 Hvilket perspektiv?	AND	Blok 3 Hvilket fænomen?	AND	Blok 4 Hvilken kontekst?
Tidligere anbragt - <i>Former foster child</i>		Oplevelser - <i>Experience</i>		Overgang voksenalivet - <i>Transition adulthood</i>		SISI - <i>SISI</i>
OR		OR		OR		OR
Anbragte unge - <i>Foster children</i>		Beskrivelser - <i>Descriptions</i>		Ungestøtte - <i>Youth support</i>		Netværksgruppe - <i>Network group</i>
OR		OR		OR		OR
Unge i anbringelse - <i>Youth in foster care</i>		Erfaringer - <i>Experiences</i>		Efterværn - <i>Aftercare</i>		Gruppe - <i>Group</i>
OR		OR		OR		OR
Unge i plejefamilie - <i>young people in foster care</i>		Følelser - <i>Emotions - Feeling</i>		Overgangsfase - <i>Transition phase</i>		Fristed - <i>Safe place</i>
OR		OR		OR		OR
Anbragte børn og unge - <i>Foster children and youth</i>				Overgangsperiode - <i>Transition period</i>		Lejr - <i>Camp</i>
OR		OR		OR		OR
Børne og unge hjem - <i>Children's homes</i>				Ung til voksen - <i>Young to adult</i>		Støttegruppe - <i>Support group</i>
OR				OR		OR
Anbringelser - <i>Placements</i>				Aldersmæssig overgang - <i>Age-related transition</i>		

6.3 Eksklusionskriterier

I forbindelse med vores søgninger foretog vi en række fravalg, hvor vi afveg fra de udarbejdede tabelsøgninger for at tilpasse os de opnåede resultater. Disse justeringer præsenteres som eksklusionskriterier. Den følgende tabel præsenteres et overblik over de begreber, der vil blive udfoldet og nærmere beskrevet under tabellen.

Tabel 3 – Overblik over eksklusionskriterier

Eksklusionskriterier
- Litteratur ældre end år 2010 - SISI - Grønlandske anbragte unge

Vi har valgt at ekskludere litteratur som er ældre end 2010, da området har gennemgået betydelige forandringer, samtidig har vi bestræbt os på at inddrage den nyeste og mest relevante forskning.

I vores søgning har vi anvendt betegnelsen *netværksgruppe* som synonym for SISI, dels fordi SISI selv benytter dette udtryk, og da en søgning på *SISI* ikke gav relevante resultater.

Netværksgruppe betegnelsen afspejler desuden i højere grad SISI's funktion og relevans for undersøgelsen, og muliggjorde identifikation af relevant litteratur på både dansk og engelsk.

For at målrette søgningen har vi ekskludere *grønlandske anbragte unge*, da søgningen primært resulterede i materiale der omhandlede eller var produceret i Grønland frem for Danmark. For at sikre, at søgningen afspejlede danske forhold, har vi derfor anvendt betegnelsen, *anbragte unge*. En undtagelse blev gjort på VIVE, da vi vurderede, at en målrettet søgning på *grønlandske anbragte unge* kunne være relevant i denne sammenhæng. Som Danmarks nationale forsknings- og analysecenter for velfærd, publicerer VIVE forskning med specifik relevans for danske forhold, og vi vurderede derfor, at eventuel litteratur herfra ville være af relevans (VIVE.u.å.).

6.4 Forskningsoversigt

I det følgende afsnit præsenteres forskningsoversigten, hvor vi redegør for de anvendte databaser, vores søgestrategi og de identificerede resultater. For at skabe et overblik over det eksisterende forskningsfelt, startede vi med en bred, indledende søgning på Google Scholar (Google Scholar, u.å.). Google Scholar blev valgt, da det er en database, der muliggør hurtige søgninger på tværs af discipliner og litteratortyper. Dette gjorde det muligt at identificere centrale studier og tendenser inden for forskningsfeltet.

Herefter udvidede vi søgningen til relevante akademiske databaser for at sikre en bred dækning af faglige og videnskabelige studier. Herunder udvalgte vi PubMed (PubMed, u.å.), da den indeholder international litteratur indenfor sundhedsvidenskab, hvilket vurderes relevant for forståelsen af sundhedsmæssige aspekter af vores emne. PsycInfo blev inddraget, da det er en førende database særligt inden for psykologi og adfærds- og samfundsvidenskaberne, hvilket gjorde den relevant for vores fokus på sociale faktorer (PsycInfo, u.å.). Derudover søgte vi i SAGE Journals (Sage Journals, u.å.), Bibliotek.dk (Bibliotek.dk, u.å.), Primo (Primo, u.å.) og VIVE (VIVE.u.å.), for at inkludere tværfaglig forskning samt danske kilder.

Denne tilgang blev vurderet som velegnet for at identificere forskning, der kunne bidrage til projektet. For at sikre en systematisk tilgang gennemførte vi søgninger på både dansk og engelsk, hvor vi inkluderede alle vores søgeord (jf. tabel 1, tabel 2), på langs og på tværs. Dette resulterede i et højt antal hits. For at skærpe fokus reducerede vi antallet af søgeord og gennemførte en mere afgrænset søgning med kun ét søgeord fra hver tabel. Denne justering resulterede i eksempelvis 443 hits på PubMed, hvilket stadig var for omfattende til en grundig gennemgang. En indledende screening af de første artikler viste desuden, at mange ikke var relevante for vores undersøgelsesfokus. Derfor fortsatte vi med at afgrænse søgningerne yderligere.

Et konkret eksempel på en søgestreng i PRIMO er: "*Anbragte unge OG Oplevelser OG Overgang OG Netværksgruppe*" (Primo, u.å.). Primo har dog en begrænsning på antallet af søgeord, hvilket betød, at vi måtte formulere en mere præcis søgestreng for at optimere relevansen af resultaterne. Denne søgning resulterede i 17 hits, hvoraf ét studie blev vurderet som særligt relevant for projektets fokus.

Vi foretog også en søgning i VIVE med søgeordene: *efterværn, støtte og grønlandske anbragte unge*, hvor disse blev anvendt individuelt, som førte til identificeringen af fem relevante publikationer. Da VIVE primært udgiver egne rapporter, er antallet af tilgængelige publikationer begrænset, hvilket understreger behovet for at inkludere søgningen på *grønlandske anbragte unge*.

Vi har udvalgt de artikler, der bedst belyser vores problemformulering og forskningsinteresse. Vi anerkender, at der findes yderligere relevant forskning, men har valgt de studier, der giver den mest nuancerede indsigt i vores undersøgelsesfelt.

I det følgende afsnit præsenteres de udvalgte studier i tematiske afsnit med relevante overskrifter, der fremhæver centrale forskningsbidrag.

6.4.1 Overgangen til voksenlivet

Et engelsk kvalitativt studie fra 2011 undersøgte overgangen fra barn i systemet til selvstændig voksen (Rogers, 2011). Studiet omfattede 30 dybdegående interviews med unge, der havde været anbragt i statens varetægt. Gennem tematisk analyse blev det tydeligt, at overgangen til voksenlivet ikke forløber lineært, men er præget af usikkerhed og skift mellem afhængighed og uafhængighed. Et centralt fund var begrebet *instant adulthood*, hvor unge øjeblikkeligt forventes at klare sig selv ved

myndighedsalderen uden mulighed for at vende tilbage til systemet. Studiet peger på, hvordan mangel på støtte i denne overgang kan føre til social sårbarhed, hjemløshed og kriminalitet (Rogers, 2011).

Et kvantitativt studie undersøgte i 2020 livssituationen for tidligere anbragte 18-årige unge i overgangen til voksenlivet (Lausten et al., 2020). Ved brug af registerdata og spørgeskemaundersøgelser sammenlignedes tidligere anbragte unge med jævnaldrende uden anbringelsesbaggrund. Studiet identificerede centrale faktorer såsom skolegang, mental sundhed, netværk og adgang til støtte. Et centralt fund var, at unge, der modtager efterværn, generelt klarer sig bedre end dem, der ikke får støtte. Samtidig fremhæves barrierer som begrænset adgang til efterværn og uklare overgange, som kan skabe usikkerhed. Undersøgelsen understreger endvidere netværkets og støttens afgørende betydning, da et svagt socialt netværk ofte vanskeliggør de unges mulighed for at etablere en stabil og selvstændig tilværelse (Lausten et al., 2020).

Et nyere kvalitativt studie fra 2022 undersøgte unges oplevelser af efterværnsindsatser i overgangen fra anbringelse til voksenlivet (Bengtsson et al., 2022). Baseret på interviews med 30 unge viste studiet, at støttens effekt i høj grad afhænger af den enkeltes livsvilkår. Mange oplevede utilstrækkelig støtte og et komplekst system, hvor ansvaret for at navigere lå hos dem selv. Et centralt fund var, at de unge ofte blev gjort ansvarlige for egne problemer, hvilket bidrog til en oplevelse af isolation. Nogle havde slet ikke modtaget støtte trods alvorlige sociale udfordringer. De unge, der klarede sig bedst, havde typisk en fast ressourceperson, stabile relationer og adgang til en koordineret indsats (Bengtsson et al., 2022).

En litteraturgennemgang fra 2021 undersøgte betydningen af efterværn og overgangen til voksenlivet for tidligere anbragte unge (Iversen et al., 2021). De analyserede 17 artikler, og heraf identificerede de fire centrale temaer: 1. Tidlig inddragelse af de unge, 2. Varigheden af efterværnsindsatsen, 3. Støttende relationer og netværk, og 4. Uddannelse, beskæftigelse, bolig og kriminalitet. Gennemgangen viste, at tidlig inddragelse styrkede de unges ejerskab over deres overgangsproces. Længerevarende efterværn var forbundet med øget selvstændighed og færre sociale problemer, mens en pludselig afslutning bidrog til øget sårbarhed. Stabile relationer til både professionelle og frivillige var afgørende for de unges trivsel og evne til at navigere i voksenlivet (Iversen et al., 2021).

6.4.2 Opsamling

Studierne viser, at stabile relationer og stærke netværk er afgørende for tidligere anbragte unges overgang til voksenlivet. En ressourceperson, som en frivillig eller fast kontaktperson, kan øge trygheden og lette navigeringen i systemet. Langvarige, tillidsfulde relationer, både til professionelle og frivillige, understøtter trivsel, selvstændighed og evnen til at håndtere udfordringer. Manglende støtte kan derimod føre til sårbarhed og en følelse af at stå alene. Overgangen til voksenlivet er ikke lineær, men en kompleks proces, hvor systemtilknytningen ophører ved 18 år, hvilket kan medføre en pludselig og udfordrende overgang.

6.4.3 Netværkets betydning

Et studie fra 2022 med både kvantitative og kvalitative data undersøgte tidligere anbragte børn og unge med grønlandsk baggrund med fokus på trivsel, relationer og kulturel tilknytning (Dahl et al., 2022). Studiet omfattede registerdata, surveys og interviews med 17 familier. Resultaterne viste, at grønlandske børn er overrepræsenterede i anbringelser, ofte på grund af forældres problemer og kulturelle barrierer i mødet med systemet. Mange trives på anbringelsesstederne, men har svagere tilknytning til forældrene. Et centralt fund var de unges behov for at genetablere forbindelsen til deres grønlandske baggrund. Netværk med andre grønlændere styrker deres identitet og giver adgang til sprog og kultur, som ellers kan være gået tabt under anbringelsen (Dahl et al., 2022).

Et studie fra 2021 kombinerede kvalitative og kvantitative data for at undersøge betydningen af ferie for børn anbragt på en grønlandsk døgninstitution (K. Dahl, 2021). Studiet omfattede interviews med børn og medarbejdere, ferie dagbøger samt spørgeskemaer om trivsel. Resultaterne viser, at ferieoplevelser kan styrke børns selvtillid, handlekraft og mod, samtidig med at relationen til personalet styrkes gennem fælles oplevelser. Ferieophold giver desuden børn erfaring med at håndtere usikkerhed og kan over tid bidrage positivt til deres udvikling, særligt når der er stabil voksenkontakt (K. Dahl, 2021).

6.4.4 Opsamling

Studierne viser, at stabile relationer og netværk er afgørende for tidligere anbragte unge med grønlandsk baggrund, da de styrker deres identitet og trivsel. Trygge voksne og rollemodeller kan spille en central rolle. Ferieoplevelser og fælles aktiviteter øger selvtilliden og giver erfaring med at håndtere nye situationer. Netværk med andre grønlændere hjælper de unge med at genetablere en

forbindelse til deres kultur og sprog, hvilket er vigtigt for at opbygge en positiv identitet. Samlet set understøtter stærke netværk deres personlige udvikling og evne til at håndtere udfordringer.

6.4.5 Relationen til fastansatte og frivillige

Et kvalitativt forløbsstudie gennemført fra 2014–2016 og publiceret i 2023 undersøgte anbragte unges hverdagsliv og oplevelser af omsorg (Mølholm, 2023). Gennem interviews blev det tydeligt, at professionel omsorg opleves som midlertidig og betinget af lønnede relationer. Når vagten slutter, eller anbringelsen ophører, forsvinder omsorgen også. De unge befinder sig i en ambivalent position, hvor de efterspørger nærhed, men ikke kan forvente varige relationer. Studiet viser også, at nogle unge har vanskeligt ved at modtage omsorg, ofte præget af mistillid eller frygt for at stå i en form for *omsorgsgæld* (Mølholm, 2023).

Et amerikansk kvalitativt studie fra 2020 undersøgte, hvordan unge definerer og værdsætter relationer i deres støttenetværk under overgangen fra anbringelse til voksenlivet (Blakeslee & Best, 2020). Dataindsamlingen omfattede netværksskortlægning og interviews med 22 unge i alderen 16–20 år. Gennem tematisk analyse blev fem centrale kvaliteter ved støttende relationer identificeret: stabilitet, tillid, fælles oplevelser, ærlighed og støtte til selvstændighed. Relationer præget af autenticitet og frivilligt engagement blev oplevet som stærkere og mere meningsfulde end professionelle relationer, der kan være præget af institutionelle begrænsninger. Særligt relationer, hvor voksne forstår de unges situation indefra, bidrog til øget håb og fremtidsro. Studiet peger på behovet for stabile og engagerede relationer som afgørende for en tryk og succesfuld overgang til voksenlivet (Blakeslee & Best, 2020).

En kvalitativ evaluering fra 2021 undersøgte fire initiativer i efterværnspakken, der støtter tidligere anbragte unge i alderen 18–22 år i overgangen til voksenlivet (Karmsteen et al., 2016). En del af evalueringen omhandlede støtte fra frivillige organisationer og inkluderede 33 deltagere fordelt på seks projekter i forskellige kommuner. Her samarbejdede frivillige organisationer med kommunerne om at støtte de unge. Resultaterne viser, at de frivilliges engagement skaber en følelse af betydning hos de unge, da støtten ikke er økonomisk motiveret og gives med større fleksibilitet end den kommunale indsats. De frivillige tilpasser støtten til den enkeltes behov og er ikke underlagt samme dokumentationskrav som fagprofessionelle. Derudover fremhæver deltagerne, at samværet med andre unge med lignende erfaringer skaber en oplevelse af normalitet og bidrager positivt til identitetsdannelse (Karmsteen et al., 2016).

6.4.6 Opsamling

Forskningen understreger vigtigheden af stabile og autentiske relationer for tidligere anbragte unge i overgangsperioden. Professionelle relationer er ofte midlertidige, mens relationer fra frivillige, der engagerer sig personligt, viser sig at være særligt afgørende for trivsel og støtte. Frivillige organisationer har også mulighed for at tilpasse deres støtte til de unges individuelle behov, hvilket skaber en følelse af betydning og tilhørsforhold.

7 Relation til eksisterende forskning

Tidligere studier har primært belyst generelle udfordringer og oplevelser i denne overgang, mens vores projekt specifikt undersøger, hvordan tidligere anbragte grønlandske unge oplever overgangen fra SISI til voksenlivet. Dermed nuanceres og udbygges den eksisterende viden med et fokus på en ofte overset gruppe: anbragte grønlandske unge i Danmark. Med en kvalitativ forskningsmetode og en fænomenologisk-hermeneutisk tilgang bidrager vi med ny viden om netværksbaseret støtte, særligt i relation til de frivillige og fastansatte i SISI. I modsætning til tidligere forskning, der ofte har haft et bredere fokus, belyser vi de unges, fastansattes og frivilliges egne oplevelser af relationer og netværk i denne kontekst. Vi har ikke ladet os direkte inspirere af tidligere studier før dataindsamlingen, men har efterfølgende inddraget relevant litteratur for at kontekstualisere vores fund og identificere, hvordan vores tilgang adskiller sig fra eksisterende viden. Hvor eksisterende forskning ofte fremhæver overgangen som præget af usikkerhed og begrænset støtte, undersøger dette studie en konkret kontekst: SISI, et tilbud med fokus på relationer og tilknytning. Vores projekt giver dermed et nuanceret indblik i, hvordan SISI fungerer som overgangsstøtte i de unges vej ind i voksenlivet.

8 Videnskabsteori

I projektet anvender vi en fænomenologisk-hermeneutisk tilgang med det formål at forstå, hvordan tidligere anbragte grønlandske unge, fastansatte og frivillige i SISI oplever overgangen til voksenlivet. Med afsæt i Husserls fænomenologi og Gadammers hermeneutik søger vi først at afdække informanternes oplevelser, som de fremtræder i deres livsverden, og dernæst at fortolke dem i lyset af vores forståelseshorisont.

8.1 Fænomenologi

Dette projekt tager udgangspunkt i den tyske filosof Edmund Husserl, der betragtes som en af fænomenologiens grundlæggere (Zahavi, 2011, s. 9). Husserl argumenterede for, at videnskaben skulle "*gå til sagen selv*" og undersøge fænomener, som de opleves, fri af forforståelser (Birkler, 2021). Det betyder at vi dermed først søger at afdække informanternes oplevelse af overgangen fra SISI til voksenlivet, sådan som den er erfaret af dem. Det metodiske udgangspunkt uddybes i de følgende afsnit, hvor begreber som intentionalitet, livsverden, epoché og reduktion introduceres. Selvom begrebet "essens" anvendes i fænomenologien, anvendes det ikke i denne analyse, da tilgangen primært er hermeneutisk, og derfor orienterer sig mod fortolkning frem for afdækning af, hvad essensen af fænomenet er (Zahavi, 2011).

8.1.1 Intentionalitet

Ifølge Husserl er bevidstheden altid intentionel, hvilket betyder, at den altid er rettet mod noget. Der findes således ingen tom bevidsthed, idet enhver oplevelse implicerer en relation til et fænomen, som opleves *som noget* af den, der erfarer det. For at forstå et fænomen må vi derfor undersøge, hvordan det fremtræder for individet, og hvilken mening det tillægges i den konkrete oplevelse. Ligesom en genstand kan opfattes forskelligt afhængigt af individets erfaringsverden, kan oplevelsen af SISI og overgangen til voksenlivet opleves forskelligt alt afhængigt af om man er tidligere anbragt, frivillig eller fastansat (Brinkmann & Tanggaard, 2020, s. 283).

8.1.2 Livsverden

Livsverden refererer til den implicitte viden, som individet tager for givet i hverdagen, og som ofte forbliver ureflekteret. Begrebet betegner den før-videnskabelige erfaringsverden (Zahavi, 2011, s. 185). Formålet med interviewene er at afdække denne tavse viden ved at give deltagerne mulighed for at sætte ord på deres oplevelser og refleksioner. Når deltagerne formulerer deres erfaringer, kan aspekter af deres livsverden, som tidligere har været ubevidste, træde frem og blive synliggjort (Brinkmann & Tanggaard, 2020, s. 284).

8.1.3 Epoché og reduktion

Epoché og reduktion udgør to centrale elementer i den fænomenologiske metode og hænger tæt sammen som tilgange til at møde og forstå fænomener (Brinkmann & Tanggaard, 2020, s. 284–

285). Epoché indebærer en midlertidig suspension af vores forforståelser for at kunne møde fænomenet uden forudindtagede antagelser.

Denne suspension skaber afstand til en reflektiv distance og gør det muligt at rette opmærksomheden mod oplevelsen, som den fremtræder. Reduktion henviser til den proces, hvor vi bevidst vender os mod fænomenet og forsøger at beskrive det så præcist og åbent som muligt, som det viser sig for bevidstheden (Brinkmann & Tanggaard, 2020). I vores interviewundersøgelse hos SISI betyder det, at vi ikke på forhånd fastlægger, hvilke resultater vi forventer at finde, men i stedet åbner os for deltagernes oplevelser og perspektiver. Denne metodiske åbenhed gør det muligt at forstå fænomenerne, som de viser sig i bevidstheden hos informanterne.

8.2 Hermeneutikken

Som tidligere nævnt anvender vi en hermeneutisk tilgang i analysen ved aktivt at inddrage vores forforståelser i mødet mellem empiri og teori. Hermeneutikken handler om fortolkning og meningsskabelse, hvor vi skaber forståelse gennem tolkning af oplevelser, udsagn og tekster. Denne proces er dynamisk, idet vi konstant interagerer med materialet i lyset af vores eksisterende viden (Järvinen & Mik-Meyer, 2017). I modsætning til fænomenologien, der søger at beskrive menneskers oplevelser, som de fremtræder i den umiddelbare bevidsthed, er hermeneutikken optaget af at fortolke og afdække de dybere betydningslag, som ligger indlejret i menneskers fortællinger.

8.2.1 Filosofisk hermeneutik

Inden for den hermeneutiske metode findes der forskellige retninger, som hver har deres vægtning af, hvordan forståelse opstår og udvikler sig. I vores projekt tager vi afsæt i den filosofiske hermeneutik af Hans-Georg Gadamer (Gadamer, 2007), der anerkender at forståelse altid er præget af en forudgående viden og forforståelse.

Ifølge Gadamer møder vi aldrig et fænomen, en fortælling eller en oplevelse uden allerede at have en forestilling om, hvad vi vil møde, en pointe han betegner som fordomme. Dette sker, fordi vi som mennesker er præget af vores tidligere erfaringer og sociale kontekst, det som Gadamer betegner som vores væren i verden (Gadamer, 2007). I denne forståelse er fordomme ikke noget negativt, men derimod en uundgåelig del af vores erkendelsesproces (Gadamer, 2007).

8.2.2 Den hermeneutiske spiral

Et centralt princip i hermeneutikken er den hermeneutiske cirkel, hvor forståelse skabes gennem en konstant bevægelse mellem del og helhed. Enkeltdelene forstås i lyset af helheden, og helheden bliver klarere gennem analysen af delene (Gadamer, 2007). I praksis betyder det, at vi i analysen konstant bevæger os frem og tilbage mellem vores empiri og de teoretiske forståelsesrammer, hvor vores forforståelser udfordres og nuanceres. Denne proces kan beskrives som en spiral, da forståelsen aldrig når et endeligt mål, men løbende udvikler sig gennem nye fortolkninger (Gadamer, 2007).

8.2.3 Horisontsammensmeltning

Et andet centralt begreb hos Gadamer er horisontsammensmeltning. Ifølge Gadamer sker forståelse, når vores egen horisont, vores perspektiv, erfaringer og forforståelser mødes med en andens horisont (Gadamer, 2007). Denne proces kræver en åbenhed over for informanternes perspektiver, og en villighed til at lade vores egne forforståelser blive udfordret og udvidet. Når vi analyserer deres oplevelser, forsøger vi ikke blot at gengive deres erfaringer, men at fortolke dem i en refleksiv bevægelse, hvor vores egen horisont møder deres. På denne måde skabes en ny horisont, hvor vi opnår en dybere indsigt i deres livsverden.

8.2.4 Hermeneutikkens betydning

Den hermeneutiske tilgang danner et analytisk grundlag for vores undersøgelse, da den giver os mulighed for at arbejde aktivt med vores forforståelser og anvende dem som en ressource i fortolkningsprocessen.

Ved at bevæge os i den hermeneutiske spiral og lade vores horisont smelte sammen med informanternes perspektiver, stræber vi efter at opnå en mere nuanceret indsigt i informanternes oplevelse af overgangen fra ung til voksen. Hermeneutikken gør det dermed muligt at gå fra en deskriptiv gengivelse af udsagn til en dybere refleksiv fortolkning, hvor vi kan belyse, hvordan disse oplevelser kan forstås i en større kontekst af sociale og kulturelle forhold.

8.3 Beskrivelser af forforståelser

Forforståelser spiller en væsentlig rolle i både fænomenologi og hermeneutik. I fænomenologien suspenderes de midlertidigt, mens de i hermeneutikken bruges aktivt (Zahavi, 2011) (Gadamer, 2007). I projektet har vi identificeret egne forforståelser gennem refleksiv dialog.

Et gruppe medlem har erfaring fra anbringelsesområdet, hvilket bidrager til en forståelse af anbragte unges livsvilkår ofte præget af ustabilitet og relationsbrud. Samtidig rummer vores forforståelse en forestilling om, at plejefamilier kan tilbyde større tryghed, selvom vi anerkender, at dette ikke altid er tilfældet. Vi bringer desuden erfaringer fra undervisning og litteratur, som har givet en forventning om, at deltagerne har haft en udfordrende opvækst.

Evalueringen af SISI (Larsen, 2021) gav anledning til tre specifikke forforståelser:

- At fastansatte primært er danske pædagoger, og frivillige oftest er unge grønlændere.
- At de unge føler sig tættere knyttet til de frivillige end de fastansatte.
- At overgangen fra SISI til voksenlivet opleves som brat og ensom.

For at mindske påvirkning fra disse antagelser undlod vi en omfattende teorigennemgang forud for interviewene.

8.4 Opsamling

Det videnskabsteoretiske grundlag for projektet kombinerer fænomenologi og hermeneutik, inspireret af Edmund Husserl og Hans-Georg Gadamer. Den fænomenologiske tilgang har til formål at belyse informanternes subjektive oplevelser af overgangen til voksenlivet. Uden at lade vores egne forforståelser eller på forhånd udvalgt teori påvirke empiriindsamlingen.

Da forståelse altid er præget af forskerens forforståelse, arbejder vi bevidst med at sætte egne antagelser og erfaringer i parentes under interviewene for at tilgå informanternes udsagn så åbent som muligt. I den efterfølgende analyse bringer vi forforståelserne aktivt i spil som en del af den hermeneutiske fortolkningsproces, hvor vores egne perspektiver bidrager til at skabe mening i empirimaterialet.

Denne kombination muliggør en bevægelse fra beskrivelse til fortolkning, hvor vores forståelse udvikles i en vekselvirkning mellem empiri, teori og refleksion. Gennem denne proces opnås en mere nuanceret indsigt, som både favner de unges, de frivilliges og de fastansattes subjektive oplevelser.

9 Metode

I dette afsnit redegøres der for de metodiske valg, der er truffet i forbindelse med dataindsamlingen. Der vil blive beskrevet valget af den kvalitative metode, gatekeeperens rolle, rekrutteringen af informanter samt de anvendte fokusgruppe- og semistrukturerede interviews. Derudover gennemgås brugen af feltnoter, interviewguidens opbygning, de etiske overvejelser og transskriptionsstrategien. Formålet er at skabe transparens i projektets metodevalg og sikre en velbegrundet tilgang til indsamling og behandling af data.

9.1 Kvalitativ metode

Med afsæt i projektets problemformulering og videnskabsteoretiske tilgang vurderes den kvalitative metode som særligt velegnet til at opnå indblik i informanternes subjektive oplevelser (Brinkmann & Tanggaard, 2020). Da formålet ikke er at kortlægge omfanget af grønlandske anbragte unge i Danmark, men derimod at opnå en dybere forståelse af, hvordan tidligere anbragte unge, frivillige og fastansatte oplever overgangen fra SISI til voksenlivet, fremstår den kvalitative tilgang som den mest relevante undersøgelsesmetode.

Kvalitativ forskning anvendes bredt inden for human- og samfundsvidenskaberne og beskæftiger sig med relationer mellem mennesker og deres oplevelser af konkrete fænomener frem for at fokusere på kvantificering (Brinkmann & Tanggaard, 2020). Interviewet er i denne sammenhæng en central metode, da det muliggør adgang til informanternes livsverden, den hverdagserfaredede virkelighed, som opleves umiddelbart, før den fortolkes eller teoretiseres.

I projektet anvendes metodisk triangulering i form af enkeltinterviews, fokusgruppeinterviews og feltnoter for at opnå en nuanceret og kontekstnær forståelse af deltagernes perspektiver. Selvom observation traditionelt anvendes til at undersøge adfærd, inddrages metoden her som et analytisk supplement til interviewdata for at indfange stemninger, sociale interaktioner og fysiske rammer, som kan kaste lys over informanternes oplevelser (Kvale & Brinkmann, 2015).

9.2 Gatekeeperens rolle

Adgangen til informanter kan være en udfordring i kvalitative studier, hvilket i visse tilfælde nødvendiggør brugen af en gatekeeper, en person, der fungerer som bindeled og faciliterer kontakten til relevante informanter (Mølholt & Kristiansen, 2020).

I dette projekt blev vi opmærksomme på SISI gennem et af projektgruppens medlemmer, som havde kendskab til organisationen fra et tidligere job. Denne indsigt vækkede vores interesse og førte til en målrettet søgning efter kontaktoplysninger. Via online research fandt vi en mailadresse til projektlederen af SISI, som vi kontaktede med en forespørgsel om deltagelse (jf. bilag 6).

Projektlederen har siden fungeret som gatekeeper og spillet en central rolle i rekrutteringen af informanter. Sammen fastlagde vi tydelige inklusionskriterier for at sikre en målrettet og relevant udvælgelse, som uddybes senere. Brugen af en gatekeeper indebærer dog en risiko for selektionsbias, da visse stemmer kan udelukkes afhængigt af gatekeeperens relationer og vurderinger. Alligevel vurderede vi, at denne tilgang var nødvendig for at opnå adgang til en ellers utilgængelig målgruppe.

Ud over at facilitere kontakten til informanter har gatekeeperen også bidraget med værdifuld baggrundsviden om SISI, og indgår også som en del af de fastansattes perspektiver i projektet. Organisationens hjemmeside viste sig at være mangelfuld, hvilket gjorde det nødvendigt at indhente supplerende information gennem interviews, som har været afgørende for vores forståelse af SISI's arbejde og struktur.

Gatekeeperens rolle har ikke blot muliggjort adgang til informanter, men også styrket projektets validitet gennem kontekstuel indsigt fra både de unge og de professionelle, der arbejder med dem i praksis.

9.3 Rekruttering af informanter

I forbindelse med rekrutteringen af informanter er der blevet fastlagt en række inklusions- og eksklusionskriterier med henblik på at sikre, at datamaterialet bidrager med relevante og nuancerede perspektiver på projektets problemformulering. Udvælgelsen er foretaget på baggrund af informanternes tilknytning til SISI og deres erfaringer med overgangen fra SISI til voksenlivet.

Målet har været at inkludere informanter med forskellige roller og positioner i og omkring SISI for at opnå en helhedsorienteret forståelse af fænomenet.

Følgende fire grupper af informanter er derfor inkluderet i projektet:

Tabel 4 – Overblik over inklusionskriterier

Inklusionskriterier	
Fastansatte	To medarbejdere med direkte erfaring i arbejdet med anbragte unge. Disse informanter kan bidrage med indsigt i de oplevelser og strukturer, som SISI møder i deres støttee arbejde
Frivillige	To medarbejdere med direkte erfaring i arbejdet med anbragte unge. Disse informanter kan bidrage med indsigt i de oplevelser og strukturer, som SISI møder i deres støttee arbejde.
Tidligere deltagere	To unge, der tidligere har været en del af SISI og har gennemgået overgangen til voksenlivet. Deres oplevelser og refleksioner er centrale for at forstå de faktiske oplevelser i denne overgang.
Leder	En leder fra SISI, der kan bidrage med en overordnet forståelse af organisationens arbejde, strategier og rammer for støtte.

Projektet har fravalgt informanter under 18 år af flere etiske årsager. For det første ønskede vi at inkludere unge, der har gennemgået overgangen fra ung til voksen, hvilket forudsatte, at informanterne var over 18 år. Derudover blev unge under 18 år fravalgt af etiske hensyn, herunder krav om forældresamtykke. Aldersbegrænsningen sikrer, at informanterne kan dele deres oplevelser gennem et reflekteret retrospektivt perspektiv, samtidig med at de ikke udsættes for unødigt belastning i forbindelse med interviewdeltagelsen.

9.4 Præsentation af informanterne

I overensstemmelse med projektets fokus er både fastansatte medarbejdere, frivillige og tidligere deltagere blevet inddraget gennem i alt fire interviews: tre fokusgruppeinterviews og ét enkeltinterview. Interviewene varierer i format og varighed og er gennemført både fysisk og online. For at skabe et samlet overblik præsenterer tabel 5, nedenfor en oversigt over interviewene med angivelse af interviewnummer, type af interview, deltagertype, format og varighed.

Tabel 5 – præsentation af informanter

Interview nummer	Informant
Interview 1	En leder
	En frivillig
Interview 2	En frivillig
Interview 3	En tidligere deltager af SISI
	En tidligere deltager af SISI
Interview 4	En fastansat
	En fastansat

9.5 Fokusgruppeinterview

For at sikre metodisk bredde og nuancerede indsigter er informantgrupperne sammensat med henblik på både homogene og heterogene fokusgruppeinterviews, baseret på informanternes forskellige tilknytning til SISI (jf. tabel 4), for at belyse overgangen fra SISI til voksenlivet ud fra forskellige perspektiver.

Det homogene fokusgruppeinterview, er samtalen med to tidligere deltagere, som begge har erfaring med overgangen fra SISI til voksenlivet. Den heterogene fokusgruppe er kombinationsinterviewet mellem den frivillige og lederen, hvor personer med forskellige faglige baggrunde og erfaringer deltager i samme interview. Dette format har til formål at fremkalde refleksion og diskussion på tværs af roller og ansættelsesforhold (Halkier, 2016, s. 31).

Fokusgruppeinterviewet blev valgt som metode, da det muliggør kollektiv refleksion og nuancering af udsagn gennem interaktion (Halkier, 2016, s. 20). Metoden vurderes derfor som særligt velegnet til dette projekt, da den kan frembringe viden, som muligvis ikke ville være tilgængelig gennem individuelle interviews. Fokusgruppeinterviews gennemføres typisk med seks til otte informanter, er

interviewene i dette projekt gennemført med to informanter ad gangen. Denne metodiske tilpasning er foretaget for at imødekomme projektets afgrænsning og etiske hensyn (Halkier, 2016).

9.6 Enkeltstående interview

Ét af projektets interviews blev gennemført som et individuelt semistruktureret interview med en ung frivillig. Dette valg var begrundet i praktiske hensyn, dog muliggjorde interviewformen en fordybelse i den unges oplevelse af overgangen fra SISI til voksenlivet samt en nuanceret forståelse af, hvordan disse erfaringer danner grundlag for vedkommendes engagement som peer-to-peer frivillig i SISI (Larsen, 2021). Ved at lade informanten formulere egne fortællinger uden påvirkning fra gruppedynamikker, bidrager interviewet med en særlig dybde, der supplerer fokusgruppinterviewenes kollektive indsigter (Brinkmann & Tanggaard, 2020).

9.7 Online interview

Det online fokusgruppinterview er valgt af praktiske hensyn, og for at eliminere de geografiske og praktiske barrierer, som fysiske interviews ofte medfører. Denne løsning giver deltagerne mulighed for at gennemføre interviewet i trygge og velkendte rammer, hvilket letter tilpasningen til deres individuelle tidsplaner og travle hverdag (Lo Iacono et al., 2016).

Planlægningen af interviewene omfattede en vurdering af informanternes tekniske kunnen for at sikre, at de kunne deltage uden tekniske udfordringer (Lo Iacono et al., 2016). Da den geografiske afstand mellem SISI og projektgruppen samt begrænsede tidsressourcer vanskeliggjorde fysiske møder, blev onlineinterviews med de to fastansatte vurderet som den mest hensigtsmæssige løsning. En væsentlig fordel ved online videointerviews er netop, at de muliggør deltagelse fra informanter, som ellers ville være vanskelige at inkludere grundet afstand (Brinkmann & Tanggaard, 2020).

På trods af disse fordele er vi opmærksomme på potentielle udfordringer, herunder tekniske problemer som ustabil internetforbindelse og variationer i lyd- og billedkvalitet. Derudover indebærer online interviews en begrænsning i forhold til at observere nonverbal kommunikation. Kropssprog, mimik og den generelle stemning vil i højere grad være gået tabt sammenlignet med et fysisk interview, hvilket kan påvirke fortolkningen af informanternes udsagn. Alligevel muliggør valget af online interview en bredere inddragelse af informanter, hvilket ses afgørende for datagenereringen i projektet.

9.8 Semistrukerede interviewguide

Alle projektets interviews er gennemført som semistrukturerede enkelt- eller fokusgruppeinterviews med afsæt i en fænomenologisk tilgang. Dette valg hænger sammen med projektets videnskabsteoretiske forankring i Husserls fænomenologi. Et fænomenologisk interview søger således at fremkalde beskrivelser af oplevede fænomener, hvilket indebærer et forsøg på at møde deltagerne fordomsfrit, med åbenhed for deres perspektiver. Interviewet følger en tematisk guide, men tillader fleksibilitet i rækkefølge og formulering. Det balancerer mellem hverdagssamtale og en struktureret spørgeteknik. (Kvale & Brinkmann, 2015 s. 50).

Interviewguidene er udviklet med henblik på at understøtte dette sigte og skabe adgang til informanternes oplevelser. For at imødekomme informanternes forskellige perspektiver er guiderne tilpasset de respektive grupper:

De fastansatte (jf. bilag 2), den frivillige (jf. bilag 3) de tidligere deltagere (jf. bilag 4), samt en leder/en frivillig interview (jf. bilag 5).

Eksempelvis fokuserede spørgsmålene til den frivillige på de karakteristika, der kendetegner det frivillige arbejde, mens spørgsmålene til lederen relaterede sig til organisatorisk baggrundsviden om SISI's strukturelle rammer (jf. bilag 5). Nedenstående tabel 6 illustrerer, hvordan interviewguidene tager udgangspunkt i fælles overordnede temaer, men differentieres gennem opfølgende spørgsmål målrettet informanternes roller og erfaringer (jf. tabel 6).

Tabel 6 – uddrag fra interviewguiden til kombinations interviewet

Overordnet spørgsmål	Opfølgende spørgsmål til den frivillige	Opfølgende spørgsmål til lederen
Hvad tænker i, når vi siger "støtte"	Hvordan oplever I, at SISI forbereder de unge på voksenlivet?	Er der initiativer i gang for at støtte de unge efter SISI?

Som supplement til interviewene er der ført feltnoter, hvilket uddybes i det følgende afsnit.

9.9 Feltnoter

Under de fysiske interviews blev der ført feltnoter som en supplerende metode til interviewene. Formålet var at dokumentere stemninger, sociale interaktioner og fysiske rammer, som ikke nødvendigvis kommer til udtryk i det talte sprog, men som har analytisk betydning (Halkier, 2016). Feltnoterne fungerer derfor som et vigtigt supplement til interviewtransskriptionerne, da de bidrager med kontekstuelle og sanselige indtryk såsom kropssprog, stemningsskift og rumlige forhold (Brinkmann & Tanggaard, 2020).

Noterne blev skrevet i stikordsform under selve interviewene og efterfølgende gennemarbejdet for at sikre metodisk konsistens og præcision (jf. bilag 8). De rummer både umiddelbare observationer og refleksioner over de sociale dynamikker og det fysiske rum, hvor interviewet fandt sted, hvilket medvirker til at forstå deltagernes oplevelser i deres konkrete sociale kontekst.

Et eksempel lyder:

‘Interviewrummet var køligt og indeholdt et stort bord med fem stole placeret med betydelig afstand imellem sig... På bordet var der serveret et stort fad med forskelligt smørrebrød...’ (jf. bilag 8).

Denne type observationer gør det muligt at forstå, hvordan det fysiske og sociale rum påvirker interviewets forløb, og hvordan rammerne kan influere både deltagernes udtryk og interaktionen mellem dem. Feltnoterne er dermed ikke blot baggrundsinformation, men en del af analysen, som understøtter fortolkningen af det, der siges og det, der forbliver usagt.

10 Anvendelse af GAI

I arbejdet med projektet har vi anvendt generativ kunstig intelligens (GAI) i form af ChatGPT (OpenAI, u.å.), som et redskab gennem hele skriveprocessen. Værktøjet har været brugt til at understøtte vores arbejde med at opretholde en akademisk skrivestil, sikre en tydelig rød tråd og skabe en sammenhængende og klar fremstilling af vores argumentation.

GAI har været anvendt i forbindelse med:

- Udarbejdelse af forsiden.
- Strukturere og omformulere tekstafsnit for at sikre en klar og sammenhængende fremstilling.

- Skabe en konsistent rød tråd mellem opgavens forskellige dele og sikre, at vores argumentation forblev tydelig og sammenhængende.
- Styrke vores akademiske skrivestil ved at give forslag til formuleringer og overgange mellem afsnit.

Det er vigtigt at understrege, at vi selv har stået for alt indholdsmæssigt arbejde, herunder valg af teori, analyse og fortolkning af empiri. GAI har udelukkende været anvendt som et redskab til at styrke formidlingen af vores egne refleksioner og argumenter.

Vi har løbende forholdt os kritisk til anvendelsen af GAI og været bevidst om de gældende regler hos AAU, samt de akademiske overvejelser, der følger med brugen af værktøjet (Aalborg Universitet, u.å.-b). Det har været centralt for os at sikre, at værktøjet ikke erstattede vores egen akademiske dømmekraft, men fungerede som en støtte til at styrke den sproglige kvalitet og den overordnede sammenhæng i opgaven.

11 Etik

I dette afsnit behandles de etiske overvejelser, der har været integreret i hele interviewprocessen med fokus på at beskytte informanternes rettigheder, respektere deres grænser og håndtere magtasymmetri. Som interviewere er vi bevidste om den positionelle magt, vi indtager, og hvordan dette kan påvirke informantrelationen (Mathiassen, 2011).

For at imødegå denne ubalance har vi orienteret ledelsen i SISI om vores fænomenologiske tilgang, herunder at interviewenes retning ikke er fastlagt på forhånd, men formes i samspil med informanternes oplevelser. Denne transparente kommunikation har bidraget til et tillidsfuldt samarbejde og et åbent interviewrum.

Vi har desuden været opmærksomme på, at fortrolige samtaler kan aktivere sårbarhed og skabe etiske dilemmaer (Mathiassen, 2021). Derfor har vi nøje forholdt os til informanternes ret til selvbestemmelse og tilbagetrækning undervejs. I det følgende beskrives de konkrete etiske foranstaltninger, herunder informeret samtykke, anonymisering, dataopbevaring og transskribering, som er iværksat for at sikre en etisk forsvarlig forskningspraksis.

11.1 Samtykkeerklæring

Til hvert interview blev der udarbejdet en samtykkeerklæring med tydelig angivelse af projektets formål, etiske retningslinjer og procedurer for databehandling (jf. bilag 1). Erklæringen tog afsæt i Aalborg Universitets standardskabelon og blev justeret til projektets kontekst for at sikre relevans og klarhed (Aalborg Universitet, u.å.-a). Forud for interviewet blev deltagerne informeret om deres rettigheder, herunder muligheden for at trække samtykket tilbage, og erklæringens indhold blev gennemgået med dem. Det blev desuden oplyst, at interviewet ville blive optaget samt at samtykkeerklæringerne opbevares i overensstemmelse med gældende retningslinjer.

11.2 Anonymisering og opbevaring af data

Alle interviews er optaget på to enheder for at sikre tydelig lydoptagelse uanset informanternes placering. Lydfilerne opbevares forsvarligt og slettes efter endt eksamen. Informanterne er blevet tilbudt indsigt i transskriptionen af deres eget interview, dog udelukkende i forhold til egne udsagn.

For at beskytte informanternes anonymitet benyttes pseudonymer, og deres rigtige navne indgår ikke i datahåndteringen, selvom de er kendt af både forskere og gatekeeper. Organisationen Grønlandske Børn og netværksgruppen SISI nævnes eksplicit, da deres navne er centrale for projektets kontekst og forståelse.

I fokusgruppeinterviewene kan intern anonymitet ikke garanteres, da deltagerne kender hinandens identitet og udsagn (Monrad, 2018). Til gengæld er anonymiteten i det enkeltstående interview bedre beskyttet, idet kun gatekeeperen har kendskab til informantens identitet.

For at understøtte anonymitet og samtidig skabe nærvær i formidlingen anvendes grønlandske navne som dæknavne. Dette valg bidrager til både etiske hensyn og en styrket læserforbindelse til informanternes fortællinger (Monrad, 2018). Nedenstående tabel viser interviewnummer, informantens rolle og det anvendte pseudonym, som benyttes i analysen.

Tabel 7 – præsentation af informanterne med pseudonym

Interview nummer	Informant	Pseudonym
Interview 1	En leder	Inuk
	En frivillig	Kuluk
Interview 2	En frivillig	Pipaluk
Interview 3	En tidligere deltager af SISI	Nivi
	En tidligere deltager af SISI	Ivik
Interview 4	En fastansat	Natuk
	En fastansat	Nunu

12 Transskriberingsstrategi

For at sikre en systematisk og konsistent analyse, transskriberer vi interviewene efter ensartede retningslinjer. Transskriptionen spiller en central rolle i den kvalitative metode, da den muliggør en struktureret bearbejdning og analyse af interviewdata (Brinkmann & Tanggaard, 2020). Vi prioriterer en så nøjagtig gengivelse som muligt for at bevare informanternes sproglige nuancer og sikre, at deres oplevelser fremstår tydeligt.

Til transskriptionen af interviewdata anvendte vi GoodTape en automatiseret transskriptionsservice, der hurtigt genererer udkast med høj nøjagtighed (GoodTape, u.å.). Valget af dette værktøj er begrundet i dets præcision og datasikkerhed, hvilket understøtter en troværdig gengivelse af interviewmaterialet. Ifølge GoodTape forbliver alle data inden for EU, og lydfilet slettes automatisk efter transskriptionen er gennemført, så de kun er tilgængelige for den bruger, der har uploadet dem (GoodTape, u.å.).

GoodTape fungerede som et støtteværktøj i den indledende fase ved at generere førsteudkast til interviewtransskriptionerne. Disse udkast blev derefter manuelt gennemgået og tilrettet med henblik på at sikre overensstemmelse mellem informanternes udsagn, den skriftlige gengivelse og den valgte transskriberingsstrategi. For at opretholde metodisk konsistens er der fulgt faste retningslinjer på tværs af alle interviews.

Retningslinjerne kan aflæses i nedenstående tabel:

Tabel 8 – retningslinjerne for transskribering processen

Notering i transskribering	Betydning
CN	Christina Nielsen
AT	Anja Terkelsen
pause	Pause
(Grin)	Grin
(Host)	Host
(!)	Stemme hævnning
Øh, Mm	Pauseord nedskrevet ordret
Grønlandsk ord	Grønlandsk ord som ikke har været mulighed at nedskrive

13 Analysestrategi

Med udgangspunkt i de færdige transskriptioner påbegyndes den analytiske bearbejdning af projektets empiriske materiale. Analysen er forankret i et fænomenologisk-hermeneutisk videnskabsteoretisk grundlag og tilrettelagt med det formål at indfange og fortolke de oplevelser og betydningslag, som informanterne knytter til overgangen fra SISI til voksenlivet. I det følgende præsenteres den anvendte kodningsproces, der udgør det metodiske fundament for analysen. Processen er struktureret i to overordnede faser, der afspejler henholdsvis den fænomenologiske, induktive beskrivelse og den hermeneutiske, deduktive fortolkning af materialet.

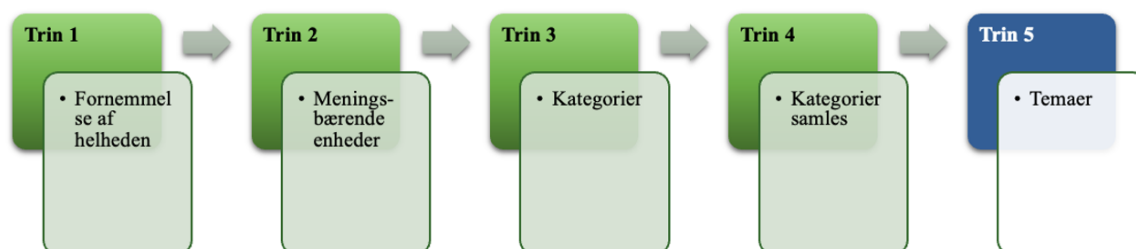
Den første del af kodningsprocessen er inspireret af Amedeo P. Giorgis fænomenologiske analysemodel trin 1-4, der udspringer af Edmund Husserls fænomenologi og har til formål at forstå menneskers oplevelser, som de fremtræder i deres levede og umiddelbare form. Analysen indledes med epoké og reduktion, en metodisk praksis, hvor forskeren midlertidigt sætter sine forforståelser i parentes for at møde fænomenet åbent og fordomsfrit (Giorgi, 1985). Giorgis model bygger på en induktiv tilgang, hvor forståelsen udvikles direkte på baggrund af det empiriske materiale.

Den anden del af analysen trækker på en hermeneutisk meningskodning, hvor de identificerede kategorier fra trin 1-4 danner grundlag for en udvidelse af modellen med et femte trin. Trin 5: *Temaer*-markerer overgangen fra deskriptiv til fortolkende analyse, hvor relevante teorier inddrages for at nuancere forståelsen af de empiriske fund. Denne bevægelse fra en induktiv til en mere deduktiv

tilgang muliggør en dybere indsigt i, hvordan tidligere anbragte grønlandske unge, frivillige og fastansatte oplever overgangen til voksenlivet, og hvilken betydning SISI har haft i denne proces.

I det følgende afsnit gennemgås først de fire trin i Giorgis model, hvorefter det afsluttende, fortolkende trin fem uddybes i relation til analysens anvendelse (jf. tabel 10).

Tabel 9 – overblik over de 4 trin samt vores tilføjede 5 trin ”temaer”

Trin 1- Fornemmelse af helhed: Her gennemlæses det empiriske materiale for at opnå en samlet helhedsforståelse af det empiriske materiale.

Trin 2 - Meningsbærende enheder: Her udpeges meningsbærende enheder ved at markere skift i mening eller perspektiv. De meningsbærende enheder udspringer af deltagernes egne udsagn og indfanger centrale erfaringer, som danner grundlag for den videre analyse. Disse enheder blev udledt fra informanternes egne udsagn, og vi fandt mellem 17-22 meningsbærende enheder pr. interview (jf. bilag 7).

Trin 3 - Kategorier: Her omformuleres de meningsbærende enheder til kategorier, der reflekterer centrale mønstre i materialet. Dette trin indebærer en fortolkende proces, hvor enhederne systematiseres og relateres til undersøgelsens problemformulering. For at gøre denne proces mere overskuelig og systematisk blev der anvendt farvekodning. Denne metode bidrog til at organisere og gruppere kategorierne på tværs af interviewene og gjorde det lettere at visualisere relationerne mellem de enkelte enheder. Farvekodningen gav samtidig et tydeligt overblik over de mest fremtrædende mønstre i dataene. De udvalgte kategorier er defineret på baggrund af deres analytiske relevans og deres evne til at indfange væsentlige aspekter af deltagernes oplevelser.

De identificerede kategorier, som er fremkommet gennem analysens tredje trin, kan aflæses i tabel 10. Tabellen giver et overblik over de relevante kategorier, der blev identificeret i hvert enkelt interview, hvor antallet varierer fra to til ti pr. interview.

Tabel 10 – overblik over overgangen fra trin 3 til trin 4

	Interview 1	Interview 2	Interview 3	Interview 4
Trin 3	• Frivillighed • Indre motivation • Fællesskab • Rollefordeling mellem fastansatte og frivillige	• Støtte • Frirum • Netværkets betydning • Fællesskabet i arbejdet • Trygge relationer • Ansvar • Foreningen Grønlandske børn • Stigmatisering • Grønlandsk identitet • Plejefamiliernes roller	• De sociale udfordringer • De fastansatte	• Fra ung til voksen • Overgang
Trin 4	• Frivillighed • Netværkets betydning • Baggrund og erfaringer • Overgang			

Trin 4 - Kategorier samles: I fjerde og sidste trin sammenholdes de identificerede kategorier fra trin 3 på tværs af interviewene for at afdække fænomenernes essens og opnå en dybere forståelse af deltagernes oplevelser (jf. tabel 10). Gennem denne tværgående analyse identificeres fire overordnede kategorier: *frivillighed*, *netværkets betydning*, *baggrund og erfaringer* samt *overgang*, som alle fremtræder konsistent på tværs af interviewmaterialet.

Trin 5 - Temaer: Det femte trin i analyseprocessen indebærer en teoretisk fortolkning af de fire overordnede kategorier, som blev identificeret i trin 4 (jf. tabel 10), med henblik på at opnå en mere dybdegående forståelse af det empiriske materiale. Hvor de første fire trin fulgte Giorgis fænomenologiske model, markerer trin 5 et skift mod en fortolkende og meningsdannende tilgang, forankret i den hermeneutiske spiral.

I dette trin har vi foretaget en ny gennemlæsning af det samlede materiale med udvalgte teoretiske perspektiver for øje. Undervejs er der opstået meningsfulde temaer, som ikke blot spejler informanternes oplevelser, men også synliggør relevansen af de valgte teorier. Gennem denne proces kobles empiri og teori systematisk sammen i en meningsfuld fortolkningsramme.

Denne bevægelse mellem del og helhed har gjort det muligt at omdanne de deskriptive kategorier til analytiske temaer, der både rummer fænomenets oplevelsesdimension og dets sociale og strukturelle kontekst. Dermed bevæger vi os ud over en ren beskrivelse af oplevelser og ind i en fortolkning, hvor

de tidligere deltagere, frivillige og ansattes fortællinger ses i lyset af bredere teoretiske begreber og samfundsmæssige vilkår.

14 Teori

I dette afsnit præsenteres de teoretiske perspektiver, der danner grundlag for analysen. Valget af teori er foretaget på baggrund af den indledende kodning og fund af temaer i empirien (jf. tabel 10). På den baggrund er følgende teorier valgt for at belyse oplevelsen af overgangen samt netværkets og relationers betydning i overgangen til voksenlivet.

Vi anvender Axel Honneths *anerkendelsesteori* som en central forståelsesramme for, hvordan anerkendelse påvirker trivsel, identitet og deltagelse i fællesskabet (Honneth, 2006). Derudover inddrages Pierre Bourdieus begreber om *habitus*, *kapital* og *felt*, som giver analytisk adgang til at undersøge, hvordan de unges sociale positioner, ressourcer og internaliserede erfaringer præger deres handlemuligheder og tilknytning til SISI (Bourdieu, 1997). Endelig inddrages Anders La Cours begreb om *frivillighedens logik*, som bidrager med et perspektiv på, hvordan frivillige relationer adskiller sig fra formelle, institutionelle relationer, og hvordan denne særlige omsorgsform bidrager til at forme de relationelle dynamikker, som kan få betydning for de unges overgang til voksenlivet (La Cour, 2014).

14.1 Anerkendelse

Den tyske sociolog og filosof Axel Honneth (Honneth, 2006) betragter anerkendelse som en ontologisk nødvendighed snarere end en moralsk fordring. Menneskets identitet og evne til at udvikle et positivt selvforhold er, ifølge Honneth, grundlæggende betinget af social anerkendelse. Han skelner mellem tre anerkendelsessfærer: den private, den retslige og den solidariske, som han anser for fundamentale for det gode liv. Honneths teori udgør derfor et væsentligt teoretisk afsæt for projektet.

Den private sfære

- Ifølge Honneth udgør anerkendelse i privatsfæren det første og mest fundamentale niveau i menneskets udvikling af et positivt forhold til sig selv. Anerkendelsen sker primært i familiære og nære relationer, hvor individet oplever ubetinget kærlighed og nærhed. Gennem

kærlighed, omsorg og emotionel støtte udvikler individet en grundlæggende følelse af selvtillid og tryghed, der sætter individet i stand til at udtrykke sig (Honneth, 2006).

Udebliver den private anerkendelse, risikerer individet at miste det positive selvforhold, hvilket kan føre til social usikkerhed og krænkelseserfaringer. Honneth påpeger, at sådanne erfaringer kan underminere den grundlæggende selvtillid, særligt i primære relationer, hvor alvorlige krænkelse som vold eller ydmygelse kan skade individets emotionelle integritet og evne til at indgå i sociale fællesskaber (Honneth, 2006).

Den solidariske sfære

- Ifølge Honneth opstår anerkendelse i den solidariske sfære gennem fællesskabets værdsættelse af individets særlige egenskaber og bidrag. Individet opnår ikke blot social accept, men oplever sig selv som et værdifuldt og aktivt medlem af fællesskabet. Det betyder, at individet ikke kun genkender sig selv i gruppen, men også anerkendes for sin unikke partikularitet, altså sine særlige erfaringer, livshistorie og bidrag til fællesskabets udvikling og trivsel (Honneth, 2006).

Ved fravær af solidarisk anerkendelse risikerer individet at opleve ydmygelse eller direkte eksklusion fra fællesskabet. Honneth påpeger, at når et menneskes evner, erfaringer eller sociale bidrag ikke længere værdsættes, undermineres dets selv værdsættelse, altså følelsen af at være et betydningsfuldt medlem af et fællesskab. Sådanne krænkelse kan spænde fra subtile handlinger som at blive ignoreret til mere alvorlige former for stigmatisering og social udstødelse. Uden solidarisk anerkendelse svækkes individets oplevelse af at have en meningsfuld rolle og værdi i sociale sammenhænge (Honneth, 2006).

Den retslige sfære

- Ifølge Honneth anerkendes individet som et ligeværdigt medlem af samfundet med universelle rettigheder. Denne anerkendelse handler ikke blot om formelle rettigheder, men om reel adgang til deltagelse, beskyttelse og støtte. Når individet oplever sig anerkendt som et retssubjekt, udvikles selvrespekt og bevidstheden om at være en autonom aktør i samfundet (Honneth, 2006).

Hvis den retslige anerkendelse svigter, kan individets selvrespekt skades eller i værste fald nedbrydes. Honneth understreger, at når et menneskes status som rettighedsbærer ikke anerkendes, undermineres bevidstheden om egen moralske og sociale værdi. Sådanne krænkelse kan blandt andet tage form af udelukkelse eller diskrimination, hvor hele grupper nægtes ligebehandling eller retfærdighed inden for samfundets institutionelle og juridiske rammer. Manglende retslig anerkendelse fratager individet oplevelsen af at være en ligeværdig deltager i samfundet (Honneth, 2006).

I projektet anvendes Honneths teori som et analytisk redskab til at undersøge, hvordan forskellige former for anerkendelse opleves af tidligere anbragte grønlandske unge i deres overgang til voksenlivet. Særligt rettes opmærksomheden mod, hvordan relationer og deltagelse i SISI kan forstås som steder, hvor anerkendelse konkret realiseres og får betydning for identitet, trivsel og handlemuligheder. Samtidig inddrages de fastansattes og de frivilliges perspektiver for at belyse, hvordan anerkendelse ikke alene er noget, de unge modtager, men også noget der aktivt gives, formidles og struktureres gennem pædagogisk praksis og relationel omsorg. Herved åbnes der for en bredere forståelse af, hvordan anerkendelse virker som et gensidigt og dynamisk fænomen i det fælles sociale rum, som SISI udgør.

14.2 Habitus, kapital og felt

Den franske sociolog Pierre Bourdieu (Bourdieu, 1997) beskæftigede sig med, hvordan sociale strukturer former individers livsmuligheder og reproducerer ulighed gennem begreberne *habitus*, *kapital* og *felt*. Et grundlæggende element i Bourdieus teori er, at menneskers identitet og handlemuligheder i høj grad formes af de sociale sammenhænge, de befinder sig i. Sociale omgivelser præger ikke blot individets ressourcer, men også dets selvforståelse, vurderinger og handlemønstre (Bourdieu, 1997).

Habitus: Betegner individets internaliserede erfaringer, værdier og forventninger, som udvikles gennem opvækst og sociale erfaringer. Habitus fungerer som et slags kompas, der guider menneskers handlinger, valg og vurderinger i dagligdagen (Bourdieu, 1997).

Kapital: Henviser til de ressourcer, som giver adgang til positioner og muligheder i sociale felter. Bourdieu skelner mellem flere former for kapital:

- **Social kapital** består af de ressourcer, der er tilgængelige gennem sociale netværk og relationer.

- **Kulturel kapital** omfatter viden, uddannelse, sproglige færdigheder og kulturelle kompetencer.
- **Økonomisk kapital** refererer til materielle ressourcer som penge og ejendom.
- **Symbolsk kapital** betegner den anerkendelse og status, som tillægges individet i et givent socialt felt, ofte som følge af de øvrige kapitalformer.

Felt: Betegner de sociale arenaer, hvori individer og grupper agerer og konkurrerer om kapital og positioner. Hvert felt har sine egne spilleregler, normer og former for værdi, som afgør, hvilken kapital der er gyldig og kan give adgang til magt eller status. Feltet skal forstås som en dynamisk struktur, hvor individer positionerer sig i forhold til hinanden og de gældende hierarkier (Bourdieu, 1997).

I projektet anvendes Bourdieus begreber til at belyse, hvordan tidligere anbragte grønlandske unges adgang til forskellige former for kapital, særligt social og kulturel, i SISI påvirker deres muligheder for deltagelse, anerkendelse og positionering i overgangen til voksenlivet. Desuden muliggør teorien en forståelse af, hvordan SISI kan betragtes som et socialt felt med egne normer og strukturer, hvor de unges habitus kan udfordres, udvides og transformeres.

14.3 Frivillighedens logik

Den danske lektor Anders la Cour introducerer begrebet *frivillighedens logik* (La Cour, 2014) for at beskrive, hvordan frivillig omsorg adskiller sig fra professionel omsorg. Ifølge la Cour bygger frivilligt arbejde på personligt engagement og mellem menneskelig nærhed, snarere end på institutionelle krav og standardiserede procedurer. Frivilligheden er dog ikke løsrevet fra organisatoriske strukturer, den udfolder sig netop i spændingsfeltet mellem formel organisering og uformel omsorg (La Cour, 2014). I det følgende præsenteres hovedtrækkene ved henholdsvis *formel* og *uformel omsorg*, som grundlag for forståelsen af den frivillige indsats i SISI.

- **Formel omsorg:** Ydes typisk af professionelle i offentlige institutioner og er præget af bureaukratiske procedurer, standardisering og organisatorisk regulering. Den er karakteriseret ved funktionel specialisering, hvor omsorg ydes som led i en defineret professionel rolle. Følelsesmæssig neutralitet betragtes som ideal, hvilket betyder, at relationen til modtageren er afgrænset af institutionelle retningslinjer og dokumentationskrav. Omsorgen er

universalistisk, idet alle modtagere i princippet behandles ens, uafhængigt af personlige relationer eller særlige behov (La Cour, 2014).

- **Uformel omsorg:** Opstår spontant i nære sociale relationer og er kendetegnet ved fleksibilitet, personligt engagement og følelsesmæssig involvering. Den udspringer ikke af et organisatorisk ansvar, men af den enkeltes vilje til at drage omsorg for en anden. Omsorgen er partikularistisk, hvilket vil sige, at den formes af den konkrete relation og de unikke behov og følelser, der opstår i mødet. Den uformelle omsorg hviler derfor på nærværets præmisser frem for universelle procedurer og kontrol (La Cour, 2014).

La Cour placerer frivillig omsorg som en mellemform, der indeholder træk fra begge omsorgsformer. Den er organisatorisk forankret, fx i SISI, hvor de frivilliges ansvar og rammer er defineret. Samtidig er det i det konkrete møde mellem frivillig og deltager, at omsorgen opstår og formes. Denne dobbelthed udgør frivillighedens paradoks: Omsorgen er på én gang formelt organiseret og relationelt forankret i det nære, personlige møde (La Cour, 2014).

I projektet anvendes La Cours begrebsramme til at undersøge, hvordan denne særlige omsorgsform manifesterer sig i relationen mellem de frivillige og de unge i SISI. Der rettes fokus mod, hvordan nærvær, fleksibilitet og personligt engagement, inden for en formel organisatorisk ramme, skaber en omsorgspraksis, der kan styrke de unges oplevelse af anerkendelse og støtte i overgangen til voksenlivet.

14.4 Opsamling

De udvalgte teoretiske perspektiver danner tilsammen en analytisk ramme, der primært trækker på sociologiske forståelser, men også inddrager systemteoretiske begreber fra La Cour. Tilsammen udgør de et bredt og nuanceret grundlag for at undersøge, hvordan tidligere anbragte grønlandske unge, frivillige og fastansatte oplever overgangen til voksenlivet i SISI.

Teorierne muliggør en mesoniveau-forståelse (Bronfenbrenner, 1979), hvor netværk, relationer og institutionslignende rammer i SISI anskues som et socialt felt, hvor både anerkendelse og kapitaler forhandles og tillægges værdi. SISI's karakter af netværksgruppe gør det særligt relevant at undersøge dynamikker på mesoniveau, hvor institutionelle strukturer og individuelle erfaringer mødes, og hvor relationer kan fungere som en ressource i de unges livsbaner. Samtidig belyser La Cours perspektiv,

hvordan frivillige relationer, præget af nærvær og fleksibilitet, men indlejret i organisatoriske rammer, skaber en særlig omsorgsform, der adskiller sig fra traditionel offentlig støtte.

Det samlede teoretiske afsæt gør det således muligt at analysere, hvordan samspillet mellem relationer, sociale positioner og omsorgslogikker former de unges muligheder for deltagelse, tilknytning og identitetsdannelse i overgangen til voksenlivet. Med udgangspunkt i dette præsenteres i det følgende specialets analyse, hvor centrale temaer udfoldes gennem en fortolkning af interviewmaterialet i samspil med de anvendte teoretiske perspektiver.

15 Analyse

I det følgende præsenteres specialets analyse, som er struktureret i tre tematiske hoveddele, der udspringer af den teoretiske fortolkning, som blev foretaget i kodningsprocessen trin 5 (jf. tabel 9). Her blev det empiriske materiale genlæst med afsæt i udvalgte teoretiske perspektiver, hvilket muliggjorde udviklingen af temaer.

Hver analysedel indledes med en introduktion, der præciserer temaets relevans i forhold til specialets problemformulering og teoretiske afsæt. De tilhørende undertemaer udfoldes herefter gennem en analytisk bevægelse mellem empiri og teori.

De tre analysedele omfatter følgende temaer:

1. Overgangens betydning i lyset af anerkendelse

Dette afsnit analyserer overgangen fra anbragt ung til voksen med afsæt i Honneths tre anerkendelsessfærer samt Bourdieus begreber om social kapital, felt og habitus. Fokus er på relationel kontinuitet og tryghed som centrale faktorer i en sårbar overgang.

2. Netværket som anerkendende praksis

Her undersøges det relationelle netværk i SISI som en praksisnær struktur, der muliggør tilhørsforhold og kontinuitet. Afsnittet er fortsat forankret i Honneth og Bourdieu, men anlægger et mere praksisorienteret fokus på hverdagens relationer, kulturel identitet og geografisk ulighed i adgang til netværket.

3. Frivillighedens logik og relationers betydning i SISI

Dette afsnit belyser, hvordan en tidligere deltager samt en frivillig i SISI indgår i netværket som frivillige og bliver medskabere af en anerkendende praksis. Her inddrages La Cours

begreb om frivillighedens logik samt Bourdieu for at forstå frivillighed som en social praksis, hvor identitet, ansvar og relationer forhandles og videreføres.

15.1 Overgangens betydningen i lyset af anerkendelse

Overgangen fra anbragt ung til selvstændig voksen er en kompleks og sårbar proces, særligt for grønlandske unge, der har været anbragt uden for hjemmet. I dette analyseafsnit undersøges, hvordan denne overgang opleves, og håndteres i konteksten af SISI. Det vil blive præsenteret i følgende undertemaer:

Privat anerkendelse

- Tryghed og tilhørsforhold gennem anerkendende relationer

Solidarisk anerkendelse

- Solidarisk anerkendelse gennem de unges deltagelse
- Kulturel sårbarhed og social inklusion

Retslig anerkendelse

- Struktureret overgang
- Overgangen handler ikke om alder
- Overgangens vilkår
- Ungestøtte og systemets grænser

15.1.1 Tryghed og tilhørsforhold gennem anerkendende relationer

Overgangen til voksenlivet kan for mange tidligere anbragte unge være præget af ensomhed og en følelse af at stå alene (Lausten et al., 2020). I kontrast til dette vidner de sociale relationer i SISI om et fællesskab, hvor unge mødes seks weekender årligt, i nærvær og anerkendelse (TrygFonden, 2022). I forbindelse med vores besøg hos SISI observerede vi, hvordan relationerne blandt de unge var båret af en særlig form for tryghed og samhørighed. De unge informanter hilste på hinanden med kram, sad vendt mod hinanden og deltog aktivt i samtalen med nik, smil og øjenkontakt (jf. bilag 7). Disse nonverbale udtryk indikerer en gensidig forståelse og følelsesmæssig resonans, et modbillede til den sociale isolation, som ofte præger fortællinger om livet efter en anbringelse (SISI, u.å.).

Denne observerede tryghed og anerkendelse kan tolkes som en opfyldelse af behovet for at blive set og anerkendt i sociale fællesskaber gennem privatsfæren (Honneth, 2006). I SISI imødekommes dette behov gennem stabile relationer og omsorgsfulde fællesskaber som en form for erstatning for det familiære rum, særligt for de unge, der ikke har haft adgang til sådanne relationer i deres opvækst (Bengtsson et al., 2022). Det er i disse nære relationer, de unge opnår en grundlæggende tillid til, at de er værd at elske, en tillid, der danner fundamentet for både følelsesmæssig tryghed og selvtillid uden at skulle præstere (Honneth, 2006). Overgangen fra ung i SISI til voksenlivet fremstår som nært knyttet til de stabile relationer og den kontinuitet i netværket, som fællesskabet tilbyder. Nivi, en tidligere deltager, beskriver en følelse af kontinuitet i fællesskabet:

''Det var lidt hårdt. Især fordi de altid har været som en familie for os alle sammen. Vi var så tætte sammen. Det var et godt fællesskab, vi havde dengang, også den dag i dag. Der snakkede jeg stadig med mange fra SISI. Og det var hårdt, men det var også dejligt at vide, at når man havde et tilbud, kunne man blive frivillig, fordi man stadig kunne se fremtiden, og i fremtiden kunne se de andre.''

Her træder den følelsesmæssige dybde og vedvarende karakter af fællesskabet tydeligt frem. SISI beskrives som en slags familie, hvor relationerne rækker ud over deres deltagelse i selve netværket. Samtidig fremhæves muligheden for at blive frivillig som en vej til at bevare forbindelsen og orientere sig mod en fælles fremtid, hvor relationerne fortsat har betydning. Nivis udtalelse vidner dermed om, hvordan fællesskabet i SISI både skaber tryghed og fungerer som et anker i overgangen til voksenlivet. Dette understøttes også af den frivillige Pipaluk, som oplevede overgangen fra at være deltager til frivillig som naturlig og næsten ubemærket: *''Jeg føler ikke, at jeg har lavet den overgang. Jeg laver egentlig bare det samme som da jeg var barn. Jeg føler ikke rigtigt, at der er noget, der har ændret sig.''*

Den glidende overgang peger på et fællesskab som anses som et udtryk for, at de unge føler sig værdsat som dem de er, uafhængigt af ydre forandringer som de unge udtaler (Honneth, 2006). Vedvarende relationer har særlig betydning for tidligere anbragte unge, der ofte befinder sig i en livssituation præget af et begrænset og usikkert netværk. Forskning viser, at denne gruppe generelt har svagere sociale forbindelser end jævnaldrende, hvilket kan vanskeliggøre opbygningen af en stabil og meningsfuld tilværelse (Lausten et al., 2020). I den sammenhæng fremstår SISI ikke blot som et midlertidigt fristed, men som et konkret og relationelt netværk, hvor anerkendelse, tilhør og fremtidsperspektiv bindes sammen.

De fastansatte i SISI bakker op om de unges oplevelser, og fremhæver betydningen af trygge relationer og kontinuitet. Nunu, en fastansat udtaler: *''Jeg tænker specifikt det der med trygge fællesskaber, gode venner, gode relationer. Det er en kæmpe udfordring. Hos dem alle sammen... Og jeg tænker jo også, at det er derfor, de er blevet hængende så længe. De er så trygge.''*

Nunu uddyber endvidere: *''Selvom det ikke er så spændende at komme langt ud på landet i en lang weekend, når man er 16 år, så gør hun det, for hvad er alternativet?''* Her bliver det tydeligt, at SISI for mange unge er det eneste trygge og meningsfulde netværk, de har adgang til. Relationerne i SISI fungerer derfor som en vigtig form for social kapital, idet de giver de unge adgang til netværk og ressourcer, som kan styrke deres handlemuligheder og trivsel (Bourdieu, 1997).

Samtidig peger de fastansatte Natuk og Nunu på, hvordan overgangen til nye sammenhænge uden for SISI som fx. efterskole, ofte skaber usikkerhed for blandt andet plejefamilierne. Natuk fortæller: *''De er bange for, at når de sender hende af sted, tager hun så i virkeligheden i skole. Og hvis ikke hun er i skole, hvor er hun så henne?''* Nunu uddyber dette: *''Når de har været her i de sidste otte år, så er det svært at skulle mødes med mange andre unge, måske 25 unge fra andre byer, nogen de slet ikke kender.''*

Her bliver det tydeligt, at den sociale kapital, de unge har opbygget i SISI, ikke nødvendigvis lader sig overføre direkte til andre sociale sammenhænge som fx skole eller efterskole, hvor krav og normer ser anderledes ud. Hvert socialt felt, såsom SISI, skole eller arbejdsmarked, har deres egne spilleregler, værdier og former for kapital, der anerkendes som betydningsfulde. De kapitaler, der giver status og tryghed i ét felt, kan miste sin værdi i et andet (Bourdieu, 1997). Det betyder, at de unge, som oplever anerkendelse og position i SISI, ikke nødvendigvis opnår samme værdi i andre felter, hvor fx faglig præstation eller kulturel tilpasning dominerer. Gennem informanternes

fortællinger kan det derfor udledes, at overgangen mellem felterne kan være præget af usikkerhed og tab af status (Bourdieu, 1997).

Betydningen af relationernes tryghed, afspejles også i tidligere forskning, hvor stabile relationer er afgørende for, at tidligere anbragte unge klarer overgangen til voksenlivet. Studiet peger desuden på, at de unge, der klarer sig bedst, ofte har mindst én ressourceperson i deres liv, der hjælper dem med at forstå deres muligheder og skabe sammenhæng i deres overgang. I denne kontekst fremstår SISI som et meningsfuldt alternativ til systemets ofte fragmenterede støtte, et sted, hvor de unge møder kontinuerlig omsorg og følelsen af at høre til (Bengtsson et al., 2022).

15.1.2 Solidarisk anerkendelse gennem de unges deltagelse

I SISI ses solidarisk anerkendelse i, at de unge ikke blot betragtes som modtagere af støtte, men som aktive deltagere med værdifulde bidrag til fællesskabet (Honneth, 2006). Denne tilgang afspejles bl.a., når Pipaluk, en frivillig, beskriver, hvordan de unge efter det fyldte 18. år får mulighed for fortsat at indgå i fællesskabet i en ny rolle: *“... Ja, sådan at det ikke bare stopper. Så får man tilbud om at man har lyst til at være frivillig.”*

Denne mulighed understøtter kontinuitet og giver de unge en ny position, hvor deres erfaringer og engagement værdsættes. Det er ikke en afsked, men en åbning for at bidrage i et fællesskab, hvor de unge oplever, at deres særlige egenskaber og erfaringer har en betydningsfuld værdi (Honneth, 2006). Netop derfor bliver SISI's tilgang bemærkelsesværdig. Her gøres der en vedvarende indsats for at etablere et fællesskab, hvor de unge kan bevæge sig fra at være deltager til frivillig. Nunu bekræfter denne tilgang: *“... De ældste, de var trygge, nogle har faktisk været med i SISI i otte år, og kommer stadigvæk frivilligt i SISI.”*

Informanternes fortællinger kan tolkes som udtryk for en respektfuld og omsorgsfuld overgang, hvor relationerne bevares. Det peger på, at de unge fortsat ses som en del af fællesskabet, også efter deres deltagelse i SISI. Denne vedvarende tilknytning kan betragtes som en forudsætning for, at solidarisk anerkendelse kan finde sted, nemlig når individet oplever sig som betydningsfuld og værdsat i kraft af sin fortsatte tilstedeværelse og engagement (Honneth, 2006).

Overgangen fra at være deltager i SISI til at træde ind i nye livsarenaer sker således ikke i et tomrum, men i et felt præget af vedvarende anerkendelse og aktiv støtte.

Denne støtte rækker ud over selve fællesskabet og viser sig i praksis, når de fastansatte i SISI, engagerer sig i unges videre færd fx i forbindelse med skolestart eller netværksmøder (Honneth, 2006). Natuk fortæller, hvordan de fastansatte deltager i netværksmøder og overgange, fx før en ung skal på efterskole: *“Vi ser og oplever noget andet... og vi tænker, det er en mega vigtig del, som de skal have med sig.”* Natuk uddyber: *“... vi kan tilbyde også at være med i forskellige møder, netværksmøder om hvem der nu ellers skal ind over i forhold til overgangen med de her unge.”*

Udsagnet illustrerer, hvordan anerkendelsen ikke alene finder sted i det interne fællesskab, men også på den måde SISI forsøger at synliggøre og videreformidle de unges perspektiv i mødet med eksterne aktører (Honneth, 2006). Det viser en praksis, hvor støtte og forståelse ikke begrænses af organisatoriske rammer, men følger den unges behov.

15.1.3 Kulturel sårbarhed og social inklusion

I SISI bliver det centralt at anerkende, at visse former for sårbarhed er knyttet til sociale og kulturelle erfaringer. Natuk peger på behovet for en differentieret støtte, der tager højde for de særlige udfordringer, grønlandske anbragte unge kan møde i overgangen til voksenlivet. Hun fremhæver, hvordan denne overgang kan være præget af en indre uro, der kan være forbundet med de unges kulturelle baggrund:

“Jeg kan ikke lade være med at tænke på overgangen fra at være barn til at være ung, til at skulle være voksen lige om lidt, hvor jeg tænker, at der kan være nogle udfordringer, altså nogle ekstra udfordringer som grønlandsk ung. Men jeg synes også, at vi ser, at den tid på overgangen, selvom man så er i pleje, så sker der jo noget indeni, som der jo gør i alle teenagere, men som skaber en anden uro oven i den almene uro, fordi man har grønlandsk baggrund.”

Natuks udsagn synliggør en dobbelt sårbarhed, både kulturel og social som stiller særlige krav til formerne for solidarisk anerkendelse. Når hun taler om *“nogle ekstra udfordringer som grønlandsk ung”*, peger det ikke blot på individuelle vilkår, men også på en social position, hvor tilhørsforhold og identitet er under pres. Forskning viser, at grønlandske børn og unge, der anbringes uden for hjemmet, ofte befinder sig i en kulturel gråzone, hvor de oplever en splittelse mellem to verdener, og savner et klart sted at høre til (Dahl et al., 2022). Denne identitetsusikkerhed kan forstærke følelsen af marginalisering og gør solidarisk anerkendelse afgørende netop fordi den indebærer at blive værdsat for sine erfaringer og bidrag frem for sin kulturelle tilpasning (Honneth, 2006).

Hvor Natuk sætter ord på den indre uro, der følger med overgangen, viser Inuk, hvordan SISI som fællesskab kan modvirke netop denne sårbarhed. Her bliver det grønlandske tilhørsforhold en styrke, ikke en sårbarhed. Projektlederen Inuk beskriver oplevelsen af fællesskabet blandt de grønlandske unge: *“Næsten fra den første gang var det jo sådan meget, du er også grønlænder. Wow, så er vi lige pludselig alle sammen grønlændere.”*

Inuks udtalelse kan tolkes som et udtryk for, at SISI etablerer et rum, hvor anerkendelsen bliver muligt et sted, hvor det at være grønlandsk ikke er en kilde til eksklusion, men et bindeled. Det er særligt i overgangen fra ung til voksen, at dette fællesskab får betydning. SISI tilbyder et netværk, hvor unge med lignende baggrunde både hvad angår anbringelse og etnisk oprindelse, kan spejle sig i hinanden og opleve samhørighed (Honneth, 2006). Det bidrager til at mindske den oplevede splittelse mellem to kulturer og styrker fornemmelsen af tilhørsforhold (Lausten et al., 2020). Denne pointe bliver tydelig hos den fastansatte Nunu, som reflekterer over hendes manglende grønlandske oprindelse: *“Det er kun mig, der ikke er grønlandsk, og jeg kan misunde dem.”*

Her fremstår det grønlandske fællesskab som noget værdifuldt og beskyttende ikke kun som kulturel identitet, men som en form for symbolsk og social kapital, der modvirker følelsen af at stå alene (Bourdieu, 1997). Det viser, hvordan fællesskabet i SISI rummer en særlig kraft i at skabe tilhør og anerkendelse, netop fordi det hviler på fælles erfaringer og gensidig forståelse. Mens Inuk og Nunu sætter fokus på det fælles grønlandske tilhørsforhold, viser den frivillige Kuluk, hvordan SISI også rummer forskellighed i en bredere forstand, fx i mødet mellem sprog, intention og deltagelse. Her får solidarisk anerkendelse karakter af at rumme det ufuldkomne og alligevel værdsatte engagement. Denne rummelighed strækker sig ikke blot til fælles etnicitet, men omfatter også forskelle i livserfaring og opvækstvilkår. I SISI bliver det tydeligt, at anerkendelse ikke kun handler om at forstå eller mestre, men om at blive mødt med tillid og værdsættelse for sin vilje til at deltage uanset forudsætninger (Honneth, 2006). Et eksempel ses i Kuluk's møde med en grønlandsk dreng, hvor sproglige barrierer ikke står i vejen for relationen: *“...så spørger jeg, kan du forstå mig? Ja ja, siger han... Han forstår ikke mig. Han vil gerne. Han lytter. Og det er lige meget hvad jeg siger på grønlandsk, så siger han bare ja ja.”*

Kuluk's fortælling illustrerer, hvordan drengens gentagne svar, til trods for sproglige barrierer, udtrykker en tydelig vilje til at deltage. Her anerkendes ikke evnen til at forstå, men viljen til at være med. Det er netop denne intention, som værdsættes i SISI, og som skaber et inkluderende fællesskab, hvor deltagelse får værdi. Denne tilgang udgør en praksis, hvor forskellighed ikke udviskes, men

imødekommes som en ressource (Honneth, 2006). Dermed udfoldes anerkendelsen i praksis ikke kun gennem fælles identitet, men gennem deltagelse på egne præmisser. Uanset om det handler om etnisk tilhørsforhold eller sproglige barrierer, bliver det centralt, at de unge mødes med åbenhed og mulighed for at bidrage. I denne sammenhæng bliver det fællesskab, som SISI tilbyder, ikke blot en følelsesmæssig støtte, men også en konkret ressource, der kan kompensere for manglende netværk og kulturel splittelse. De rummer den solidariske anerkendelse, idet fællesskabet giver de unge mulighed for at blive set, anerkendt og værdsat som en del af et betydningsfuldt netværk i en ellers sårbar overgangsperiode (Honneth, 2006).

15.1.4 Struktureret overgang

I SISI ses de unge ikke som passive modtagere af støtte, men som ligeværdige deltagere i fællesskabet med ret til en nænsomt tilrettelagt overgang til voksenlivet (Honneth, 2006). Overgangen forstås ikke som et brat ophør, men som en proces præget af kontinuitet og med fokus på, at ingen unge efterlades i et tomrum. De unge videregives med omtanke og struktur, så retten til støtte ikke blot forbliver formel, men bliver konkret og meningsfuld i praksis. Dette står i kontrast til den usikkerhed, der ifølge forskningen kan opstå, når overgangsforløb mangler gennemsigtighed og struktur. Uklare rammer kan svække den unges oplevelse af at være støttet, og i værste fald skabe en følelse af uvished og svigt (Lausten et al., 2020). Det handler dermed om at skabe en oplevelse af tryghed og kontinuitet, hvor de unge kan bevæge sig fra SISI og videre til nye roller uden at miste forbindelsen til det, de har været en del af. Dermed understøttes en glidende overgang, hvor de relationer og den sociale kapital, der er opbygget i SISI, får mulighed for at blive videreført i det næste kapitel af de unges liv (Bourdieu, 1997). Denne forståelse af overgangens karakter kommer tydeligt til udtryk i de fastansattes beskrivelser. Nunu fortæller: *“Jeg tænker, det er en gave, at vi nu sådan kan få lov til at videregive dem på en rigtig god måde... Det er virkelig lagt en plan for de her gode overgange, som er et af vores strategi-mål.”*

Natuk understreger ligeledes vigtigheden af en nænsom overgang: *“For mig er det simpelthen vigtigt, at det bliver gjort med den kærligste hånd og det største hjerte for ikke at lade dem føle sig svigtet.”* Her fremgår det tydeligt, at formålet er at beskytte de unge mod at opleve svigt. Begge udtalelser vidner om, at det er de fastansatte, der tager ansvar for at sikre, at overgangen sker på en måde, hvor der tages hensyn til den enkeltes behov og tilknytning til fællesskabet. Overgangen skal dermed ikke forstås som et administrativt skifte, men som en relationel proces.

Projektlederen Inuk tilføjer, at de unge selv vælger, om de vil deltage i SISI's videre tilbud: *''Vi har et tilbud til dem... Det er jo fuldstændig frivilligt, men de bliver tilbudt det, ellers prøver vi at hjælpe dem med at finde ud i nogle andre gode fællesskaber.''* Frivilligheden i overgangen understreger, at støtten ikke påtvinges, men tilbydes på en måde, som respekterer den unges selvstændighed. At blive mødt med valgmuligheder frem for krav styrker oplevelsen af at være et subjekt med rettigheder og ikke blot en modtager af hjælp. Det kan tolkes som udtryk for retslig anerkendelse, hvor støtte gøres tilgængelig og anvendelig i praksis (Honneth, 2006). Det er ikke den unge, der skal finde vej alene, det er SISI, der tager ansvar for at sikre omsorgsfuld og tilgængelig støtte gennem hele overgangen.

15.1.5 Overgangen handler ikke om alder

I SISI er det ikke alder alene, der afgør, hvornår en ung skal videre. Det er den unges trivsel, tilknytning og relationer, der er i centrum. Der arbejdes med en praksis, hvor overgangen fra ung til voksen tilrettelægges, så den giver mening både for den enkelte og for fællesskabet. Dette står i kontrast til en mere bureaukratisk tilgang, hvor overgangen typisk fastsættes ud fra faste aldersgrænser og standardiserede forløb (Iversen et al., 2021), 2016). I SISI tages der i stedet aktivt ansvar for at sikre, at den unges behov og udvikling er styrende for, hvordan og hvornår en overgang finder sted. Denne tilgang afspejler en forståelse af, at unge i overgangen til voksenlivet har krav på mere end blot formelle afslutninger, de har krav på at blive anerkendt som ligeværdige deltagere i fællesskabet, med ret til støtte og indflydelse på egen proces (Honneth, 2006). Når SISI bevidst undgår at lade alder være den afgørende faktor, og i stedet baserer overgangen på den unges tilknytning og trivsel, udgør det en praksis, hvor retslig anerkendelse omsættes til konkret handling (Honneth, 2006). Dette kommer tydeligt til udtryk i informanternes beskrivelser af den pædagogiske praksis. Nunu understreger, at selvom SISI officielt henvender sig til børn og unge op til 18 år, er det aldrig alene alderen, der afgør, hvornår en ung skal videre:

''Det vil ikke give mening at bare beholde ham som den eneste på 14... fordi han er nu fundet sammen med de andre teenagere... Så det er klart, han kommer over i et andet trygt grønlandsk miljø for at danne venskaber og relationer.''

Her overlades den unge ikke til tilfældigheder eller systemskifte, men følges tæt gennem processen. Samtidig viser Nunus udtalelse, at SISI's praksis også afspejler en bevidsthed om betydningen af de relationelle bånd, netværk og den tillid, som de unge har opbygget gennem deres deltagelse i fællesskabet. Der arbejdes således ikke alene for at skabe en tryk overgang, men også for at videreføre

den sociale kapital, som de unge har opbygget, i nye og meningsfulde sammenhænge (Bourdieu, 2006).

Mange unge i det kommunale anbringelsessystem oplever at overgangen til voksenlivet er præget af brud, manglende kontinuitet og uklare støttestrukturer. Hvor støtten er utilstrækkelig, og at systemet stiller krav om, at de selv skal kunne overskue, forstå og opsøge deres muligheder, på et tidspunkt i livet, hvor netop vejledning og relationel støtte er afgørende (Bengtsson et al., 2022). Projektlederen Inuk fortæller om sine erfaringer med anbringelsessystemet og beskriver, hvordan de har oplevet, at unge er blevet "tabt" i overgangen fra anbragt ung til voksen. Inuk fortæller: *"Vi har i hvert fald nogle eksempler, hvor vi synes, de blev tabt... Så bliver det sådan lidt, at der er en ny rådgiver, og så dukker den unge ikke lige op."*

Dette understøttes af forskningen, som betegner overgangen som en *"øjeblikkelig voksenhed"*, hvor unge pludseligt forventes at tage ansvar uden tilstrækkelig støtte eller forberedelse. SISI forholder sig aktivt til denne risiko ved at arbejde med en guidet og gradvis overgang. Her følges de unge tæt gennem processen, og der tages ansvar for, at overgangen sker med kontinuitet og nærvær snarere end at overlade dem til skiftende systemer og tilfældige brud (Rogers, 2011).

Denne praksis kan forstås som et konkret udtryk for retslig anerkendelse, idet støtten ikke blot eksisterer på et formelt plan, men omsættes til reel og meningsfuld hjælp i de unges liv. Samtidig viser Inuks udtalelse, at SISI lægger vægt på at vedligeholde og videreføre den sociale kapital, som de unge har opbygget gennem deltagelsen i fællesskabet (Bourdieu, 2006). Denne kapital søges ikke opløst i overgangen, men videreføres aktivt, når de unge træder ind i nye, stabile fællesskaber og relationer.

Dermed fremstår SISI's tilgang som både rettighedsbaseret og relationelt forankret, hvor overgangen til voksenlivet ikke blot handler om selvstændighed, men også om kontinuitet og støtte uanset alder. Dette understreges af Nunu: *"Vi har ikke oplevet, at der er nogen, der bliver for gamle... Og vi har heller ikke været i den situation, at vi skal sluse nogen ud."*

Selvom denne situation nu opstår for første gang, håndteres den ikke ud fra en fast aldersgrænse eller som en brat afslutning, men med omsorg og gradvis inddragelse i nye fællesskaber. Overgangen indledes med en uformel og relationel tilgang, hvor de unge fx skal ud at spise sammen med den ansvarlige for ungegruppen. Derudover har der allerede været mange samtaler både med de unge selv

og deres plejefamilier som forberedelse til det næste skridt, som Nunu udtrykker det: *“Så skal vi mødes med dem her på torsdag... Vi skal ud og spise og mødes med XX og begynde at snakke om det her.”*

Pointen er, at det ikke blot handler om at finde et nyt tilbud, men om at føre relationen med over i en ny kontekst. Det understøttes af en forståelse af, at udvikling og modenhed ikke følger faste skemaer og netop derfor tilpasses overgangen den enkeltes behov og gruppens dynamik. Samtidig peger informanterne på, at der opstår praktiske og relationelle udfordringer, når de unge bliver ældre og fællesskabet forandres. Nunu beskriver oplevelsen af, at de har en gruppe, hvor det giver mening at tilbyde dem noget andet: *“Det er ikke længere nok, det vi kan give, fordi vi skal tage os af alle de små... Så de begyndte at forsvinde lidt om natten... Det var rigtig mange ting, som gjorde, at nu giver det mening, at tilbyde dem noget andet.”*

Denne udtalelse illustrerer, hvordan SISI praktiserer en fleksibel og meningsfuld udslusning. Derudover understøtter SISI både vedligeholdelsen og videreførelsen af social kapital og samtidig en styrkelse af den retslige sfære forstået som mere end blot formel rettighed, men som en konkret anerkendelse af den unges ret til støtte og deltagelse i meningsfulde fællesskaber (Honneth, 2006) (Bourdieu, 1997). Det handler om reel adgang til støtte og tryghed, hvor alder ikke må være den eneste målestok for, hvornår man må klare sig selv.

15.1.6 Overgangens vilkår

Overgangen fra anbringelse til voksenliv er ikke en ensartet proces, men præget af forskelligartede vilkår, der i høj grad afhænger af den unges anbringelseshistorik og netværk (Rogers, 2011). Informanternes fortællinger viser, at det har stor betydning, om den unge har været anbragt i en plejefamilie eller på en institution. For unge, der har boet i plejefamilier, fremstår overgangen som mere glidende og understøttet. En tidligere deltager, Nivi fortæller hvordan hendes plejeforældre stadig var til stede efter det fyldte 18. år, og hvordan hun kunne blive boende indtil hun var 23 år: *“Nu havde jeg selv plejeforældre, så de har hjulpet mig meget med at flytte ud, da jeg var 19. Og jeg kunne blive boende indtil jeg var 23. Men de har hjulpet mig meget med at flytte ud med regninger og møbler.”*

Nivis fortælling peger på, hvordan plejefamilien udgør et uformelt omsorgsnetværk, der fungerer som et sikkerhedsnet også efter den formelle anbringelse er afsluttet. Projektleder Inuk beskriver, hvordan

plejeforældre fortsat udgør en vigtig støtte for mange unge i SISI, også efter det formelle anbringelsesforløb: *“Det her med, at man stadig kan have kontakt til plejeforældrene... så er det også lidt mere trygt for os at sige, okay, der er et sikkerhedsnet, hvis de unge vil det.”* Her bliver det tydeligt, at plejeforældrerelationen ikke kun har betydning for den unges trivsel, men også fungerer som et tryghedsskabende element i overgangen. Det kan forstås som en form for social kapital (Bourdieu, 1997), hvor tillidsfulde relationer fungerer som ressourcer, der skaber kontinuitet og stabilitet i en ellers sårbar fase.

I kontrast hertil står Ivik, der tidligere har været anbragt på et opholdssted. Her beskrives overgangen til voksenlivet som brat og utilstrækkeligt understøttet: *“Jeg boede på opholdsstedet før, men jeg har altid haft nogen, som jeg kunne støtte mig op af.... men det var noget af en oplevelse at flytte ud for sig selv.”* Selvom Ivik havde trygge voksne omkring sig under anbringelsen, fremstår overgangen som et brud snarere end en forlængelse af tidligere støtte. Han flyttede ud allerede et halvt år før sin 18-års fødselsdag og mistede dermed den daglige kontakt til omsorgsfulde voksne i en periode, hvor behovet for vejledning og tryghed stadig var tydeligt til stede.

Denne oplevelse er ikke enestående, men afspejler en bredere problematik, hvor unge i overgangen til voksenlivet risikerer at stå uden den nødvendige støtte, hvor kravene til selvstændighed øges (VIVE, 2020). Dette understreger, at overgangen ikke er en lineær bevægelse fra afhængighed til uafhængighed, men en vekselvirkning. Forskningen peger desuden på, at denne livsfase ofte indebærer usikkerhed, søgen efter identitet og behov for fleksibel støtte, hvilket tydeliggør, at et pludseligt ophør af relationer og hjælp kan have store konsekvenser for unges trivsel og udvikling (Rogers, 2011).

I den sammenhæng spiller anbringelsesformen en væsentlig rolle for, hvordan overgangen opleves. Selvom plejefamilier ofte udgør et mere stabilt og trygt sikkerhedsnet end institutioner, betyder det ikke, at overgangen nødvendigvis er mindre kompleks (Rogers, 2011). Som den fastansatte Nunu påpeger, vender nogle unge tilbage til deres biologiske forældre, når de fylder 18 år, ikke nødvendigvis fordi forældrene er de rette at søge støtte hos, men fordi andre muligheder mangler:

“Vi ser jo tit, at de biologiske forældre, børnene er fjernet fra, de vender tit tilbage, når de bliver 18. Hjem til mor og far...og plejefamilien, der er de jo til 18 år. Nogen kan få forlænget omsorg, men vil de det, og er de klar? Altså, det er rigtig komplekst, og der er mange, der kommer ud i en svær overgang, det er der ingen tvivl om.”

Udsagnet synliggør, at selv unge med stabile anbringelsesforløb kan opleve overgangen til voksenlivet som rodløs og uforudsigelig. Når formelle støttesystemer ophører, og der ikke er etableret alternative relationer, risikerer de unge at vende tilbage til netop de miljøer, de tidligere blev fjernet fra. Inuk understøtter denne pointe og beskriver: *“... så ender det med, at de står mellem flere stole, måske især de unge, som har boet på opholdssted, de er en virkelig sårbar gruppe, fordi hvis de ikke har noget netværk, når de ikke skal bo der mere, så er det virkelig svært bare at komme ud og være sig selv.”*

Inuk beskriver her den usikre overgangsfase, hvor unge befinder sig mellem ophør af kendte rammer og manglende forankring i voksenlivet. Som nævnt fremhæver forskningen ligeledes, at overgangen til voksenlivet for anbragte unge sjældent er lineær, men præget af tilbagefald og uforudsigelighed (Rogers, 2011).

Dette viser, hvordan ulighed i adgang til kapitalformer har betydning for unges mulighed for at håndtere overgangen til voksenlivet. Selvom unge juridisk set har adgang til de samme rettigheder som andre voksne, mangler mange tidligere anbragte unge de bagvedliggende ressourcer: stabile relationer som social kapital, forståelse for samfundets koder og kulturel kapital. For unge, hvis habitus er formet af institutionsliv og ustabile vilkår, kan mødet med voksenlivets krav opleves som en ulige kamp (Bourdieu, 2006). Deres erfaringer og dispositioner stemmer ikke nødvendigvis overens med de forventninger om myndighed og uafhængighed, som præger samfundets forståelse af voksenlivet (Rogers, 2011). Overgangen bliver dermed ikke kun et spørgsmål om *“at blive voksen”*, men om at navigere i et felt, hvor adgang til støtte og anerkendelse ikke er ligeligt fordelt (Bourdieu, 1997). Informanternes fortællinger peger dog på, at sådanne systemer ofte har svært ved at omsætte formelle rettigheder til konkret og relationel støtte.

15.1.7 Ungestøtte og systemets grænser

Alle anbragte unge over 18 år, har de samme rettigheder, men i praksis er hjælpen og støtten ulige fordelt (Bourdieu, 1997). Hos tidligere anbragte unge kan fraværet af ungestøtte forstærke oplevelsen af at stå alene i overgangen til voksenlivet. Det betyder, at nogle unge mister adgang til relationel støtte i en periode, hvor de stadig befinder sig i en skrøbelig overgang. Den bureaukratiske tilgang har vanskeligt ved at favne de komplekse, relationelle behov, som ofte opstår netop i denne fase, hvor den unge ikke nødvendigvis er klar til fuld selvstændighed, men heller ikke længere betragtes som barn (Bengtsson et al., 2022).

Ivik beretter om en grundlæggende problematik i mødet med kommunal ungestøtte: Det relationelle aspekt bliver afgørende. Retslig anerkendelse kræver nemlig ikke blot eksistensen af rettigheder, men også tilstedeværelsen af strukturer og aktører, der kan gøre disse rettigheder tilgængelige, forståelige og meningsfulde i praksis (Honneth, 2006). Ivik fortæller, hvordan ungestøtte i praksis kan fremstå som et formelt tilbud snarere end en reel støtte. Som 17½-årig fik han tildelt en kontaktperson gennem ungestøtte, da han flyttede i egen bolig, men at han aldrig fik opbygget en relation til vedkommende:

“Jeg brugte ikke rigtig min kontaktperson fra kommunen... jeg har det bedre med dem fra Foreningen Grønlandske Børn, fordi jeg allerede kendte dem... Jeg tror, jeg havde min kontaktperson en måned eller to, også droppede vi det, fordi jeg ikke brugte ham. Når han kom, så lukkede jeg ham ikke ind.”

Selvom støtten eksisterede som en rettighed, blev den ikke meningsfuld, fordi den ikke var forankret i en allerede etableret relation. Ivik foretrak at søge støtte hos kendte voksne fra Grønlandske Børn, hvor relationen var bygget op over tid. Dette understreger, at støtte kræver mere end formel tildeling, den kræver relationel forankring. Det, der kunne have udgjort en vigtig støtte i en sårbar overgang, blev i stedet et abstrakt tilbud. Når systemet forventer, at en ung i mistrivsel selv tager initiativ til kontakt, flyttes ansvaret for støttens effekt over på den unge. Som tidligere beskrevet viser forskningen, at unge generelt klarer sig bedre, når de har en kontaktperson i overgangen til voksenlivet, forudsat at de reelt tager imod støtten, og åbner for hjælpen. Yderligere peges der på, at mange unge oplever hjælpen som utilstrækkelig og må forsøge at navigere i et komplekst og uoverskueligt system alene (Bengtsson et al., 2022).

15.1.8 Opsamling

SISI fremstår som et vigtigt fællesskab for tidligere anbragte grønlandske unge i overgangen til voksenlivet. Her møder de tryghed, genkendelige voksne og relationer, der rækker ud over systemets formelle støtte. De familienære rammer og følelsen af at høre til skaber en stabilitet, som mange unge ellers har manglet.

Fællesskabet er præget af kontinuitet og fleksibilitet, hvor støtte gives på baggrund af relationer og ikke begrænses af regler eller tidsrammer. Det bliver tydeligt, at unge har brug for mere end rettigheder på papiret, de har brug for mennesker, de kender og har tillid til. Når støtten er ukendt, kortvarig eller løsrevet fra tidligere relationer, bliver den let abstrakt og svært tilgængelig. I sådanne tilfælde ender ansvaret for støttens effekt hos den unge selv, hvilket kan være særligt sårbart i en periode, hvor de stadig har behov for hjælp og vejledning.

I modsætning til systemets ofte fragmenterede støtte tilbyder SISI stabilitet og deltagelsesmuligheder, som gør støtten både tilgængelig og meningsfuld. De unge betragtes ikke blot som modtagere, men som aktive deltagere, der ses, høres og får mulighed for at bidrage. Dette styrker deres selvværd og handlekraft og gør støtten mere bæredygtig i overgangen.

For de grønlandske unge har fællesskabet desuden en særlig betydning som et sted for kulturel identitet og anerkendelse. Her reduceres følelsen af kulturel og social dobbelt sårbarhed, som ellers kan præge deres overgang til voksenlivet.

Samtidig viser analysen, at det ikke er nok at sikre rettigheder og kontaktpersoner, det er relationernes varighed og kvalitet, der gør forskellen. Overgangen til voksenlivet viser sig som en sårbar fase, hvor unge har behov for kontinuitet og støtte, uanset alder. SISI skaber netop den relationelle forankring, som mange oplever mangler i kommunale tilbud.

Endelig bliver det tydeligt, at unge, der forlader SISI, kan opleve udfordringer i nye sociale felter såsom skole og uddannelse, hvor den sociale kapital, de har opbygget, ikke nødvendigvis anerkendes. Overgangen til voksenlivet kræver derfor ikke kun individuelle kompetencer, men fællesskaber, hvor tilhørsforhold, tryghed og deltagelse praktiseres i hverdagen.

15.2 Netværket som anerkendende praksis

I denne del af analysen rettes fokus mod netværkets betydning og relationer i overgangen fra ung til voksen, som den opleves og beskrives af tidligere deltagere, frivillige og fastansatte i SISI.

Analysen tager afsæt i de deltagendes perspektiver og oplevelser, og hvor netværket ikke blot ses som en støttestruktur, men som et bærende fundament i de unges overgange. Det tematiske fokus er derfor ikke på rettigheder og anerkendelsesformer i sig selv, men på de relationelle processer og fællesskabets betydning i praksis både i hverdagen og i overgangen til nye livsarenaer. Det vil blive præsenteret i følgende undertemaer:

Privat anerkendelse:

- At høre til i et anerkendende følelsesmæssigt netværk
- Leg som relationel praksis og anerkendelse i børnehøjde

Solidarisk anerkendelse:

- Kulturel identitet og solidarisk fællesskab
- Kulturel anerkendende praksis
- Kulturelt fællesskab og magtrelationer
- Pædagogisk praksis
- Struktur og deltagelse

Retslig anerkendelse:

- Netværket som vedvarende retslig støtte
- Lokal forankring og ulig adgang til netværk

15.2.1 At høre til i et anerkendende følelsesmæssigt netværk

I SISI's netværk træder anerkendelse i den private sfære tydeligt frem gennem den måde, børn og unge møder hinanden på, og i de emotionelle bånd, som både tidligere deltagere, ansatte og frivillige beskriver (Honneth, 2006). Den ansvarlige for projektet, Inuk, forklarer: ”... derfor er det også vigtigt, at børnene kommer hver gang, for det fællesskab bliver tæt.”

Udtalelsen peger på, at følelsesmæssig tryghed og nærhed ikke opstår spontant, men gradvist opbygges gennem gentagelse og genkendelse. Det følelsesmæssige nærvær i SISI er altså ikke noget, der opstår spontant i løbet af én god weekend, men en langsomt opbygget tryghed, hvor relationen styrkes i takt med, at børnene genser hinanden og oplever, at fællesskabet stadig er der, også næste gang (Honneth, 2006). Den frivillige Kuluk beskriver denne udvikling i børnenes relationer: ”Det er mest i starten der, hvor det er første gang...men nu gør de bare på tværs af hinanden, fordi nu har de lært hinanden at kende.”

Her bliver det tydeligt, at relationerne i netværket udvikles over tid og bygger på tillid. Den relationelle tryghed muliggør, at børnene tør være sig selv og danne venskaber på tværs. Inuk forklarer: ”Vi prøver at italesætte hele tiden, at vi er sammen, og vi er her alle sammen, og det er vigtigt, at vi har det godt, når vi er her. Det har vi alle sammen ansvar for.”

Dermed bliver det følelsesmæssige trygge rum ikke kun båret af gentagelse og kontinuitet, men også af de fælles normer, der bliver skabt, italesat og vedligeholdt i gruppen. Det er denne balance mellem tryghed og ansvar, der danner grundlag for de emotionelle bånd, som gør fællesskabet i SISI så betydningsfuldt (Honneth, 2006). Den følelsesmæssige intensitet, som disse rammer muliggør, kommer stærkt til udtryk i Kuluks beskrivelse af gensynsglæde: ”... Den der gensynsglæde med hinanden, den er ubeskrivelig smuk. Den er bare god. Altså, jeg bliver rørt hver gang, når jeg ser det...”

Gensynsglæden og følelsen af tilknytning vidner om, at børnene oplever netværket som et stabilt og betydningsfuldt fællesskab, hvor emotionel investering er mulig og meningsfuld. Denne tryghed forstærkes af den bevidste prioritering af deltagerestørrelsen, som Inuk forklarer: ”Vi snakker om 15. Vi skal ikke have flere med, for så falder kvaliteten. Så bliver det for meget lejrskole... Vi ved også, at en del af børnene har nogle særlige udfordringer... over halvdelen af dem går ud i sådan nogle særlige skoletilbud.”

Udsagnet vidner om, at der bevidst arbejdes med gruppestørrelse og kontinuitet som en forudsætning for følelsesmæssig tryghed og fællesskab, hvor der ligeledes tager højde for at det er en børnegruppe med mange forskellige udfordringer. Tolket ud fra informanternes beskrivelser synes essensen i fællesskabet at gå tabt ved stor udskiftning blandt børnene, personalet eller ved for kort deltagelsesperiode. Gensynsglæden blandt børnene vidner desuden om, at de tør investere følelsesmæssigt i hinanden ikke som en pædagogisk strategi, men som et ægte udtryk for tilknytning og betydning (Honneth, 2006). Denne emotionelle investering kan forstås som et centralt udtryk for anerkendelse, hvor kram, nærhed og ubetinget samvær opleves som tegn på, at man er ønsket og værdsat (Honneth, 2006). Nivi beskriver dette, når hun fortæller om, hvordan deltagerne mødes fysisk og følelsesmæssigt: *”Man bliver til en familie. Især når det er en hel weekend, og man har brugt tid på hinanden, så får man det her venskab og det her bånd. Så krammer man alle sammen og hilser på hinanden pænt. Og så spørger man, hvordan det har gået med de andre. De er meget kærlige overfor hinanden, som om man er søskende med alle sammen, selvfølgelig kan bølgerne også godt gå lidt højt.”*

Her benyttes søskendeskabet som metafor for et emotionelt fællesskab: en relation præget af tryghed, kontinuerlig kontakt og ubetinget tilstedeværelse (Honneth, 2006). Det, at *”bølgerne godt kan gå lidt højt”*, vidner om, at relationerne i SISI ikke er skrøbelige, men tåler uenighed og affekt. Når børnene kan vise følelser uden at relationen brydes, styrkes oplevelsen af at være accepteret og anerkendt netop som de er (Honneth, 2006). Dette understøttes af Nunu, som fortæller, at deltagerne har fundet hinanden på kryds og tværs, og i dag oplever sig som en stor søskendeflok.

15.2.2 Leg som relationel praksis og anerkendelse i børnehøjde

Leg fremstår som en central praksis i SISI, hvor den nære familienære relation udspiller sig, videreudvikles og hvor samhørighed og gensidighed får konkret form i børnenes samvær. Gennem leg opstår et rum, hvor anerkendelse ikke nødvendigvis udtrykkes i ord, men i nærvær, tålmodighed og hensyn.

Inuk beskriver: *”Jeg synes, de er rigtig gode til at rumme hinanden, og vente på hinanden og have omsorg for hinanden, og det kan jeg godt nogle gange blive sådan lidt imponeret af ift. at man ved, at nogle af dem virkelig har oplevet omsorgssvigt... Så synes jeg faktisk, at der er ret få konflikter, og at de generelt er rigtig gode til at tage hensyn til hinanden.”*

Dette viser, at legens kvalitet ikke alene handler om aktivitetens indhold, men om den måde børnene er med hinanden på. At vise tålmodighed og tage hensyn til hinanden, trods tidligere erfaringer med omsorgssvigt, peger på en dyb følelsesmæssig tillid og tryghed i fællesskabet. Kuluk forklarer: *“I starten skal de finde ud af, hvem de kan stole på...men nu gør de bare på tværs af hinanden, fordi nu har de lært hinanden at kende.”*

Set i dette lys kan SISI's fællesskab forstås som et stabilt og trygt netværk, der står i skarp kontrast til den relationelle ustabilitet, mange tidligere anbragte unge ellers oplever. Forskningen peger på at tidligere anbragte unge ofte har særligt vanskeligt ved at etablere og fastholde stabile sociale relationer, tilbyder SISI en ramme, hvor kontinuitet, genkendelse og omsorg gør det muligt at opbygge varige relationer (Henriksen & Nielsen, 2022). Disse erfaringer med tillid og følelsesmæssig investering udgør dermed ikke blot en beskyttende faktor i barndommen, men en vigtig social kapital, som kan styrke de unges livsmuligheder og trivsel (Bourdieu, 1997). Det er netop i dette genkendelige og trygge samvær, at anerkendelsen får plads. Relationen skal gentages, erfares og bekræftes, før børnene tør give sig hen til legen som noget åbent og gensidigt (Honneth, 2006). Denne udvikling bliver tydelig i den måde, legen ændrer karakter på. Kuluk uddyber: *“Jeg har lagt mærke til sidste gang, hvor de er mere åbent over for hinanden. Det er fordi, de begynder at lære hinanden at kende, og så legede de meget mere sammen. Der var ikke så meget konkurrence imellem.”*

Når konkurrencen aftager, og børnene i stedet engagerer sig i hinanden, vidner det om, at de føler sig set, inkluderet og accepteret. Legen bliver dermed en relationel praksis, hvor børnene spejler og anerkender hinanden uden nødvendigvis at skulle præstere (Honneth, 2006). I denne forståelse bliver leg et fælles sprog for samhørighed, hvor det vigtigste ikke er at vinde, men at være med. Legen forstås desuden som en proces, hvor børnene opbygger relationelle ressourcer og adgang til netværk, der potentielt rækker ud over samværet i SISI. Når børnene engagerer sig i hinanden og viser tillid og gensidighed i legen, investerer de samtidig i relationer, der kan danne grundlag for fremtidig social kapital (Bourdieu, 1997). Særligt for børn med erfaringer med ustabile voksne og omsorgssvigt kan sådanne stabile, jævnbyrdige fællesskaber have stor betydning. Legen bliver dermed ikke blot et øjeblik af nærvær, men en ramme for at tilegne sig sociale kompetencer og skabe netværk, der kan styrke deres muligheder for deltagelse og tilhørsforhold i andre sociale felter (Bourdieu, 1997).

15.2.3 Kulturel identitet og solidarisk fællesskab

For grønlandske børn og unge anbragt i Danmark repræsenterer deltagelsen i SISI langt mere end blot adgang til et socialt netværk. SISI fungerer også som et unikt rum, hvor børnenes kulturelle identitet ikke alene anerkendes, men aktivt understøttes og udvikles som en social og personlig ressource (Bourdieu, 1997).

Mange anbragte børn og unge med grønlandsk baggrund vokser op i danske plejefamilier, hvor mulighederne for at bevare grønlandske sproglige, kulturelle og sociale praksisser er begrænsede (Dahl et al., 2022). Undersøgelser peger på, at en betydelig andel enten aldrig har tilegnet sig det grønlandske sprog eller mister deres sprogfærdigheder under anbringelsen, hvilket begrænser deres kulturelle kontinuitet og identitetsmæssige stabilitet (Dahl et al., 2022). Denne problematik bliver tydeliggjort gennem informanternes fortællinger, hvor blandt andet Nivi beskriver, hvordan adskillelsen fra sit kulturelle ophav og fraværet af anerkendelse i skolen førte til en følelse af isolation: *''Jeg følte mig sådan lidt udenfor i folkeskolen. Og også det her med, at jeg så også var grønlænder, og at jeg så er i en plejefamilie. Det gav lidt ekstra i bagagen.''*

Denne oplevelse af fremmedgørelse understøttes af forskning, som viser, at anbringelsen ofte betyder en adskillelse fra kulturelle rødder, hvilket kan medføre følelser af isolation (SISI, u.å.). I kontrast til disse oplevelser tilbyder SISI et rum, hvor deltagernes grønlandske baggrund værdsættes og styrkes gennem solidarisk anerkendelse (Honneth, 2006). Her skabes et praksisfællesskab, hvor deltagerne spejler sig i hinanden og genkender både de kulturelle udfordringer og identitetsmæssige oplevelser, der præger deres livssituation.

Denne sociale og kulturelle genkendelse mindsker oplevelsen af fremmedgørelse og skaber en følelse af accept, samhørighed og social tryghed. Ivik udtrykker denne dynamik klart: *''Jeg har været sammen med mine egne folk... også det her med at vide, at jeg ikke var den eneste, der var i plejefamilie med en eller anden baggrund.''* Denne spejling bliver således fundamentet for kollektiv identitetsdannelse og kulturel solidaritet. Deltagerne oplever her, at de ikke blot tolereres, men aktivt værdsættes og føler, at de hører til (Honneth, 2006).

SISI adskiller sig fra almindelige sociale netværk ved aktivt at skabe en pædagogisk ramme, hvor børnenes kulturelle ophav systematisk og kontinuerligt genforbindes gennem målrettede kulturelle praksisser og social solidaritet. Som Natuk fremhæver, bygger fællesskabet på en helt unik forståelse,

fordi børnene både deler erfaringen med at være grønlandsk og erfaringen med at være anbragt uden for egen familie: *''Men bare det her med at være i et fællesskab, hvor man ligner hinanden... Der er sådan en lethed over, at de ikke skal stå til ansvar eller regnskab for noget, fordi vi er et sammenhold.''*

15.2.4 Kulturel anerkendende praksis

SISI's pædagogiske praksis går ud over blot socialt samvær ved aktivt at integrere kulturelle ritualer og symboler som mad, flag, sprog og historier. Disse kulturelle elementer fungerer som en kapital, der styrker børnenes tilhørsforhold og identitet (Bourdieu, 1997). Natuk fortæller om denne praksis: *''Vi bestiller varer og har tænkt alle måltider igennem... har vi nået at komme i det grønlandske hus og købe noget tørret fisk og skibskiks... vi sætter grønlandske flag i vinduerne.''*

Særligt betydningsfuldt er det, at børnene får adgang til *''lyden af tilhørighed''*, også selvom de ikke længere taler sproget. Dette skaber stærke sociale og emotionelle forbindelser til det grønlandske ophav (Dahl et al., 2022). Nunu understreger netop sprogets betydning: *''Vi har heldigvis også nogle grønlandske frivillige, som taler grønlandsk med hinanden... vi tænker, at lyden af det grønlandske sprog er rigtig vigtig.''*

Den kulturelle anerkendelse i SISI manifesterer sig også gennem leg og kropslige aktiviteter, som giver børnene en direkte og fysisk oplevelse af kulturelt tilhørsforhold. Traditionelle grønlandske lege som *''Imit Game''* og styltegang fremhæves som særligt betydningsfulde, idet de ikke blot tilbyder underholdning, men også bidrager til en kropslig internalisering af kulturelle praksisser (Bourdieu, 1997). Kuluk beskriver børnenes fascination med Imit Game, og Natuk og Nunu fortæller om styltegangens betydning: *''Ja, de går på stylter... det har været et kæmpe hit, de går på stylter alle sammen... Det ligger i DNA'en.''*

Stylterne er dermed ikke blot leg, men et symbol på fælles motorisk kultur og en kropslig erfaring, der forbinder børnene med deres grønlandske ophav. Gennem deltagelse i disse aktiviteter udvikles en habitus, hvor kultur ikke blot forstås intellektuelt, men også internaliseres gennem bevægelse og social interaktion (Bourdieu, 1997). Disse oplevelser bidrager til øget selvtillid, handlekraft og modstandskraft hos børnene, kvaliteter, der styrkes gennem gentagne, succesfulde erfaringer (K. Dahl, 2021).

15.2.5 Kulturelt fællesskab og magtrelationer

Et andet centralt aspekt ved SISI er etableringen af et beskyttet socialt rum, hvor deltagerne kan frigøre sig fra de fordomme, de møder i hverdagen. Nunu beskriver, hvordan deltagerne uden for SISI konfronteres med negative stereotyper: *''De møder om nogen også fordomme og bliver set anderledes på.''* Ivik uddyber dette når han fortæller: *''...man selv oplevet at blive mobbet, fordi man ser jo meget ned på grønlænderne her i Danmark.''*

I modsætning til oplevelser i hverdagslivet bliver børnene i SISI ikke mødt med stigmatisering, men med anerkendelse (Honneth, 2006). Her værdsættes deres grønlandske baggrund og erfaringer som en ressource, ikke som en byrde. Ivik formulerer det tydeligt: *''...man kan ikke se ned på en anden grønlænder, fordi man er grønlænder.''*

Denne anerkendelse fremtræder også symbolsk og konkret gennem betydningen af børnenes navne. Grønlandske navne repræsenterer i SISI en aktiv anerkendelse og værdi, der kontrasterer stærkt med oplevelser uden for netværket, hvor plejefamilier ofte har definitionsretten over barnets kulturelle identitet. Inuk illustrerer tydeligt dette: *''... familien plejer at sige, at det ikke er noget, xx er interesseret i. Hvis hun får lov at hedde Niviaq.''*

I SISI bliver navnet dermed ikke blot et passivt symbol, men et aktivt tilvalg af den grønlandske kultur, som styrker børnenes selvforståelse og identitet. Fravalget af grønlandske navne kan således ses som en asymmetrisk magtrelation, hvor barnets kulturelle kapital bliver usynliggjort. SISI vender aktivt denne dynamik ved at gøre grønlandske navne centrale i praksisfællesskabet, hvilket understøtter en positiv identitetsdannelse (Bourdieu, 1997).

Gennem solidarisk anerkendelse og aktiv brug af kulturelle kapitaler skabes i SISI et fællesskab, hvor børnenes kulturelle arv ikke blot anerkendes, men aktivt integreres i en løbende praksis, der understøtter deres personlige og sociale udvikling (Bourdieu, 1997) (Honneth, 2006). Hermed imødekommer SISI de behov, som forskningen har identificeret hos målgruppen, herunder behovet for genetablering af kulturelle rødder samt styrkelse af selvtillid og modstandskraft (Dahl et al., 2022) (K. Dahl, 2021).

Selvom SISI's praksis tydeligt styrker børnenes kulturelle identitet, kan man diskutere, hvordan denne tilgang på sigt kan videreføres uden for netværkets beskyttede rammer. Dermed repræsenterer SISI ikke blot en midlertidig anerkendelse, men en kontinuerlig og livslang støtte til børnenes

kulturelle og identitetsmæssige udvikling (Dahl et al., 2022). Mens det kulturelle fællesskab danner fundamentet for børnenes tilhørsforhold og identitet, er det den pædagogiske struktur og de voksnes engagement, som muliggør, at fællesskabet kan fungere og udvikle sig i praksis.

Denne pædagogiske praksis i SISI illustrerer ikke blot, hvordan solidarisk anerkendelse kan fremme identitetsudvikling og social tilhørsforhold for anbragte børn med grønlandsk baggrund, men afspejler også en bredere samfundsmæssig nødvendighed: At kulturel kontinuitet og anerkendelse kan være centrale elementer i alle sociale indsatser for minoriteterne. Således bliver SISI ikke blot et praksiseksempel, men et normativt pejlemærke for anerkendende fællesskaber i anbringelsessystemet.

15.2.6 Pædagogisk praksis

I SISI skabes fællesskabet ikke alene gennem deltagernes relationer, men også gennem de fastansatte og frivilliges målrettede pædagogiske indsats. De fastansatte tager et aktivt ansvar for at etablere en tryk, struktureret og omsorgsfuld ramme, som muliggør børnene og de unges deltagelse og udvikling. Dette udgør den pædagogiske motor, der driver fællesskabet. Her realiseres en solidarisk anerkendelse i praksis, idet børnene og de unge ikke blot anerkendes som deltagere, men hvor de fastansatte skaber de betingelser, der gør anerkendelse mulig (Honneth, 2006). Denne tilgang er ikke passiv, den er aktivt konstrueret gennem omsorgsfuld og reflekteret pædagogisk praksis.

Som Kuluk beskriver, skaber denne tilgang et miljø, hvor børnene både modtager og yder hjælp, hvilket afspejler den sociale tillid, som er opbygget: *''Jeg synes, de har overskud på den måde, hvor de har taget sig af hinanden. Hvis der er en, der har brug for hjælp med et eller andet, så kommer der en. Eller så plejer de også at spørge, om vi kan hjælpe dem, selvfølgelig kan vi det.''*

Denne deltagelse er ikke tilfældig, men resultatet af en bevidst praksis, hvor tryk, struktur og tillid gør det muligt for børnene at engagere sig og tage ansvar. Inuk fremhæver, hvordan personalets erfaring og dømmekraft er afgørende: *''Du kan simpelthen fornemme det. Og jeg ved også at xx, har jo også arbejdet på børnehjem i Grønland og en del år har selv haft plejebørn. Så hun har jo også en meget stærk fornemmelse af, hvad der kan være på spil.''*

Denne praksiserfaring udgør en væsentlig del af de fastansatte og frivilliges sociale og kulturelle kapital (Bourdieu, 1997), som gør dem i stand til at tilpasse pædagogikken til børnene og de unges behov. De fastansatte og de frivillige arbejder med fire centrale temaer, der fungerer som pejlemærker

for børnenes udvikling. Inuk forklarer: *''Vi har fire temaer, som også er grundlæggende for de mål, vi sætter for børnene i SISI. Og det er altså det her med kendskab og tryghed ved sin grønlandske baggrund, et godt fællesskab og arbejde med livshistorie og forståelse af, hvorfor man er anbragt.''*

Disse mål fungerer ikke blot som pædagogiske strategier, men som strukturer, hvorigennem anerkendelsen omsættes til praksis og understøtter både børnenes individuelle identitet og det kollektive fællesskab (Honeth, 2006). Den omfattende planlægning og struktur er et væsentligt element i den anerkendende praksis, hvor en systematisk tilgang sikrer forudsigelighed og kontinuitet, som Nunu beskriver: *''Når vi er i SISI, så er det, når vi er på weekend. Rigtig meget af det, det handler om, er at få arrangeret og forberedt og planlagt rigtig godt de her seks weekender og vores sommerlejr.''*

Denne planlægning rækker ud over praktiske forhold som booking og programlægning og involverer en pædagogisk refleksion over børnenes behov. Natuk og Nunu forklarer: *''Vi evaluerer altid efter weekenden... også inden om, alle børnene, hvordan vi ser og dokumenterer selvfølgelig.''* Gennem denne systematiske refleksion og dokumentation justeres praksis løbende. Denne tilgang kan forstås som en form for pædagogisk professionalisering og en social kapital, som børnene drager fordel af (Bourdieu, 1997).

15.2.7 Struktur og deltagelse

Omsorgen i SISI rækker ud over den umiddelbare relation mellem voksne og børn og inkluderer i høj grad de strukturer og rammer, der omgiver barnet herunder plejefamilierne. Som Nunu udtrykker det: *''Det at være forberedt i god tid betyder rigtig meget. Måske først og fremmest for plejefamilierne ... så kabalen kan gå op.''* Udsagnet peger på, hvordan omsorg i denne sammenhæng også indebærer en ansvarlig koordinering, hvor det pædagogiske arbejde forudsætter, at alle aktører omkring barnet er inddraget og informeret i tide. Det afspejler en forståelse af omsorg som noget, der også praktiseres gennem struktur, planlægning og kommunikation og ikke alene i den direkte kontakt.

Denne forståelse af omsorg som systemisk forankret genfindes i SISI's daglige pædagogiske praksis, hvor tydelige rammer og genkendelige strukturer anvendes til at skabe tryghed og forudsigelighed for børnene. Som Natuk fortæller, har personalet udviklet konkrete greb til at understøtte ro og overskuelighed i fællesskabet: *''Vi fandt ud af, at i stedet for at man bare sad i ét stort bord, var det*

svært. Så nu sidder vi i tre eller fire borde, og børnene ved, hvor de skal sidde. Så er der lidt mere ro på. Og så er der også altid en voksen hos dem.”

Disse hverdagsrutiner er ikke tilfældige, men udtryk for en pædagogisk dømmekraft, hvor omsorg konkretiseres gennem strukturelle tilpasninger, der understøtter børnenes deltagelse. Det bliver særligt tydeligt i Natuks beskrivelse af spisegrupper, hvor det pædagogiske arbejde organiserer genkendelige og stabile sociale positioner.

Her placeres børnene ikke tilfældigt i fællesskabet, men indgår i en struktureret socialisering, hvor deres tilstedeværelse gøres synlig og anerkendt. Når et barns navn ved bordet, markeres ikke blot et fysisk sted, men en værdsat plads i fællesskabet. Denne positionering styrker oplevelsen af tryghed og tilhørsforhold (Bourdieu, 1997). SISI forstås dermed som et socialt felt, hvor både social, kulturel og symbolsk kapital, værdisættes og skaber muligheder for deltagelse og anerkendelse. Den planlagte bordplacering muliggør også opbygningen af symbolsk kapital, da børnene gennem deres synlige placering og deltagelse opnår anerkendelse, status og social værdi i fællesskabet. Denne symbolske kapital styrker børnenes selvforståelse og sociale status og giver dem erfaring med at navigere i sociale rum, hvor deres bidrag og tilstedeværelse har betydning (Bourdieu, 1997).

Denne strukturerede socialisering og anerkendelse skaber ikke blot ro og forudsigelighed i hverdagen, men fungerer også som en ramme, hvor børnene kan øve og udvikle sociale kompetencer. De gentagne, meningsfulde erfaringer med at blive set og hørt i fællesskabet understøtter udviklingen af habitus, hvor tillid til relationer og sociale spilleregler forankres i børnenes kropslige erfaringer og selvforståelse (Bourdieu, 1997). Udviklingen af børnene og de unges habitus er ikke kun vigtig i SISI's konkrete praksis, men får betydning for deres handlemuligheder i overgangen til voksenlivet. Når børnene og de unge oplever, at deres sociale og kulturelle bidrag anerkendes og værdisættes, øges deres modstandskraft og tro på egne evner til at navigere i andre sociale felter uden for SISI's strukturerede rammer. Denne proces understøttes yderligere gennem de voksnes bevidste pædagogiske indsats, hvor anerkendelse og deltagelse kobles til udvikling af ansvar og handlekraft (Bourdieu, 1997).

Denne udvikling af handlekraft kommer blandt andet til udtryk i de situationer, hvor børnene får mulighed for aktivt at tage del i fællesskabets praktiske opgaver. Hermed kobles deres sociale deltagelse med en oplevelse af ansvar og mestring, som yderligere styrker deres sociale kapital og

tillid til egne evner (Bourdieu, 1007). Kuluk forklarer: *''De får selv lov til at være med om fredagen også. Jeg vil godt hjælpe med det og det og det.''*

Herigennem tilegner børnene sig social kapital, da de får mulighed for at handle og tage ansvar i praksis (Bourdieu, 1997). Betydningen af stabil voksenkontakt og fælles aktiviteter er veldokumenteret. Forskningen understreger, at netop samspillet mellem børn og stabile voksne gennem gentagne, meningsfulde oplevelser kan styrke børns selvtillid, handlekraft og modstandskraft (K. Dahl, 2021). Særligt peger undersøgelsen på, at disse effekter ikke nødvendigvis er umiddelbart synlige, men udvikles over tid gennem kontinuerlig voksenkontakt og fællesskabserfaringer. Denne indsigt spejler sig i SISI's praksis og understøtter betydningen af det målrettede voksenengagement. Sammenfattende skaber de voksnes bevidste pædagogiske arbejde, fra de store tematiske mål til de små hverdagsvalg, den struktur og omsorg, der muliggør SISI's solidariske fællesskab (Honneth, 2006).

15.2.8 Netværket som vedvarende retslig støtte

For de unge i SISI er netværket ikke blot en ramme om aktiviteter eller et midlertidigt støttetilbud, det er en grundlæggende del af deres måde at være til på i verden. Netværket bliver et sted, hvor relationer ikke blot opstår, men vedligeholdes og udvikles over tid, og hvor følelsen af at høre til ikke er betinget af aktiv deltagelse, men af det simple faktum, at man engang har været en del af fællesskabet (Honneth, 2006). I denne forstand er SISI ikke et projekt, man forlader, men et sted, der lever videre i den enkeltes liv som en betydningsbærende og tryk base. Informanternes fortællinger peger på, at relationerne i netværket ikke blot handler om støtte i vanskelige situationer, men om eksistentiel genkendelse. Når unge i voksenlivet rækker ud til SISI, er det ikke nødvendigvis, fordi de mangler noget konkret, men fordi netværket symboliserer stabilitet og kontinuitet i en omskiftelig tilværelse. Det bliver en tryghedsmarkør et sted man kan vende tilbage til og spejle sig i, når omverdenens forventninger føles fremmede eller uoverskuelige.

Denne dybere forankring ses fx i Iviks fortælling om at stå uden pas og vende sig mod SISI: *''Jeg har stået i den situation, at jeg har stået uden pas..., så har jeg taget kontakt til dem og fundet ud af, hvad fuck skal jeg gøre?''* Her er det ikke blot et praktisk problem, der søges løst, det er en gestus, hvor tilliden til netværkets evne til at hjælpe viser, at relationerne ikke er visnet med tiden. Netværket bliver ikke bare et kontaktpunkt, men et kontinuerligt pejlemærke, der skaber følelsen af ikke at være alene.

Denne betydning forstærkes yderligere af den organisatoriske praksis, som projektleder Inuk beskriver: *“Vi lukker ikke sager, de kan altid tage kontakt igen.”* Udsagnet illustrerer, at SISI ikke opererer ud fra en lukket foranstaltningslogik, men fra en vedholdende forpligtelse, hvor tidligere deltagelse skaber en form for blivende gensidighed. Netværket fungerer dermed ikke blot som et supplement til offentlige støttestrukturer (Ankestyrelsen, 2024), men som en relationel og kulturel grundstruktur, der tilbyder de unge en vedvarende oplevelse af forbundethed, genkendelse og tilgængelighed i voksenlivet. Det er ikke bare et tilbud, man forlader det er et rum, der fortsætter med at eksistere i og med den unge, som en latent, men reel mulighed for støtte og genkontakt.

Netværket bliver dermed et bærekraftigt anker i de unges liv ikke kun som støtte, men som identitetsskabende og livsopretholdende struktur. Denne mulighed for genkontakt, at kunne vende tilbage uden betingelser udgør en væsentlig del af netværkets betydning. Ifølge projektlederen Inuk er det især de unge, som står meget alene i overgangen til voksenlivet, der opsøger denne uformelle støtte: *“... hvis de har stået meget alene, når de blev 18, så hjælper vi også gerne med at gå med på kommunen, eller søge bolig, eller hvad det nu kan være.”*

Udsagnet understreger, at netværket tilbyder støtte også selvom dette ikke er formelt garanteret. Der opstår dermed et fællesskab, hvor relationer ikke er betinget af alder eller administrativ status, men af tillid og vedholdenhed. Ivik formulerer det som: *“Da jeg kom med i Foreningen Grønlandsk Børn hos SISI, der havde man altid et fællesskab, man kunne komme tilbage på”*. I denne sammenhæng fungerer netværket som adgang til både social og kulturel kapital, og repræsenterer en form for retslig anerkendelse i praksis, hvor retten til støtte og deltagelse ikke er bundet til systemlogik, men til kontinuitet og relationel tilgængelighed (Bourdieu, 1997) (Honneth, 2006). SISI bliver dermed ikke kun et netværk, men et trygt rum, hvor støtte og selvstændighed er en vekselvirkning (Rogers, 2011).

15.2.9 Lokal forankring og ulig adgang til netværk

Flere informanter fremhæver, hvordan plejeforældre rejser langt for at sikre, at deres plejebørn kan deltage i SISI. Den fastansatte Nunu beskriver det således: *“Og plejeforældrene er så taknemmelige og så glade. Og kører helt fra Fyn op til Nordjylland. Altså, man kan jo ikke andet end at tænke, wow.”*

Inuk understøtter Nunu og tilføjer: *“Nogle af dem kører faktisk rigtig langt. Altså både fra Fyn og det sydlige Jylland... Jeg synes også, det viser noget om, at der måske er flere plejeforældre, der er blevet mere bevidste om, at det har en betydning for børnenes udvikling.”*

Citaterne viser, at plejeforældre tillægger deltagelsen i SISI stor værdi. Deres villighed til at rejse langt understreger netværkets betydning. Det peger på netværkets særlige betydning for børnenes identitet, tilhørsforhold og udvikling, og at SISI opfattes som et rum, hvor kulturel og social forankring kan finde sted. Samtidig illustrerer det, at adgangen ikke er ligetil, men kræver ressourcer og engagement noget, som ikke alle har mulighed for. Samtidig illustrerer citaterne, at adgangen til dette fællesskab ikke er givet, men afhænger af ressourcer, transport og voksenengagement, noget, som ikke alle anbragte børn har adgang til. Ifølge forskningen er 55 % af anbragte børn og unge anbragt i plejefamilier. Disse børn har oftere nære voksne i form af plejeforældre, der kan varetage praktiske opgaver som transport (Iversen et al., 2023). Det rejser spørgsmålet: Hvad med de børn, der er anbragt på institution? Har de nogen, der kan sikre deres adgang? Institutionsanbragte børn er ofte afhængige af professionelle voksne, hvis tid og ressourcer er underlagt arbejdsgange og skiftende vagter. Et studie understreger netop denne problematik og viser, at professionel omsorg ofte er knyttet til aflønning: Når vagten slutter, ophører relationen og dermed også omsorgen (Mølholm, 2023).

I kontrast hertil tilbyder SISI et netværk præget af kontinuitet, stabilitet og frivillig relationel tilstedeværelse. Individet har ret til lige adgang til støtte og deltagelse uafhængigt af sociale eller geografiske vilkår (Bourdieu, 1997). Når adgang til et netværk som SISI bliver betinget af plejeforældres engagement eller en kommunes geografiske placering, udfordres denne ret. SISI kan samtidig forstås som en social kapital, hvor de stabile relationer til både ansatte og frivillige fungerer som en værdifuld ressource (Bourdieu, 1997). Gennem netværket opbygges tillid, tryghed og kulturel tilknytning, som styrker børnenes position i det sociale felt. Men netværkets forankring i Nord- og Midtjylland betyder, at adgangen til denne kapital er ujævnt fordelt. Pipaluk udtrykker: *“...Ønsket om større geografisk lighed... Selvfølgelig ville det være rart, hvis det her tilbud kan være overalt, især hvis det vil hjælpe børnene.”*

Udtalelsen synliggør, hvordan netværket ikke opleves som et valg, men som en nødvendig støtte, der burde være tilgængelig for alle, ikke kun dem, der bor tæt på eller har ressourcestærke voksne omkring sig. Når adgangen til et så centralt fællesskab ikke er sikret som en rettighed, men afhænger af vilkårlige forhold, udfordres ideen om retslig anerkendelse og lighed i velfærdssystemet (Honneth, 2006). Inuk forklarer: *“Så man kan sige, at baggrunden er det her samarbejde med Aalborg Kommune, og derfor er det også Nord- og Midtjylland, der er base.”* Inuk tilføjer, at andre kommuner sjældent viser samme engagement: *“Det er jo ikke så tit, kommuner har det sådan.”*

Denne geografiske forankring skaber en skævhed i adgangen til SISI's tilbud. Kommunerne råder over forskellige former for kapital, særligt økonomisk og kulturel, hvilket får direkte betydning for, hvilke tilbud børn og unge får adgang til (Bourdieu, 1997). Anbringelsesstedet bliver dermed ikke blot et spørgsmål om geografi, men om adgang til netværk, kontinuitet og stabile relationer. Det vidner om en ulige kapitalfordeling, hvor nogle kommuner som Aalborg har bedre forudsætninger og vilje til samarbejde med SISI. For de unge betyder det, at deres mulighed for at opbygge social og kulturel kapital i høj grad afhænger af, hvor de befinder sig i det sociale felt, og hvilken kapital deres kommune kan bringe i spil (Bourdieu, 1997). Kampen om adgang til netværk og vedvarende støtte udspiller sig således ikke kun mellem individer, men også mellem kommunale aktører med forskellig kapacitet og prioritering.

Når det i praksis er plejeforældrenes ressourcer, kommunale samarbejdsaftaler eller geografisk nærhed, der afgør, om et barn får adgang til et fællesskab som SISI, opstår der en strukturel ulighed. Det udfordrer ikke blot muligheden for at opbygge relationer og kapital, men også den grundlæggende idé om lige rettigheder. Individets krav på støtte bør derfor ikke reduceres til midlertidige ydelser, men være forankret i bæredygtige og ligeværdige strukturer (Bourdieu, 1997). Når adgang til SISI afhænger af faktorer som bopæl, afstand og tilstedeværelsen af ressourcestærke voksne, fremstår støtten som vilkårlig. Inuk beskriver, hvordan Aalborg Kommune aktivt valgte at handle: *"...kommunen oplevede, at disse anbringelser ofte var præget af sammenbrud eller særlige udfordringer"*. Dette rejser spørgsmålet om, hvordan andre kommuner imødegår lignende behov og om de i det hele taget gør det. Denne geografiske ulighed er ikke unik for SISI. En nyere undersøgelse viser, at vurdering af Grønlandske forældrekompetence varierer markant mellem kommuner, nogle anvender standardiserede tests, andre helt forskellige metoder (Berlingske, 2024).

Det viser, at adgangen til støtte generelt afhænger af lokal praksis frem for objektive kriterier. For børn og unge betyder det, at deres mulighed for stabilitet, relationel kontinuitet og anerkendelse i høj grad er afhængig af held og lokale forhold frem for retslige garantier. Derfor kan det tolkes, at adgangen til netværk som SISI ikke betragtes som et privilegium, men som en rettighed (Honneth, 2006). Det kræver, at kontinuitet og støtte forankres retsligt og politisk, så alle børn og unge uanset bopæl og bagland får lige mulighed for at deltage i fællesskaber, der styrker deres identitet, udvikling og trivsel.

15.2.10 Opsamling

SISI udgør et trygt og meningsfuldt fællesskab, hvor følelsesmæssig nærhed og relationel stabilitet ikke opstår spontant, men gradvist opbygges gennem gentagelse, genkendelse og struktureret pædagogisk arbejde. I dette rum tør børn og unge være sig selv, danne venskaber og engagere sig i legen uden præstationspres. Legen bliver en relationel praksis, hvor børnene spejler og anerkender hinanden, hvilket styrker tillid, tålmodighed og gensidighed og samtidig lægger fundamentet for fremtidig social kapital.

Et særligt træk ved fællesskabet er dets kulturelle forankring. Deltagerne spejler sig i hinanden og genkender både de kulturelle og identitetsmæssige erfaringer, der præger deres livssituation som grønlandske og tidligere anbragte. For mange unge bliver SISI et sted, hvor de ikke behøver at forklare sig, men oplever umiddelbar genkendelse og accept i mødet med andre, der deler lignende erfaringer. Kulturelle ritualer og symboler såsom mad, sprog, flag, historier og lege bliver aktivt integreret og fungerer som meningsbærende udtryk, der styrker børnenes identitet og tilhørsforhold.

Denne form for fællesskab opstår ikke af sig selv, men bæres af både fastansatte og frivillige, som gennem planlægning, tydelige rammer og nærværende kontakt skaber trygge og omsorgsfulde relationer. Det pædagogiske arbejde hviler på fire gennemgående temaer: tryghed i den grønlandske baggrund, børnefællesskab, livshistoriearbejde og forståelse af anbringelsen. Disse temaer udgør ikke blot faglige pejlemærker, men fungerer som konkrete strukturer, hvorigennem børnenes oplevelse af anerkendelse, identitet og samhørighed bliver levet og styrket.

Børnene indgår ikke tilfældigt i fællesskabet, men som del af en bevidst socialisering, hvor deres tilstedeværelse gøres synlig og betydningsfuld. Relationerne i SISI er ikke skrøbelige, de tåler affekt og uenighed og giver børnene en oplevelse af at være accepteret, netop som de er. Det er voksne, der tager ansvar for relationernes vedligeholdelse og for at skabe det rum, hvor børnene kan udvikle sig, ikke børnene selv.

SISI er ikke blot et midlertidigt tilbud, men et sted, der fortsætter med at eksistere i og med den unge. Det bliver en tryghedsmarkør og et mentalt holdepunkt i en uoverskuelig hverdag et sted, man kan vende tilbage til, og som fortsat lever videre som en latent, men reel mulighed for støtte og genkontakt.

Flere plejeforældre tillægger deltagelsen i SISI stor værdi og er villige til at rejse langt for, at deres børn kan være en del af fællesskabet. Netop dette vidner om SISI's betydning som en relationel og kulturel ressource. Samtidig peger analysen på en væsentlig geografisk og social ulighed: Adgang til SISI afhænger ofte af plejeforældres engagement, kommunal opbakning og lokal placering. For institutionsanbragte børn, som er afhængige af professionelle med skiftende vagter og begrænsede handlemuligheder, bliver deltagelse langt vanskeligere. Dette udfordrer ideen om lige adgang til fællesskaber og understreger, hvordan strukturelle forhold snarere end individuelle rettigheder kommer til at afgøre, hvem der får adgang til den kontinuitet og kulturelle forankring, SISI tilbyder.

Gennem opbygningen af stabile relationer og anerkendende fællesskaber styrker SISI ikke blot børnenes oplevelse af tryghed og tilhørsforhold her og nu, men også deres mulighed for at møde voksenlivets krav og navigere i nye sociale felter med øget selvtillid og social kapital.

15.3 Frivillighedens logik og relationers betydning i SISI

I dette analyseafsnit undersøges, hvordan frivilligheden opleves og praktiseres, og hvilken betydning den har for relationer, tilhørsforhold og identitet i overgangen fra anbragt ung til voksen. Fokus er rettet mod, hvordan frivilligheden udfolder sig i samspil med det netværk, de frivillige er en del af, og hvordan denne relation påvirker både individ og fællesskab. Det vil blive præsenteret i følgende undertemaer:

- Når egne erfaringer bliver til omsorg
- Roller og identitet i det frivillige arbejde
- Tidsafgrænset nærvær
- Frivilliguddannelse
- SISI's særlige betydning for børnenes trivsel

15.3.1 Når egne erfaringer bliver til omsorg

I SISI konkretiseres samspillet mellem struktur og relation gennem organiseret peer-to-peer, hvor tidligere deltagere vender tilbage som frivillige. Projektlederen af SISI understreger, at denne udvikling opstår ikke spontant, men faciliteres af organisationen via planlagte aktiviteter, frivilliguddannelse og frivillige aftaler. Inuk forklarer således: *"Når det er en, som har den erfaring, så har vi en samtale med den frivillige ansvarlige... så laver vi en frivillig aftale."* Frivilligheden er dermed forankret i klare organisatoriske rammer, hvor det personlige engagement understøttes af

strukturelle tiltag (La Cour, 2014). Samtidig adskiller relationerne sig fra klassisk frivilligt arbejde ved, at de frivillige i SISI netop bygger på egne erfaringer i mødet med deltagerne (La Cour, 2014).

En fastansat fortæller, at de unge frivillige bærer på en fælles historie og en delt identitet med deltagerne, hvilket skaber en *‘usagt forståelse’*, som Natuk beskriver: *‘Det kan altså noget helt særligt... de ved lige præcis, hvad de andre børn eller de unge er i. Og det betyder virkelig meget... at der er dem, de kan spejle sig nærmest til.’* Det personlige erfaringsgrundlag bliver dermed en form for relationskompetence, hvor den uformelle omsorg opstår i selve nærværet frem for i målstyrede indsatser (La Cour, 2014).

Natuk fremhæver desuden, at mødet med andre unge med samme baggrund skaber en følelse af normalitet, både i relation til deres identitet og deres erfaringer, som tidligere anbragte. Denne spejling i ligesindede bidrager til at mindske følelsen af at være anderledes eller udenfor, som ofte kan præge tidligere anbragte unges selvopfattelse (Mølholt & Kristiansen, 2020). Det kan dermed tolkes som en styrke, at de unge frivillige gennem peer-to-peer fungerer som forbilleder for børn og unge, der aktuelt er anbragt. Peer-to-peer indebærer, at frivillige med egne erfaringer fra anbringelsessystemet kan møde deltagerne på et grundlag af gensidig forståelse og egne erfaringer, hvilket skaber en særlig form for anerkendende relation. Når de unge ser sig spejlet i en frivillig, som forstår deres situation indefra, kan det fremme følelsen af håb og tiltro til fremtiden (Blakeslee & Best, 2020). De frivillige bliver således eksempler på, at det er muligt at transformere egne erfaringer til en styrke, der kan gøre en forskel for andre. Denne proces kan dermed tolkes som at både frivillige og deltagerne får mulighed for at opbygge en stærkere identitetsfølelse, hvor tidligere anbringelseserfaringer ikke blot forbindes med sårbarhed, men også med kompetence og et fællesskab (Mølholt & Kristiansen, 2020).

Når tidligere deltagere engagerer sig som frivillige i SISI, formes ikke blot deres konkrete handlinger, men også deres måde at være i verden på. Omsorg, fællesskab og engagement bliver en naturlig del af deres habitus, hvor tidligere oplevelser transformeres til et grundlag for at støtte andre. På denne måde videreføres en social arv, ikke som en byrde, men som en ressource, der skaber værdi både for dem selv og for de børn og unge, de møder (Bourdieu, 1997). Samtidigt peger forskningen på, at det frivillige arbejde ikke alene giver de unge mulighed for at yde omsorg, men skaber en essentiel følelse af at være uundværlige og værdsatte (Mølholm, 2023). Særligt betydningsfuldt er også mødet med andre unge, som deler lignende baggrunde og erfaringer. Dette møde skaber en følelse af normalitet

og genkendelse i relation til deres identitet og livshistorie, hvilket kan være afgørende for tidligere anbragte unges oplevelse af at høre til, som det også ses i SISI (Iversen et al., 2021).

15.3.2 Roller og identitet i det frivillige arbejde

Relationerne i SISI rummer en særlig kompleksitet, idet de unge frivillige ofte selv er vokset op i netværket. Som en tidligere deltager Nivi beskriver: *‘Jeg er vokset op med en af deltagerne.’* Det nære kendskab til deltagerne giver anledning til refleksion over rolleforståelsen. De klare grænser mellem ven og frivillig opløses, da den frivillige indtager flere roller og positioner.

De uklare grænser træder tydeligt frem i den frivillige Pipaluks fortælling, hvor hun beskriver: *“Hun havde lidt svært ved at skelne mellem, at jeg ikke var en af hendes venner. Jo, det er jeg, men ikke en af hendes veninder.”* Samspillet mellem nærhed og den frivillige rolle skaber et særligt bånd, men rummer også risikoen for etiske og relationelle dilemmaer. Pipaluk reflekterer videre over situationer, hvor grænserne mellem frivillig og tidligere deltagere bliver uklare, og hvor hun stilles overfor overvejelser om egne grænser og ansvar: *“Så skal vi tage beslutninger om, om de vil sige det videre til en anden voksen eller om det bare lige er noget... Du ved, bølgelængde.”*

Denne oplevelse af at være på *“bølgelængde”* med deltagerne vidner om den tætte relation, men skaber også et etisk ansvar, som kan være vanskeligt at navigere i. Pipaluk håndterer oplevelsen gennem kollegial sparring, hvilket fremgår, når hun beskriver sin tvivl i en konkret situation: *“Jeg var sådan, hvad skal jeg gøre her?”* Udsagnet viser, hvordan frivillige søger støtte hos hinanden, når de står i etiske dilemmaer og er usikre på rollegrænser. I stedet for at handle alene indgår de i refleksive fællesskaber, hvor deres særlige position som både tidligere deltagere og nuværende frivillige træder frem. De har på én gang, en personlig tilknytning og et indgående kendskab til målgruppen, men forventes samtidig at agere ansvarligt i en slags professionel rolle uden formel uddannelse eller løn, hvor den frivillige går ud over en traditionel professionel rolle (La Cour, 2014).

Dette peger på et grundlæggende spændingsfelt, som kendetegner de frivilliges position i SISI. De bevæger sig i et spændingsfelt mellem at være en del af netværket og samtidig have en ansvarsbærende rolle over for deltagerne. Frivilligheden er ulønnet og bygger på personlig motivation snarere end formel omsorg, hvilket både skaber nærhed og en risiko for uklare grænser (La Cour, 2014).

De frivilliges egne erfaringer fra opvæksten i netværket bliver en ressource, der giver dem en særlig forståelse for deltagerne. Samtidig udfordres grænsen mellem privat og frivillig rolle, når relationerne bliver meget tætte eller uafklarede. Det skaber etiske dilemmaer, hvor de frivillige må balancere hensynet til deltagernes fortrolighed med ansvaret for at handle omsorgsfuldt og loyalt over for organisationens formål (La Cour, 2014).

Trods disse dilemmaer peger frivillige på, at netop nærheden og de fælles erfaringer skaber en stærk drivkraft for at give noget videre. Kuluk fremhæver, hvordan de unge, der selv har modtaget støtte i SISI, motiveres til at videreføre denne støtte til andre: *''De børn, der har været der i SISI, når de bliver 18, hvis de er interesseret i at blive frivillige, kan de det. Det er fordi de har en oplevelse, som de har haft i SISI. Den har været så god. Og de vil gerne støtte de andre børn også, som de selv er blevet støttet.''*

Dette illustrerer, at relationerne i SISI ikke kun har betydning i øjeblikket, men skaber en form for kontinuitet, hvor tidligere deltagere bærer fællesskabets værdier videre. I denne optik kan dette forstås som en form for kollektiv erindring, hvor SISI bliver en central del af de unges habitus og identitet (Bourdieu, 1997). En lignende pointe fremgår af Pipaluk, der udtrykker motivationen for at engagere sig som frivillig: *''... Og så tænkte jeg, at jeg ville give det videre også.''* Her bliver spejlingen og samhørigheden ikke kun noget, de unge oplever som deltagere, men også noget de aktivt viderefører som frivillige. Samtidig understreges det, at frivilligrollen ikke kun handler om at støtte andre. Deltagelsen giver også de unge selv et udbytte: den styrker deres sociale netværk, giver mulighed for fortsat at være en del af SISI's fællesskab og bidrager til deres identitet i den sårbare overgang fra ung til voksen (Rogers, 2011).

15.3.3 Tidsafgrænset nærvær

De frivilliges egne erfaringer og fællesskabet med deltagerne danner et stærkt fundament for relationerne, rummer disse forbindelser også en anden vigtig dimension: den tidslige afgrænsning. Et centralt kendetegn ved den uformelle omsorg i SISI er dens tidslige afgrænsning, idet samværet organiseres omkring seks årlige weekender og en sommerlejr, hvilket Kuluk beskriver: *''Jeg snakker med alle ... men når jeg er deroppe, så er jeg sammen med dem.''* Det illustrerer et paradoks ved den frivillige relation: Den er præget af nærvær i øjeblikket, men uden kontinuerlig kontakt mellem weekenderne. Alligevel opleves omsorgen som betydningsfuld, netop fordi den opstår spontant og uden krav (La Cour, 2014).

Trods denne tidsmæssige afgrænsning kan relationerne få en langvarig og dyb betydning. Den frivillige Pipaluk supplerer: *“Øh, ja, mellem de her weekender?... men jeg er jo vokset lidt op med en af de andre unge.”* Udsagnet vidner om, at relationerne i SISI, selvom de primært udspiller sig inden for organisationens rammer og afgrænsede perioder, alligevel kan skabe en følelse af at følges ad gennem livets overgange. Når man “vokser op med” nogen i en ramme som SISI, opstår der en relationel kontinuitet, hvor man følger hinandens udvikling over tid, selvom kontakten mellem møderne er sporadisk.

Gennem genkendelse, tillid og et fælles afsæt i lignende livserfaringer opstår en særlig form for samhørighed. Det at have delt weekender sammen gennem mange år, skaber ikke blot øjeblikkelig tryghed, men også en følelse af at høre til i et fællesskab, som rækker ud over tid og sted (K. M. Dahl et al., 2022). Dermed bliver den uformelle omsorg i SISI et sted, hvor selv korte og tidsafgrænsede møder kan efterlade langvarige spor i de unges liv, spor, der kan bidrage til en følelse af sammenhæng, stabilitet og fælles historie (La Cour, 2014).

15.3.4 Frivilliguddannelse

For at støtte de frivillige i deres særlige rolle har SISI etableret en frivilliguddannelse. Her modtager de frivillige både redskaber til at håndtere svære situationer og mulighed for at indgå i netværk på tværs af byer. Denne indsats udgør en formalisering, der søger at balancere mellem struktur og det personlige engagement. Som projektlederen Inuk beskriver: *“Vi bliver nødt til at give dem en anden rolle...Så laver vi en frivillig aftale.”*

Selv om den uformelle omsorg fortsat er i fokus, anerkender SISI behovet for at understøtte kontinuitet og ansvarlighed blandt de frivillige (La Cour, 2014). Dette understøttes af konkrete initiativer såsom frivilligdage, hvor frivillige fra forskellige byer mødes for at dele erfaringer og styrke fællesskabet, som den frivillige Nivi fortæller: *“Ja, de har lavet sådan nogle frivillige dage. Hvor man mødes begge på tværs af byerne.”*

Frivilliguddannelsen rummer også en dimension af kompetenceudvikling, hvor de frivillige lærer at navigere i potentielt komplekse situationer. Den frivillige Pipaluk fremhæver: *“Jeg fik tilbudt en frivillig uddannelse. ... Altså vi får sådan nogle redskaber i forhold til, hvad vi skal gøre i nogle forskellige situationer.”* Dermed bliver frivillighedens uformelle karakter ikke erstattet, men kvalificeret gennem en form for indføring i mere formel omsorgspraksis (La Cour, 2014).

De frivillige placeres i en dobbelt position, hvor de på én gang indgår i en uformel rolle præget af nærvær og personlig motivation, men samtidig forventes at agere inden for bestemte normer for ansvarlig adfærd og refleksivitet (La Cour, 2014). Frivilliguddannelsen kan derfor ses som et forsøg på at støtte de frivillige i at håndtere denne balance: at bevare det uformelle engagement samtidig med, at de får redskaber til at agere i overensstemmelse med SISI's værdier og forventninger (La Cour, 2014). Ved at tilbyde frivilliguddannelse gives de unge mulighed for at udvikle nye kompetencer og tage ansvar i en kendt og tryk kontekst. Den frivillige rolle fungerer dermed som et overgangsrum mellem tidligere erfaringer som deltager og de nye krav om ansvarlighed, der knytter sig til voksenlivet. På denne måde bliver frivilligheden ikke blot et udtryk for personlig lyst og tilknytning, men også en socialiseringsproces, hvor de unge gradvist tilegner sig færdigheder, der rækker ud over SISI og styrker deres overgang til voksenlivet (Rogers, 2011).

15.3.5 SISI's særlige betydning for børnenes trivsel

SISI spiller en afgørende rolle for de børn og unge, der deltager i netværket, netop fordi organisationen formår at skabe en omsorgspraksis, der overskrider traditionelle institutionelle rammer. I SISI oplever både deltagerne og frivillige, at grænsen mellem formel og uformel omsorg er flydende (La Cour, 2014). Børnene skelner ikke mellem fastansatte og frivillige, men opfatter dem alle som trygge, omsorgsgivende voksne. Som Natuk, den fastansatte, beskriver: *'Fra især de små børns perspektiv, tror jeg faktisk ikke, at de mærker så meget, at det er xx og jeg, der er de ansatte, og de frivillige, der er de frivillige.'*

Denne oplevelse understreger, at relationerne i SISI ikke baseres på institutionelle titler, men formes gennem nærvær og personlig tilstedeværelse. Dermed fungerer SISI som en tryghedsbase for børnene, hvor omsorg er relationelt forankret.

Endvidere viser informanterne, at engagementet i de unge ikke ophører, selv når deres deltagelse i SISI formelt afsluttes. Projektlederen Inuk fortæller, hvordan der fortsat tilbydes støtte til tidligere deltagere, hvilket kan skabe en følelse af varighed og stabilitet i de unges liv. Relationen mellem de unge og de ansatte bevares, og der er mulighed for fortsat støtte og hjælp, hvis de unge får behov for det. Dette adskiller sig markant fra de tendenser som forskningen viser, hvor formel omsorg typisk kun eksisterer, mens de professionelle er på arbejde. Når institutionens åbningstid ophører, eller weekenden begynder, forventes det ikke, at de unge fortsat modtager omsorg (Mølholm, 2023). SISI bryder således med den traditionelle institutionslogik ved at fastholde relationer på tværs af formelle

grænser (La Cour, 2014). Organisationens relationsbaserede og fleksible omsorgspraksis viser sig at være afgørende for børnenes trivsel og udvikling. SISI's særlige evne til at væve faglighed og personlig nærhed sammen som skaber et vigtigt fundament for de unge.

15.3.6 Opsamling

Frivilligheden i SISI bygger på en særlig logik, hvor nærhed, delte erfaringer og personlig motivation danner grundlag for relationel støtte og udvikling. For børnene er det uden betydning, om de voksne er fastansatte eller frivillige, de opleves som trygge og omsorgsgivende voksne. Gennem en organiseret peer-to-peer bliver tidligere deltagere selv frivillige og skaber relationer præget af gensidig forståelse og kulturelt fællesskab. Mange frivillige er selv vokset op i SISI, og deres erfaringer bliver en styrke, de giver videre til andre. På den måde bliver frivilligheden både en støtte for børnene og en socialiseringsproces for de unge selv.

SISI har etableret en frivilliguddannelse, der klæder de unge på til at balancere mellem nærhed og ansvar. Frivilligrollen placerer dem i en kompleks position, hvor de både er rollemodeller og stadig forbundet med deres egen baggrund. Det skaber et fællesskab, hvor hierarkier udviskes, og støtte ydes i samspil mellem frivillige og ansatte. Trods etiske dilemmaer og usikre rollegrænser opleves relationerne som meningsfulde. De unge fremhæver netop den gensidige spejling og samhørighed som drivkraften bag deres engagement. Frivilligheden i SISI bliver dermed mere end deltagelse, den integrerer støtte, identitet og færdigheder i én samlet praksis, der styrker både fællesskabet og overgangen til voksenlivet.

16 Diskussion

I dette afsnit diskuteres både de metodiske valg og deres betydning for analysens resultater samt de empiriske fund i lyset af det sociale arbejdes praksis og etiske forpligtelser. De forskningsmæssige valg i rekrutteringen af informanter og tilrettelæggelsen af interviewformen har stor betydning for, hvilke perspektiver der fremhæves i analysen og hvilke der forbliver usynlige. Denne del af specialet sætter derfor fokus på metodiske refleksioner og de implikationer, som vores forskningsdesign har haft for de indsigter, vi har kunnet generere.

16.1 Metodiske begrænsninger

Rekrutteringen af informanter er præget af en række metodiske valg, som har haft afgørende betydning for de perspektiver, analysen bygger på. Vi har valgt at inddrage tidligere anbragte grønlandske unge over 18 år, hvilket indebærer, at eksempelvis børn under 18 år ikke er blevet hørt direkte. Et yngre perspektiv, eksempelvis fra en 14-årig, kunne have nuanceret forståelsen af, hvordan fællesskab og overgang opleves tidligere i livet. Dette rejser spørgsmålet om, hvilke erfaringer og stemmer der forbliver usynlige, når bestemte grupper udelades.

Derudover har vi valgt at gennemføre fokusgruppeinterviews med to deltagere ad gangen. Dette valg blev truffet ud fra både etiske og praktiske hensyn med henblik på at skabe tryghed og give plads til fordybelse i den enkelte deltagers fortælling. En større gruppestørrelse kunne muligvis have fremmet en mere dynamisk samtaleform, hvor deltagerne i højere grad kunne spejle og udfordre hinandens oplevelser. Det valgte format har dog givet adgang til en væsentlig dimension: hvordan deltagerne relaterer sig til hinanden og til SISI som fællesskab.

Sammenlignet med enkeltstående interviews, som kunne have åbnet for mere individuelle og dybdegående livsfortællinger, har fokusgrupperne i højere grad synliggjort de kollektive og relationelle aspekter ved overgangsoplevelsen hvilket i sig selv udgør en analytisk pointe.

Samtidig har valg af informanter og den kontekst, de interviewes i, betydning for, hvilke stemmer der bliver hørt, og hvilke fortællinger der dominerer analysen.

I forlængelse heraf udgør brugen af en gatekeeper i rekrutteringsprocessen en potentiel kilde til bias, idet adgangen til informanter ikke er tilfældig. Da antallet af fastansatte og frivillige i SISI er begrænset, kan valget af deltagere særligt tidligere deltagere af SISI have haft indflydelse på analysens resultater.

Den tidligere evaluering viste, at de unge oplevede en brat og ensom overgang fra SISI, mens vores informanter i højere grad beskriver en tryk og understøttende overgang (Larsen, 2021). Denne forskel kan skyldes, at SISI's praksis har udviklet sig, fx gennem peer-to-peer, men det kan også afspejle, at vi har fået adgang til informanter med mere positive erfaringer. Dette understreger vigtigheden af at forholde sig kritisk til, hvilke stemmer vi har fået adgang til, og hvilke der er fraværende.

16.2 Validitet

I kvalitativ forskning er validitet ikke et spørgsmål om objektiv sandhed, men om gennemsigtighed, refleksivitet og en bevidsthed om forskningens situerede karakter og metodiske blinde vinkler (Tracy & Heinrichs, 2010). Vores analytiske tilgang er derfor præget af en kritisk refleksion over egen forskerposition, relationer til feltet og de fortolkninger, vi har foretaget gennem hele projektet.

For at styrke den metodiske validitet har vi løbende forholdt os til, hvordan vores ordvalg og formidling enten kan understøtte eller begrænse informanternes stemmer. Da informanterne deler personlige livserfaringer, har vi været særligt opmærksomme på at behandle deres fortællinger med respekt og ansvar (Tracy & Heinrichs, 2010).

Projektets emne vurderes som relevant og værdigt, idet det belyser en ofte overset overgang for en sårbar målgruppe. De anvendte teorier er udvalgt med henblik på at kaste lys over netop de erfaringer og perspektiver, informanterne repræsenterer. Havde vi valgt andre teoretiske rammer, kunne andre vinkler være fremtrædende, men valget af teori er her foretaget med respekt for feltets kompleksitet og et ønske om at skabe analytisk genkendelighed for deltagerne.

Vores forforståelser har udviklet sig i takt med projektet. Indledningsvist havde vi en forestilling om, at overgangen til voksenlivet for anbragte grønlandske unge var præget af bratte brud og ensomhed. Gennem mødet med empiri og analyse har denne forståelse nuanceret sig, hvilket vi opfatter som et centralt validitetskriterium: at forskningen ikke bekræfter forudindtagede antagelser, men skaber ny erkendelse (Tracy & Heinrichs, 2010).

Vi har stræbt efter oprigtighed ved at være åbne om egne positioner, forforståelser og de metodiske valg, vi har truffet. Troværdigheden i projektet styrkes yderligere gennem autentiske citater, detaljerede analyser og tydelig transparens.

Afslutningsvis vurderes specialet at udgøre et meningsfuldt og sammenhængende bidrag, idet der er etableret tydelig kobling mellem problemformulering, teori, metode og analyse (Tracy & Heinrichs, 2010). Dermed skabes et refleksionsrum for videre udvikling af støttestrukturer for grønlandske anbragte unge i Danmark.

16.3 Diskussion og perspektivering af egne fund

Denne del af diskussionen tager afsæt i analysens empiriske fund og kobler dem til det sociale arbejdes praksis og etiske forpligtelser. Samtidig rækker diskussionen videre end projektets umiddelbare analyse og inddrager perspektiverende refleksioner over, hvordan erfaringerne fra SISI kan inspirere til fremtidig praksis og politisk udvikling.

16.3.1 Når fællesskab bliver et privilegium

Fundene i analysen viser, hvordan SISI tilbyder en særlig form for fællesskab til anbragte grønlandske unge, et fællesskab, der rækker ud over traditionel støtte og i stedet bygger på vedvarende relationer, kulturel tilknytning og en oplevelse af at høre til. I kontrast til kommunale støtteforløb, som ofte præges af skiftende kontaktpersoner, tidsbegrænsede indsatser og manglende kontinuitet, formår SISI at skabe en sammenhængende og meningsfuld ramme for de unges identitetsskabelse og udvikling.

Det er ikke blot selve støtten, der gør en forskel, det er måden, støtten gives på: gennem gensidighed, deltagelse og en vedvarende relationel forankring. Men netop her opstår et centralt paradoks. For selvom SISI viser, hvad der virker i praksis, er adgangen til netværket hverken ensartet eller sikret. Den afhænger i høj grad af den frivillige indsats, geografisk placering, plejeforældres engagement og kommunal opbakning. Dermed bliver noget, der burde være en reel mulighed for alle anbragte unge, i stedet et privilegium for de få.

Flere nationale aktører, herunder De Anbragtes Vilkår, påpeger netop på denne ulighed i det nuværende ungestøttesystem. Der findes ikke ensartede kriterier for støtte, og mange unge falder mellem systemets vurderinger: enten fordi de vurderes som ”for stærke” til støtte, eller fordi deres behov er for komplekse. Samtidig afskæres unge, der én gang har takket nej, ofte fra at vende tilbage og bede om hjælp (De anbragtes vilkår, u.å.). Dette afspejler en praksis, hvor systemet forventer modenhed og ansvar, men sjældent tilbyder vedvarende og fleksibel støtte.

De anbragtes vilkår anbefaler, at tidligere anbragte unge altid skal have adgang til en tryk voksen døgnet rundt (De anbragtes vilkår, u.å.). Denne anbefaling synliggør, hvor afgørende kontinuitet og tilgængelighed er for at skabe oplevelsen af tryk i overgangen til voksenlivet. Fundene som analysen fremhæver, harmonerer i høj grad med sådanne anbefalinger, herunder forslag om ungestøtte frem til det 30. år, adgang til netværksgrupper og ret til selv at vælge støtteperson. Derfor rejser analysen spørgsmålet: Hvorfor er tilbud som SISI ikke en rettighed?

Analysen peger på, at stabile netværk og kulturelt forankrede fællesskaber bør være en rettighed for alle tidligere anbragte unge. Når vi ved, at mange unge falder igennem, og at følelsen af isolation og usikkerhed præger overgangen til voksenlivet, kan vi ikke nøjes med midlertidige løsninger. Dette gælder især for unge anbragt på institutioner, som oftere står uden stabile voksne. Her rejser sig det centrale spørgsmål: Hvem sikrer deres ret til tryghed, kontinuitet og relationel støtte? Når sådanne netværk ikke er en rettighed, men et lokalt og frivilligt tilbud, opstår der en strukturel ulighed, som udfordrer det sociale arbejdes etiske og faglige grundlag (Dansk Socialrådgiverforening, 2014).

Ifølge definitionen af det sociale arbejde, skal professionen bidrage til social retfærdighed, inklusion og frigørelse. Men når adgang til den type støtte, som gør en mærkbar forskel i unges liv, er afhængig af tilfældigheder, mister det sociale arbejde sin frigørende og ligeværdige kraft (Dansk Socialrådgiverforening, 2014). Det er derfor ikke nok at anerkende værdien af fællesskaber som SISI, de må også institutionaliseres, sikres og gøres tilgængelige for alle unge, der har brug for dem.

Dette illustrerer behovet for indsatser, hvor netværksgrupper integreres i den kommunale ungestøtte, gøres synlige og tilgængelige og ikke mindst tilpasses de unges egne ønsker og erfaringer. Det gælder ikke kun for grønlandske unge, men for alle unge, som har været anbragt og derfor ofte står uden et naturligt sikkerhedsnet. Dermed bliver muligheden for at indgå i et støttende fællesskab som burde være en grundlæggende del af ungestøtten, i stedet gjort til et privilegium, afhængigt af held og omstændigheder snarere end af behov.

16.3.2 Peer-to-peer

Overgangen fra deltager til frivillig er en central del af SISI's indsats og sker ofte i form af peer-to-peer. Denne tilgang giver tidligere deltagere mulighed for fortsat at være en del af fællesskabet i nye roller. Evalueringen peger på, at afslutningen kan opleves som et markant tab, knyttet til opløsningen af fællesskabet (Larsen, 2021). Vores analyse tilføjer en vigtig nuancering: Hvor evalueringen ser afslutningen som et brud, ser vi snarere en glidende overgang, hvor unge i flere tilfælde tilbydes nye meningsfulde roller. Herved bevares relationelle bånd og følelsen af tilhør om end i en ny form.

Denne mulighed for kontinuitet kommer særligt til udtryk i inddragelsen af tidligere deltagere som frivillige. Peer-to-peer udgør her en bemærkelsesværdig styrke, da de skaber en særlig form for støtte, hvor både den unge og den frivillige kan spejle sig i hinanden og opbygge gensidig tillid og identifikation. Dette bekræftes også i erfaringerne fra mentorprojektet om netværksgrupper for

tidligere anbragte unge, hvor tidligere deltageres erfaringer udgør en væsentlig ressource både som støtte for andre og som en vej til at styrke egen udvikling (CAFA, 2013).

Denne støtteform rummer imidlertid også dilemmaer. De frivillige balancerer ofte mellem at være ven og at påtage sig et ansvar som frivillig, og dette kan skabe et krydspres, der kræver tydelige rammer, støtte og pædagogisk refleksion. SISI forsøger at imødekomme dette gennem uddannelse og løbende sparring, men erfaringerne peger på et behov for, at denne rolle i endnu højere grad tænkes systematisk og professionelt ind i fremtidige sociale indsatser.

17 Konklusion

Projektet afsluttes med en besvarelse af problemformuleringen: *Hvordan opleves overgangen fra anbragt ung i SISI til voksenlivet, og hvilken betydning har netværk og relationer i denne proces set fra både tidligere anbragte grønlandske unge, de fastansattes og frivilliges perspektiv?*

Gennem analysen tegner der sig et billede af, at overgangen til voksenlivet for tidligere anbragte grønlandske unge, ikke alene formes af formelle rettigheder og individuelle forudsætninger, men i høj grad af de relationelle fællesskaber, der omgiver dem. SISI fremstår som et betydningsfuldt rum, hvor de unge møder anerkendelse i den private, solidariske og retslige sfære, og hvor social kapital opbygges gennem stabile, trygge og kulturelt forankrede relationer.

Det kan på baggrund af de unges perspektiver konkluderes, at relationerne i SISI både til fastansatte og frivillige udgør en form for vedvarende støtte, der bidrager til følelsen af accept, samhørighed og social tryghed. Fællesskabet skaber kontinuitet og tillid i en livsfase, hvor mange ellers oplever brud, usikkerhed og manglende støtte.

Denne relationelle kontinuitet særligt gennem peer-to-peer muliggør, at relationer kan bevares og fungere som en bro til det næste kapitel i de unges liv. Det giver de unge mulighed for gradvist at skifte position fra deltagere til medskabere af fællesskabet. Herved skabes en glidende overgang frem for det bratte skifte, som ofte kendetegner det kommunale systems mere fragmenterede støtteformer. I SISI er det ikke alder, men den unges individuelle parathed, der afgør, hvornår næste skridt tages.

Set fra de unges perspektiv bliver SISI et sted, hvor relationer ikke bare opstår, men vedligeholdes og udvikles også efter den formelle deltagelse ophører. Fællesskabet fremstår som en form for udvidet familie, hvor man *“hører til”*, og hvor relationerne opfattes som nære og stabile. Her spiller særligt

det grønlandske fællesskab en afgørende rolle. I stedet for at kulturel forskellighed bliver en barriere, bliver den en ressource: noget der dyrkes og deles. Det grønlandske fællesskab i SISI fungerer som et identitetsskabende rum, hvor kulturelle ritualer og symboler, såsom sprog, mad, flag og fortællinger aktivt integreres i hverdagens praksis. Dette manifesterer sig også gennem leg og kropslige aktiviteter, der tilbyder børnene en fysisk og sanselig oplevelse af kulturelt tilhørsforhold.

De fastansattes pædagogiske arbejde er båret af kontinuitet og anerkendelse. Gennem struktur, planlægning og fælles mål arbejder de på at skabe trygge rammer og klare pejlemærker for overgangen til voksenlivet. Det kan derigennem konkluderes, at anerkendelse omsættes til konkret støtte, idet de fastansatte understøtter både børnenes individuelle identitet, kulturelle tilhørsforhold og det kollektive fællesskab.

Set fra de frivilliges perspektiv, opstår der en særlig form for relationel støtte gennem den organiserede peer-to-peer. Tidligere deltagere vender tilbage som frivillige og skaber et unikt bånd til deltagerne. De bidrager ikke blot som hjælpere, men som rollemodeller og medmennesker. Frivilligheden er båret af en logik, hvor nærhed, personlig motivation og erfaringsfællesskab spiller en afgørende rolle. De frivillige oplever, at de ikke blot bidrager med støtte, men samtidig får styrket deres egen identitet og position i fællesskabet. Peer-to-peer rummer dog også dilemmaer. Frivillige balancerer mellem at være ven og ansvarsbærende voksen, og denne dobbelthed kræver klare rammer, løbende sparring og pædagogisk refleksion. Det tætte samarbejde mellem ansatte og frivillige muliggør netop, at dette ansvar deles. Hierarkier udviskes, og opgaven med at støtte børnene bæres i fællesskab. Fra børnenes perspektiv er det ikke afgørende, om støtten ydes af ansatte eller frivillige, det relationelle nærvær er det centrale.

Det kan konkluderes, at netværk og relationer spiller en helt central rolle i de unges oplevelse af overgangen til voksenlivet. På tværs af perspektiver, både de tidligere anbragte unge, de fastansatte og de frivillige fremstår det tydeligt, at muligheden for at indgå i og bevare meningsfulde relationer skaber en oplevelse af kontinuitet, tilhør og tryghed i en ellers skrøbelig overgangsperiode.

Samtidig viser analysen, at den sociale kapital, der opbygges i SISI, ikke uden videre kan overføres til nye sociale arenaer som uddannelse og arbejdsmarked. Den kapital, som er værdifuld i ét felt, mister sin gyldighed i et andet, hvilket skaber nye udfordringer i overgangen. Det bliver særligt tydeligt i fortællinger om ungestøtte, som uden relationel forankring opleves som utilstrækkelig. Når støtten ikke bygger på tillid og kontinuitet, risikerer den at forblive symbolsk og ikke opleves som

reel hjælp. På den baggrund kan det konkluderes, at SISI fungerer som et omsorgsfuldt og bæredygtigt netværk, der muliggør en stabil og meningsfuld overgang til voksenlivet for tidligere anbragte grønlandske unge.

Det er dog væsentligt at understrege, at adgangen til SISI ikke er ens for alle. Geografiske forhold, plejeforældres engagement og kommunal opbakning spiller en afgørende rolle for, hvem der reelt får mulighed for at deltage. Det betyder, at den støtte, som informanterne fremhæver som afgørende, i praksis bliver et privilegium snarere end en rettighed. Denne strukturelle ulighed udfordrer det sociale arbejdes etiske forpligtelser om retfærdighed og inklusion.

Specialets fund peger derfor på et behov for, at relationel og kulturelt forankret støtte som den, SISI tilbyder, i højere grad institutionaliseres og gøres tilgængelig for alle anbragte børn og unge særligt dem, der ellers står uden et stabilt netværk. Overgangen til voksenlivet bør ikke være styret af tilfældigheder, geografi eller frivillig indsats alene, men sikres gennem rettighedsbaserede og bæredygtige fællesskaber, hvor unge anerkendes, deltager og føler sig hjemme.

18 Litteraturliste

- Aalborg Universitet.** (u.å.-a). GDPR og persondata. besøgt: marts 25, 2025, fra <https://www.ansatte.aau.dk/vejledninger/gdpr-og-persondata#skabeloner-til-oplysningspligt>
- Aalborg Universitet.** (u.å.-b). Regler for brug af generativ AI. besøgt: februar 25, 2025, fra <https://www.studerende.aau.dk/regler/regler-for-brug-af-generativ-ai>
- Ankestyrelsen.** (2022, June 20). Ankestyrelsen. besøgt: februar 2, 2025, fra <https://ast.dk/born-familie/artikler/sager-om-born-og-unge/ny-undersogelse-viser-at-det-er-vanskeligt-for-kommunerne-at-vurdere-hvilke-unge-der-skal-tilbydes-eftervaern>
- Ankestyrelsen.** (2024, april 24). Ankestyrelsen. besøgt: februar 17, 2025, fra <https://ast.dk/mellemkommunal-uenighed/vejledning-om-praksis/eftervaern-2013-hvilken-kommune-skal-hjaelpe-og-hvornar-kan-en-kommune-fa-refusion>
- APA PsycNet.** (u.å.). Besøgt: marts 5, 2025, fra <https://psycnet.apa.org/search/advanced>
- Bengtsson, T. T., Mølholt, A.-K., & Luckow, S. T.** (2022, June 22). *Efterværn og støtte set fra de unges perspektiv* - vive.dk. vive.dk. Besøgt: marts 6, 2025, fra <https://www.vive.dk/da/udgivelser/eftervaern-og-stoette-set-fra-de-unges-perspektiv-jvnjlexm>
- Berlingske.** (2024, Juli 8). *Kommuner stopper brug af psykologisk test af grønlandske forældre: Psykologiske test i anbringelsessager har fået kritik for ikke at være tilpasset grønlandsk sprog og kultur.* Berlingske.dk. https://www.berlingske.dk/danmark/kommuner-stopper-brug-af-psykologisk-test-af-groenlandske-foraeldre?gaa_at=eafs&gaa_n=AerBZYNTiaULnp9KDqkPnaBbPv9hSRYoVTIhQCUS6G4GzOD7pF-VmpFnON3m6BSXh-Q%3D&gaa_ts=67b4548e&gaa_sig=O_gUs8QTCb2UorGHcwEiwHsn_JSEJZwtN7PWSzULGyyRL61kxEaGUzNUXvs40IyqvOeXhb48mqn_YyjXTYESxg%3D%3D
- Bibliotek.dk.** (u.å.). besøgt: marts 5, 2025, fra <https://bibliotek.dk/>
- Birkler, J.** (2021). *Videnskabsteori* (M. Toft, Ed.; e. g.2). Munkgaard.
- Blakeslee, J. E., & Best, J. I.** (2020, januar). *Perspectives of youth aging out of foster care on relationship strength and closeness in their support networks.* besøgt: marts 6, 2025, fra <https://www.sciencedirect-com.zorac.aub.aau.dk/science/article/pii/S019074091930862X>
- Bolig og socialstyrelsen.** (u.å.). *Anbringelse.* besøgt: marts 6, 2025, fra <https://www.social.dk/boern-og-unge/anbringelse>
- Børnerådet.** (u.å.). Forkortet udgave af FN's børnekonvention. besøgt: Februar 4, 2025, fra <https://www.boerneraadet.dk/vi-arbejder-for-boernekonventionen/forkortet-udgave-af-fns-boernekonvention/>

Bourdieu, P. (1997). *Pierre Bourdieu, Af praktiske grunde*. omkring teorien om menneskelig handlen, København: Hans Reitzels Forlag a/ s, 1997, 254 s. Politica.

Brinkmann, S., Tanggaard, L., & Jacobsen, B. (2020). *Kvalitative metoder: en grundbog* (Vols. 280–306). Hans Reitzels Forlag.

Bronfenbrenner, U. (1979). *The ecology of human development*. I Harvard University Press eBooks. Harvard University Press.

CAFA. (2001). *Mentorprojektet*. besøgt: Maj 20, 2025, fra https://cafa.dk/CustomerData/Files/Folders/5-publikationer/26_mentorevaluering-final.pdf

Dahl, K. (2021, Februar 21). *Feriens betydning for anbragte grønlandske børn*. vive.dk. besøgt: marts 26, 2025, fra https://www.vive.dk/en/publications/feriens-betydning-for-anbragte-groenlandske-boern-lxmk05vd/?utm_source=chatgpt.com

Dahl, K. M., Olsen, M. G., Lausten, M., Ibsen, J. T., & VIVE. (2022). *Børn med grønlandsk baggrund, der er anbragt i Danmark – fra danske kommuner*. I VIVE.dk. besøgt: Februar 17, 2025, fra <https://www.vive.dk/media/pure/ov9leyvn/6878472>

Dansk Socialrådgiverforening. (2014, maj 24). Dansk Socialrådgiverforening. <https://socialraadgiverne.dk/om-dansk-socialraadgiverforening/internationalt-samarbejde/ifsw-international-federation-of-social-workers/>

De anbragtes vilkår. (u.å.). *Anbefalinger til en god overgang til voksenlivet*. Besøgt Maj 20, 2025, fra <https://deanbragtesvilkar.dk/wp-content/uploads/2024/09/dav-ungestoette-anbefalinger-v2.pdf>

Egede-Jensen, A. L. (u.å.). Foreninger og andre aktører. besøgt: Februar 17, 2025, fra <https://www.sbst.dk/voksne/udsatte-groenlaendere/om-udsatte-groenlaendere/aktoerer>

Gadamer, H.-G. (2007). *Sandhed og metode* (A. Jørgensen, Trans.; 2 udgave). Hans Reitzels Forlag.

Giorgi, A. (1985). *Phenomenology and Psychological Research*: Edited and with an introduction. Duquesne University Press.

Good Tape - Secure and automatic transcription. (u.å.). besøgt: maj 9, 2025, fra <https://goodtape.io/>

Google Scholar. (u.å.). besøgt: marts 5, 2025, fra <https://scholar.google.dk/>

Grønlandske børn. (2025, januar 31). Grønlandske Børn. <https://www.fgb.dk/>

Halkier, B. (2016). *Fokusgrupper* (3rd ed.).

Henriksen, A.-K., & Nielsen, H. S. (2022). *Socialfagligt arbejde med anbringelser* (H. Antczak & H. Deden, Eds.; 1st ed.). Akademisk Forlag.

Honneth, A. (2006). *Kamp om anerkendelse: Sociale konflikters moralske grammatik*. Gyldendal A/S.

Inuk. (2025). Interview 1 [Dataset].

Iversen, K. (u.å.). *Ungestøtte* - vive.dk. vive.dk. besøgt: Februar 17, 2025, fra <https://www.vive.dk/da/temaer/ungestoette/>

Iversen, K., Lausten, M., & VIVE. (2023). *Anbragte børn i Danmark* - [vive.dk](https://www.vive.dk). besøgt: marts 27, 2025, fra https://www.vive.dk/da/temaer/anbragte-boern-i-danmark/?utm_source=chatgpt.com

Iversen, K., Mortensen, N. P., Birkefoss, K. K., Jensen, H. L., & Bredahl, L. (2021). *Efterværn og overgange til voksenlivet* - Litteraturgennemgang: evaluering af fire efterværnsinitiativer under efterværnspakken.

Järvinen, M., & Mik-Meyer, N. (2017). *Kvalitativ analyse. Syv Traditioner*. <https://research.cbs.dk/da/publications/kvalitativ-analyse-syv-traditioner>

KP. (u.å.). *Systematisk søgning. Indenfor Det Sundhedsfaglige Felt*. besøgt: marts 11, 2025, fra <https://bibliotek.kp.dk/kp/opgaveskrivning/sundhedsfaglig>

Karmsteen, K., Montgomery, C. J. DE., & Pejtersen, J. (2016). *Anbragte unges overgang til voksenlivet II: Kvantitativ evaluering af to anbragte unges overgang til voksenlivet*. https://www.sbst.dk/media/11055/Anbragte_unges%20overgang%202.pdf

Kvale, S., & Brinkmann, S. (2015). *InterViews: Learning the Craft of Qualitative Research Interviewing*. SAGE.

La Cour, A. (2014). *Frivillighedens logik og dens politik*. Nyt Fra Samfundsvidenskaberne.

Larsen, M. N. (2021, november). *Evaluering af projektet SISI deltagerperspektiver*. besøgt: marts 11, 2025, fra <https://static1.squarespace.com/static/5f5a3456ad3734358c7c79b5/t/620ce9cb91e8f2478a886b6b/1645013453366/SISI+evaluering+2021.pdf>

Lausten, M., Frederiksen, S., Olsen, R. F., & VIVE. (2020, september 4). *Tidligere anbragte unge - 18 år og på vej mod voksenlivet* - vive.dk. vive.dk. besøgt: marts 6, 2025, fra <https://www.vive.dk/da/udgivelser/tidligere-anbragte-unge-18-aar-og-paa-vej-mod-voksenlivet-4z64g9xq/>

Lo Iacono, V., Symonds, P., & Brown, D. H. (2016). *Skype as a tool for qualitative research interviews*. Sociological Research Online, 21(2), 103–117. <https://doi.org/10.5153/sro.3952>

Mathiassen, C. (2011). *Etik som praktisk viden i kontekst*. Besøgt: maj 9, 2025, fra <https://tidsskrift.dk/nu/article/view/134472/179375>

Mølholm, A.-K. (2023). Årg. 34 Nr. 2 (2023): *Dansk Sociologi*. DANSK SOCIOLOGI, 63–76. besøgt: marts 6, 2025, fra <https://rauli.cbs.dk/index.php/dansksociologi/issue/view/912/27>

Mølholt, A.-K., & Kristiansen, S. G. (2020). *Kvalitative forløbsstudier* (S. Brinkmann & L. Tanggaard, Eds.; e. g. 3, Vols. 237–256).

Monrad, M. (2018). *Forskningsmetode i socialt arbejde* (S. P. Olesen, Ed.; e. g.1, Vols. 262–266). Hans Reitzels Forlag.

Mørk, M. (2021, August 25). *Vi ved, at vi taber for mange børn i overgangen til voksenlivet*. besøgt: maj 9, 2025, fra <https://socialraadgiverne.dk/faglig-artikel/vi-ved-at-vi-taber-for-mange-boern-i-over-gangen-til-voksenlivet/>

Nunu. (2025). Interview 4 [Dataset].

OpenAL. (u.å.). <https://openai.com>.

Ordnet. (u.å.). *anbringelse* - Den Danske Ordbog. besøgt: marts 6, 2025, fra <https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=anbringelse&tab=for>

Primo. (u.å.). besøgt: marts 5, 2025, fra <https://www.aub.aau.dk>

PsycInfo. (u.å.). besøgt: marts 11, 2025, fra <https://www.apa.org/pubs/databases/psycinfo/>

PubMed. (u.å.). <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov>. besøgt: marts 8, 2025, fra <https://www.google.com/search?client=safari&rls=en&q=PubMed&ie=UTF-8&oe=UTF-8>

Rogers, R. (2011). *'I remember thinking, why isn't there someone to help me? Why isn't there someone who can help me make sense of what I'm going through?'* *Journal of Sociology*, 47(4), 411–426. <https://doi.org/10.1177/1440783311420793>

Sage Journals. (2025). besøgt: marts 5, 2025, fra <https://journals.sagepub.com>

SISI: Grønlandske Børn. (u.å.). *Grønlandske Børn*. besøgt: marts 11, 2025, fra <https://www.fgb.dk/sisi>

Social og boligstyrelsen. (u.å.). *Ungestøtte*. <https://www.sm.dk/arbejdsomraader/boern-og-unge-i-udsatte-positioner/saerlig-stoette-og-hjaelp/ungestoette>

Thomsen, T. B. (2024, June 27). *Kommuner bør stoppe brugen af misvisende tests af grønlandske forældre*. Institut for Menneskerettigheder. <https://menneskeret.dk/nyheder/kommuner-boer-stoppe-brugen-misvisende-tests-groenlandske-foraeldre>

Tracy, S. J., & Heinrichs, M. M. (2010). *Big Tent Criteria for Qualitative Quality*. Besøgt Maj 19, 2025, fra https://www.sarahjtracy.com/wp-content/uploads/2020/08/Tracy-Hinrichs_Big_Tent-Criteria-Encyc-17.pdf

TrygFonden. (2022). *Selvevaluering - SISI - styrkende fællesskaber Foreningen Grønlandske Børn*. besøgt: februar 18, 2025, <https://www.tryghed.dk/viden/evalueringer/sisi-styrkende-faellesskaber-37600>

UC SYD. (2020). *Guide til APA-standard*.

Vinderskov, K. (2003). Bente Halkier: *Fokusgrupper*. *MedieKultur Journal of Media and Communication Research*, 19(35). <https://doi.org/10.7146/mediekultur.v19i35.1243>

VIVE. (2022). *Anbragte børn i Danmark* - [vive.dk](https://www.vive.dk). besøgt: Februar 17, 2025, fra <https://www.vive.dk/da/temaer/anbragte-boern-i-danmark/>

Zahavi, D. (2011). *Husserls fænomenologi* (2 udgave, 3 opslag. ed.). Gyldendal.